

ଜିଣ!

୧ ମ ପୁରସ୍କାରଃ ଆମେକା ଓ
କାପାନ ସ୍ଥିତ ଭିକ୍ତାଲାଣ୍ଡ ଦେଖିବା ଯାତ୍ରା !

୨ ସ୍ୱ ପୁରସ୍କାରଃ ସୁଦୃଶ୍ୟ

ସ୍ପୋର୍ଟସ ବାଇସାଇକଲ !

ସହଳ ପହଞ୍ଚିବା ପୁରସ୍କାର

ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେଃ

ସୁନ୍ଦର ଭିକ୍ତାଲାଣ୍ଡ ଦେଖିବା !

ଶୀଘ୍ର କର !
ବନ୍ଦହୋଇ ଚାଲିଗଲା
୧୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୮୫

ଭାଗ ନିଅ

ପପିନ୍ସ 'ସ୍କେଲ୍-ଏ-ପ୍ରାଇଜ' ପ୍ରତିଯୋଗିତା!

ପ୍ରବେଶ-ପତ୍ର ତମ ପାଖ ଦୋକାନରୁ ପାଇବ ।

ଭାରତର ସୁଧା ଆପଣ କେତେକ

ନମ୍ବର ନଢ଼ିଆ ତେଲ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରୁ ନସିଚୁଡ଼ି, କହିଲେ?

କାଳୀ ସବୁ ପାରମ୍ପରିକ ନଢ଼ିଆ ତେଲ ଯେ କେତେ ଜନପ୍ରିୟ
ହେଉଛି ତାହା ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିଥିବେ । ଏବେ ତାହା ଆପଣଙ୍କ
ଆପଣଙ୍କ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା —
ଗାଲି ଟିକିଏ ସମୟ ଲାଗିଲା !

ଆଧୁନିକ, ବୃତ୍ତାନ୍ତର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗାଣି ଏହି ପାରମ୍ପରିକ
ନଢ଼ିଆ ତେଲ ଏଠାକୁ ଆଣିବାର ବାରଣ
କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି କି ! ଏହାର ସୃଷ୍ଟିକର ଗୁଣ — ଯାହା
ଆପଣଙ୍କ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ଚାନ୍ଦିନୀର ପ୍ରାଣୀ !

ପାରାଶୁଟ ନଢ଼ିଆ ତେଲ

ଶେଷକୁ ଶେଷ ଜିନିଷଟି
ହୁଁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା !

$$\begin{array}{r}
 47 \times 18 \\
 \hline
 846 \\
 954 \\
 \hline
 108 \\
 \hline
 954
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 72 \\
 72 \\
 \hline
 84
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 954 \\
 250 \\
 \hline
 704
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 846 \\
 110 \\
 \hline
 736 \\
 250 \\
 \hline
 986 \\
 250 \\
 \hline
 706
 \end{array}$$

Hawkins
Authorised
Centre

Free
Service
Genuine
Parts

ମାଗଣା ସେବା ଓ ଆସନ୍ତି ସନ୍ତାନ ନାୟକଙ୍କ ଫୁକିନ୍‌ସ୍ ୧୪୭ ପ୍ରସଙ୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ପାଇବେ!

ମାଗଣା ସେବା ଓ ଆସନ୍ତି ସନ୍ତାନ
 ଦୁଇଟି, ୧୫୭ ଓ ଆସନ୍ତି ସେବା
 କରିଥିବେ ଆପଣଙ୍କ ମାଗଣା ସେବା
 ସେବା—ଭାରତ ସାରୀ !
 ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ବାମ ଦାହକ ଦେବା, ଆସନ୍ତି
 ଓ ପ୍ରଶସ୍ତିତ ମେକାନିକାଲ ଆପଣଙ୍କ
 ଦେବା ଲାଗି ସର୍ବତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଅବଶ୍ୟ, ପ୍ରତି
 ଆପଣଙ୍କ ସେମାନଙ୍କ ଅବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ !

ମାଗଣା କରବାଠୁ ତେଲିଭରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ତ୍ୟକ ସୋପାନରେ ଆତ୍ୟଧିକ ପଲ୍
 ଦୁଇଟି ଚିତ୍ରାଘର
 ରାସନ ଦ ଦେବା ଯାଏଁ ଚାହୁଁ
 ଗାରିବାବୁ ବସନ୍ତ
 ସପ୍ତା ରାତ୍ରର ଆଧିକ ପୁରସା ଦେବା ଉକ
 ନରେ ବସାଏ
 ଯାହାକେଟେ ବର୍ଷାୟା କରାଏ
 ମାଗଣା ଶୀଘ୍ରରେ କରାଏ

ଦୁଇଟି ଠାରେ ମାଲ୍‌ର ବନ୍ଦୁ ଓ ପରଗ,
 ଶର ପ୍ରତି ସୋପାନ, ପ୍ୟାକେଟିଙ୍ଗ ଠୁ
 ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତି ସେକ୍ସରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଅଧାର
 ପାଏ । ତା'ପରେ ଯାଉ ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରେ
 ସେ ସର୍ବୋତ୍ତମ କରବ !

ଆଧିକ ମିତବ୍ୟୟିତା ଏବଂ ସୁବିଧା—
ଫୁକିନ୍‌ସ୍ ମିତେଲ ଦ୍ଵାରା !
 ୧୫୭ ଲିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଶଟି ସାଇଜ ।
 ସାଇଜଗୁଡ଼ିକ ନବନିର୍ମିତ ଲାଗି ଆବଶ୍ୟ ଓ
 ତଥା ବନ୍ୟା ବନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଲାଗି ବିଶେଷ ଡାକ୍ୟ
 ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଲାଗି ବ ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ।

ଆଉ ବଡ଼ ସାଇଜଗୁଡ଼ିକ ଯୋଥା ପରିବାର ତଥା
 ଉତ୍ତମ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତେଣୁ ମିତବ୍ୟୟୀ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ।
 କୁକରଗୁଡ଼ିକ (୫ ରୁ ୨୨ ଲିଟର) ସେପରେଟର
 ବଜା କନ୍ୟା ସହଜ ମିଳେ; ଆଉ ସେପରେଟର
 ଯୋଗେ ଆପଣ ଦୁଇ ବା ତୁରନ୍ତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଅରବେ
 ରାନ୍ଧିପାରନ୍ତି । କୁକରଗୁଡ଼ିକ (୫ ରୁ ୧୨ ଲିଟର)
 ଷ୍ଟେନ୍‌ଲେସ୍ ଷ୍ଟାଲ୍ ସେପରେଟର ସହଜ ବି ମିଳୁଛି ।
 କୁକରଗୁଡ଼ିକ (୫ ଓ ୫ ଲିଟର) ମିଳୁଛି ତଥା
 ରେଶମି-ଧୂସରଥା **ସାଫିନ୍‌ସ୍** ଫିନିଶ୍‌ରେ, ଯାହା
 ତତଳ ଗରିମ କରବା ସାଥରେ ବର୍ଷାୟା ସୁନ୍ଦରତା
 ଉତ୍ତମ ଦିଏ—ତଥା **ସାଫିନ୍‌ସ୍** ଫିନିଶ୍ ଥିବା
 ଦୁଇଟି ପ୍ୟୁରୁରାରେ ଅନେକାନ୍ତେ ସୁବିଧା
 ଅଛି । ପାଞ୍ଚ ଲିଟରବାଲା କୁକର ଷ୍ଟେନ୍‌ଲେସ୍
 ଷ୍ଟାଲ୍‌ରେ ବି ମିଳୁଛି ।

କୁକରଗୁଡ଼ିକ (୫ ରୁ ୮ ଲିଟର) ମିଳୁଛି ଷ୍ଟାଲ୍‌ରେ
 ବେସ୍‌ବା ୨.୩ ସି.ସି. ବଡ଼ଳା ଦେଉଁ ବେସ୍‌ରେ
 ଯାହା ପ୍ରେସର କୁକିଙ୍ଗ ପୂର୍ବରୁ ରାନ୍ଧିବା ସିଂହେ
 ଲାଗି ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ।

ପୁରା ପୁରା ଭଜଲି ତିଆର କରନ୍ତୁ ।
 ଦୁଇଟି ଲତଲ ଷ୍ଟାଲ୍ (ଅଲଗା ମିଳେ) ଦ୍ଵାରା
 ମୁଗରୋଚକ ଲତଲ ତଥା ମିନିଟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 କରନ୍ତୁ । ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ପରେ ହିଁ ସ୍ଵାଦିଷ୍ଟ, ଯୋଗ୍ୟ
 ଜଳନ୍ତୁ ଦିଅନ୍ତୁ !

ନିଜ ଭାଷାରେ ଏଫ ପରାସିତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ କିନ୍ତୁ ।
 ପ୍ରତି ଦୁଇଟି ସହଜ ନେଇପାଆନ୍ତି ୧୩
 ଭାଷା ଭରତ ନିଜ ଭାଷାରେ କିନ୍ତୁ ବ୍ୟା
 ପୁସ୍ତକା' ମାଗଣାରେ !
 ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସାହ୍ୟକର, ମୁଗରୋଚକ
 ବ୍ୟଞ୍ଜନ ରାନ୍ଧିବା ଶିଖନ୍ତୁ—ନିଜର ସମୟ ଓ ଧନ
 ବଞ୍ଚାନ୍ତୁ, ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା ପାଆନ୍ତୁ ।

ହାୟର-ପର୍ଫେକ୍ଟ କନ୍ୟା ନରକ ବହାବ
 ପ୍ରାଥମିକ ଦେୟ ୫ ୧୦/- (ବାକ ପରିମ
 ତଥା ମାସିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ), ଦୁଇଟି ଅଧିକ ଦାୟିତ୍ଵ
 ପର୍ଫେକ୍ଟ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦେବାବୁ ବୁ
 ବିଭୋମାନଙ୍କ ଠିକଣା କନ୍ୟା ଅନ୍ୟ କରବ
 ଲାଗି ଲେଖନ୍ତୁ: ଦୁଇଟି ତପାଟମେନ୍ ୨୦୮
 ପୋ. ଅ. ବାବୁ ୨୩୮୧, ବମ୍ବେ-୪୦୦ ୦୦୧୭ ।
 ୦ ଲେଖକ ଟ୍ରେଡ ମାର୍ଚ୍ଚ ୦୧୧୮୩ ବୋରାଲଟ
 ପ୍ରେସର ବବ୍‌ବ୍ ଅଞ୍ଚ ଅପ୍‌ସକସେସ୍ ଲି, ଦ୍ଵାରା ।
 ୦ ଟ୍ରେଡ ମାର୍ଚ୍ଚ ପେଟେଣ୍ଟ୍ ପେଟ୍ରା

ଫୁକିନ୍‌ସ୍-ଆପଣଙ୍କର ଜଣେ ସୁସ୍ଥ ସାଙ୍ଗ!

ଫୁକିନ୍‌ସ୍®
 ପ୍ରେସର କୁକର
 ସର୍ବାଧିକ ସୁଗମିତ, ସବୁଠୁ ଶୀଘ୍ର ଗୁଡ଼ିଏ ସାଦିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ଼ଡ଼ୀ

ଦୃଶ୍ୟକାରଣ୍ୟ ଭିତରେ, କୋରପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ମାଲ୍ କାନ୍-
ଗିରିର ଅଦୂରରେ ଆଜି ବି ପ୍ରବାହୁତା ଶାନ୍ତ ସୁଶୀତଳ
ନଦୀ ତମସା । ଏହାର ତଟରେ ଦୁନେ ଆମର ଆଦିକବି
ବାଲ୍ମିକୀ ରଚନା କରିଥିଲେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ କବିତା
ଏବଂ ପରେ ପରେ ମହାକାବ୍ୟ ରାମାୟଣ । ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ
ପଢନ୍ତୁ ସେହି ତମସାର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ।

ଅମରବାଣୀ

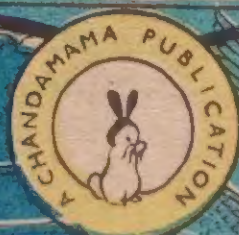
ଜୀବନ୍ତ ଭୟାଞ୍ଜ ଭେଦବ୍ୟଂ ଯାବନ୍ତ ଭୟମନାଗତମ୍ ।
ଆଗତଂ ତୁ ଭୟଂ ବ୍ୟସନ୍ ପ୍ରଜାକୁର୍ଯ୍ୟାଦ୍ ଯଥୋଚିତମ୍ ॥
[ଭୟର କାରଣ ଉପସ୍ଥିତ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ଭୟ
କରିବ । କିନ୍ତୁ ତାହା ପହଞ୍ଚିଗଲେ ତେଣିକି ଆଉ ଭୟ ନକରି
ତା'ର ଉଚିତ ପ୍ରତିକାର କରିବ ।]

ବର୍ଷ : ୧୯

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୫

ଅଙ୍କ : ୧

ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୦୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୨୪-୦୦

ଜହ୍ନୁମାମୁଁ ସମ୍ଭାବନା-ବିଚାର

ପୃଥିବୀର ଉଚ୍ଚତମ ହାତୀ

ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବାଞ୍ଛନୀୟ ହାତୀକୁ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ବେଶି ଦୂର ଯିବା ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । କାଠମାଣ୍ଡୁର ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମରେ ଅବସ୍ଥିତ ସରସୀତ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ସେ ବୁଲୁଛି ।

କଥାକୂତା ମାଛ

ସୁଲ୍ ଡେନର ଜଣେ ଗବେଷକ ଦଶବର୍ଷ ମାଛମାନଙ୍କ ଭାଷା ଭାଷରେ ଗବେଷଣା କରି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ଯେ ମାଛମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାଷା ରହୁଛି । ସ୍ଵରରେ ସ୍ଵର ତାରତମ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରି ସେମାନେ ଭଲ ଭଲ ଅର୍ଥ ବୁଝାଇଥାନ୍ତି ।

ବୟସ୍କଙ୍କ ଦେଶ

ରୁଷିଆର ଆକାର୍ ବାଇକାନ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ଦେହ ହଜାରରୁ ଅଧିକ ଲୋକ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ବୟସ ୫୦ରୁ ଅଧିକ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବୟସ୍କା ସିଏ, ତାଙ୍କ ନାମ ଆଲ୍ଲା ଶିଆରେଭା । ତାଙ୍କ ବୟସ ୧୫୯; ସେ ଏବେ ବି କାର୍ପେଟ୍ ବୁଣା ଓ ଘର କାମରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ୧୦୪ ବର୍ଷ ବୟସ୍କା କନ୍ୟାଟିଏ ଅଛନ୍ତି ।

ଜାଣନ୍ତୁ କି ?

୧. ରସାୟନ ବିଜ୍ଞାନରେ ଓ ଶାନ୍ତିରେ ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିଏ ?
୨. ଦୁଇଥର ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ଦ୍ଵିତୀୟ ବ୍ୟକ୍ତି କିଏ ?
୩. ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷିଆରେ ପ୍ରଥମ ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର-ବିଜେତା କିଏ ?
୪. “ମୋଲିକୁଲ୍” (Molecule) ଶବ୍ଦର ରୂପଦାତା ବୈଜ୍ଞାନିକ କିଏ ?
୫. ମାଇକେଲ୍ ଫେରାଡ଼େଜ୍ ରସ୍ତାଲ ସୋସାଇଟିର ସଦସ୍ୟ କରି ନେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିବୁକରେ ମତ ଦେଇଥିଲେ କିଏ ?

(୨୪ ପୃଷ୍ଠାରେ ଉତ୍ତର ଦେଖନ୍ତୁ)

ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଳାକାର !

ପ୍ରତାପ ନିଜେ କଳାକାର ବା କବି ନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ କଳାକାର ଓ କବିମାନଙ୍କ ସକାଶେ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଆୟୋଜନ କରିବା ଥିଲା ତା'ର କାମ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ସେ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞମାନଙ୍କ ସକାଶେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥାଏ । ଲୋକେ ଅବଶ୍ୟ ପରସା ଦେଇ ସେସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଉପଭୋଗ କରୁଥାନ୍ତି । ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞକୁ ତା'ର ପ୍ରାପ୍ୟ ଦେଇ ପ୍ରତାପ ନିଜେ କିଛି ରଖୁଥାଏ । ତାହାହିଁ ଥିଲା ତା'ର ଉପାର୍ଜନର ପନ୍ଥା । ସେଥିରେ ସେ ନିଜେ ଭଲରେ ଚଳୁଥିଲା । କଳାକାରମାନେ ବି ଉପକୃତ ହେଉଥିଲେ ।

ହମେ ପ୍ରତାପ ଶିଳ୍ପୀ ଓ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଖୁବ୍ ଜନପ୍ରିୟ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସେମାନେ ତାକୁ ନିଜର ଗାର୍ଜନ ଭଳି ମନେ କରନ୍ତି । ପ୍ରତାପ ମଧ୍ୟ ଯାହା ପାଖରେ ପ୍ରତିଭା

ଥାଏ, ତା'ର କିପରି ଉନ୍ନେଷ ହେବ, ସେ କିପରି ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆସିବ, ସେ ଦିଗରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ କରୁଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ସେ ନିଜ ଉପାର୍ଜନରୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥାଏ ।

ଥରେ ସେ ଯାଇ ଚନ୍ଦନପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଚନ୍ଦନପୁର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାଁ । ସେଠାରେ ପ୍ରତାପ ସାଥରେ ଯାଇଥିବା ଜଣି ଗୁରୁଜଣ ଗାୟକ ଓ ବାଦକ ନିଜ ନିଜ ବିଦ୍ୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ବାହାବା ପାଇଲେ । ସଙ୍ଗେ ଚନ୍ଦନପୁରର ଜମିଦାର ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ପ୍ରଚୁର ଖିଆପିଆ କରାଇଲେ ଓ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦକମାନ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦେଲ ପ୍ରତାପ । ଚେଣିକ ସେ ବାରମ୍ବାର ଗାୟକ

ଓ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଧରି ଚନ୍ଦନପୁର ଯାଏ ଏବଂ ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଗ୍ରହଣ କରେ ।

“ଗୁଣୀମାନଙ୍କ ଗୁଣର ସମ୍ମାନ ସମସ୍ତେ ଦେଇ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ସେଭଳି ସମ୍ମାନ ଦେବାରେ ଆନନ୍ଦ ଅଛି !” ହସି ହସି ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ କହନ୍ତି ।

“ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଗୁଣର ଆଦର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ମୁଁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଦେଖି ନାହିଁ । ଆପଣ ଧନ୍ୟ ।” ପ୍ରତାପ କହେ । ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ହସି ଦିଅନ୍ତି ।

କେତେ ବର୍ଷ ଚାଲିଗଲା । ଥରେ ପ୍ରତାପ ଭାବଲା, ଯେଉଁ ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ କଲକାର-ମାନଙ୍କର ଏତେ ଆଦର କରୁଛନ୍ତି, ଥରେ କନସାଧାରଣ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦେବା

ଭରତ । ପ୍ରଚୁର କଲକାର ଅଛି ବୋଲି ଯିନା ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ କଲକାରମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉଛନ୍ତି ! କଲକାରମାନଙ୍କର ପୃଷ୍ଠପୋଷକ ହସାବରେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ମିଳିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ।

ସେଦିନ ପ୍ରତାପ ଶ୍ରୀନଗର ନାମକ ଗ୍ରାମର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ରମେଶବାବୁଙ୍କ ଘରେ ଅତିଥି ହୋଇଥାଏ । ମନ୍ଦିର ଆଗରେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପଦଗୂରଣା କରୁଥିବା ଅବସରରେ ସେ ରମେଶବାବୁଙ୍କ ଆଗରେ ନିଜ ମନୋଭାବ ପ୍ରକାଶ କଲା ।

ରମେଶବାବୁ ଶମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “ତମେ ଯଦି ସେଭଳି କିଛି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ, ତେବେ ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ସହଯୋଗ କରିବି । ତେବେ ଜାଣିରଖ, ଜୟକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ ଶର୍ତ୍ତ । ତାକୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦେଲେ ତା’ର ଶବ୍ଦ ବଢ଼ିବ ଯିନା, କମିବ ନାହିଁ ।”

ପ୍ରତାପ ଏ ମନ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏହାପରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଚନ୍ଦନପୁରର କେତେଜଣ ବଶିଷ୍ଠ ଲୋକଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ବୁଝିନେଲା କି ସେମାନେ କେହି ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦେବା ପ୍ରସ୍ତାବରେ ବିଶେଷ ଉତ୍ସାହ ଅନୁଭବ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ସେ ମନେ ମନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ।

ଏହାର ରହସ୍ୟ ବୁଝିବା ପାଇଁ ସେ ସେଦିନ ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । “କହୋ, କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ? ଏବେ କିଛି

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି କି?" ଜୟ-
କୃଷ୍ଣବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

"ନା, ସେମିତି କିଛି କାମ ହାତକୁ ନେଇ
ନାହିଁ । ଏ ବାଟରେ ସହରକୁ ଯାଉଥିଲି ।
ଭାବଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ନମସ୍କାରଟାଏ ପକାଇ ଯିବି ।"
ପ୍ରତାପ କହିଲା ।

"ବେଗ୍, ବେଗ୍ ।" ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ଶୁଣି
ହେଲେ ।

"ଆଜ୍ଞା, ଆପଣଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି
ପଚାରିବି ବୋଲି କେବେଠୁଁ ଭାବୁଛି । ଆପଣ
କଲକୁ ଏତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଆପଣ ନିଜେ
କଲର ଅଭ୍ୟାସ ନ କଲେ କାହିଁକି?"

ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ
ପଚାରିଲେ, "ମୁଁ କଲର ଅଭ୍ୟାସ ନିଜେ
କରିନାହିଁ ବୋଲି ତମର ଧାରଣା ହେଲା
କାହିଁକି?"

"ଆଜ୍ଞା...ମୁଁ କେବେ କାହିଁ..."

"ଦେଖିନାହିଁ ? ଏଇଆ ତ ? ଆସ,
ଭିତରକୁ ଆସ ।" ଏହା କହି ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ
ପ୍ରତାପକୁ ଚାକ ଦିଗିଟି ଭିତର ଗୋଟିଏ
ଅଂଶକୁ ନେଇଗଲେ । ପ୍ରତାପ ଦେଖିଲା
ସେଠାରେ କାନ୍ଥମାନଙ୍କରେ କେତୋଟି ସୁନ୍ଦର
ଚିତ୍ର ଟଙ୍ଗା ହୋଇଛି । ସେସବୁ ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କ
ଅଙ୍କିତ । ପ୍ରତାପବାବୁ କଲର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ସମ୍ପଦ-
ଦାର ଥିଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ, ସେସବୁ ଚିତ୍ର
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ବେଗ୍ ଭଲ ।

"ଆଜ୍ଞା, ଆପଣ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍କନ
କାଣିଛନ୍ତି, ଅଥଚ ଏକଥା କେହି ଜାଣି
ନାହାନ୍ତି କିପରି?" ପ୍ରତାପ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ପଚାରିଲା ।

"ହାଃ ହାଃ, କାହାକୁ ଦେଖାଇବି ? ମୋ
କଲ ବୁଝିବା ଭଳି ମଣିଷ କାହିଁ ?" ଏହା
କହି ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ପ୍ରତାପକୁ ନିଜ ଉଦ୍ୟାନ
ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ଗୀତ
ବୋଲିଲେ । ପ୍ରତାପ ଦେଖିଲା, ସେ ମନ୍ଦ
ବୋଲୁ ନାହାନ୍ତି । ସେ ପୁଣି ବସ୍ତିତ ହୋଇ
ପଚାରିଲା, "ଆପଣ ଏତେ ତମକାର ଗୀତ
ବୋଲୁଛନ୍ତି, ଅଥଚ ଏକଥା କେହି ଜାଣି
ନାହାନ୍ତି କିପରି?"

“ଶାଲ ଶୀତ ? ଚଉଷଠି ପ୍ରକାର କଲରେ
ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ରହିବି । କିନ୍ତୁ
ଏ ରାଜ୍ୟରେ ମୋ ପ୍ରଭାବର କଦର ବୁଝିବା
ଭଲ ସମୟଦ୍ୱାରା କେହି ନାହିଁ !” କହିଲେ
ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ।

“ନା, ନା, ଆପଣ ଯେପରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ
ପ୍ରଭାବ ବୁଝି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି,
ସେମିତି ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ବୁଝିବା ଭଲ ଲୋକ
ଅଛନ୍ତି ।”

“ମୋତେ କ’ଣ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ସମାନ
କରିଦେଲେ ?” ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋଇ
କହିଲେ ।

“ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ବହୁମଣି ପ୍ରଭାବ କଥା
ସ୍ବାକ୍ଷ୍ୟ କହିବି । ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା
କରିଛନ୍ତି ।” ପ୍ରତାପ କହିଲା ।

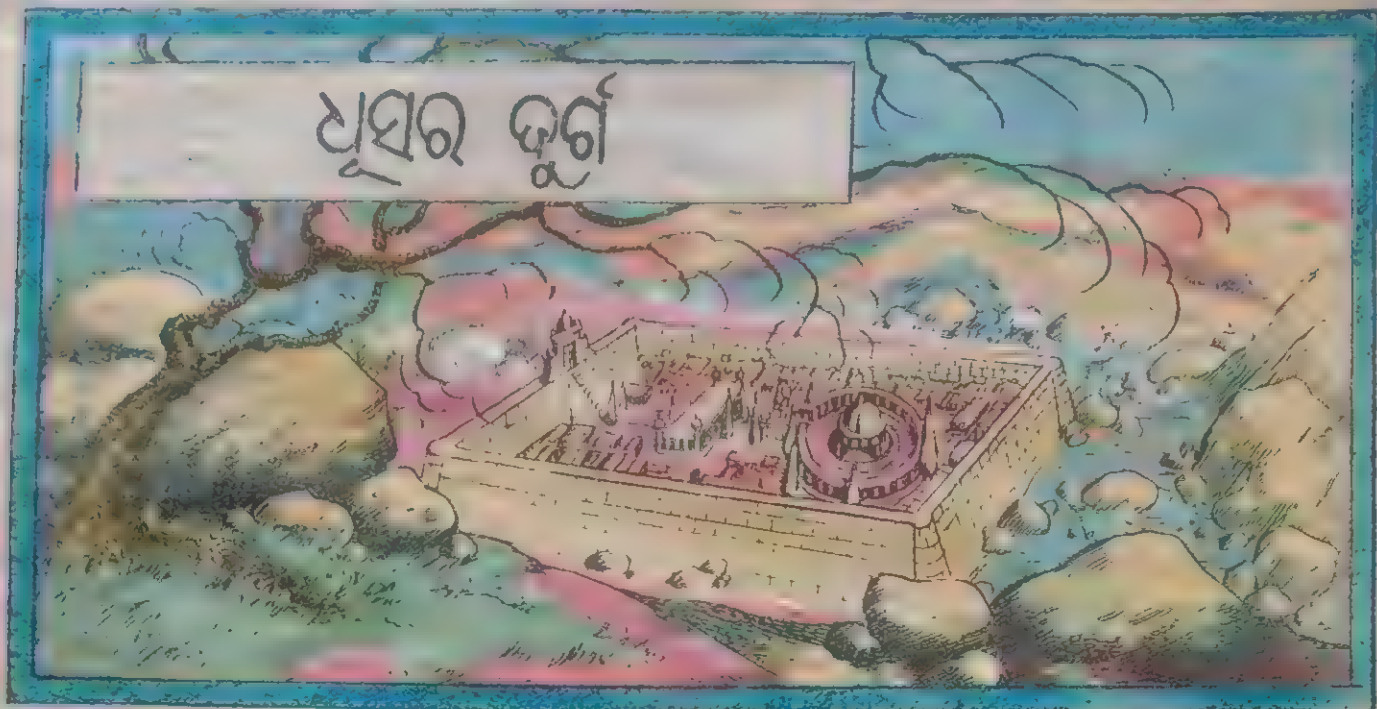
“ହା, ହା, ସ୍ବାକ୍ଷ୍ୟ କେତେ ଶକ୍ତି ଯେ
ସେ ମୋ ଗୁଣର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବୁଝିବେ ? କେବଳ
ମୁଁ ଜାଣେ ମୋର ଗୁଣ କେତେ ! ସେଥିପାଇଁ

ମୁଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଗୁଣର ଆଦର କରିଥାଏ ।”
ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁ ଏହା କହି ପୁଣି ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ
କଲେ ।

ପ୍ରତାପ ସ୍ତମ୍ଭିତ ହୋଇ ରହିଲା । ସେ
ତାଙ୍କଠାରୁ ବଡ଼ାୟ ନେଇ ଧିରେ ଧିରେ
ବାଟ ଧରିଲା । ତା’ପରେ ଜୀବନରେ ସେ
ଆଉ ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କଠାରୁ ପୁରସ୍କାର ବା
ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ନେବାକୁ ମନ ବଳାଇ ନାହିଁ ।
ଜୟକୃଷ୍ଣବାବୁଙ୍କ ବଦାନ୍ୟତା ପଛରେ କିଛି
ପ୍ରତି ଆଦର ନ ଥିଲା, ଥିଲା ଶବ୍ଦ । ସେ
ନିଜେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଳାକାର ବୋଲି ତାଙ୍କର
ଧାରଣା ଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର
ଦେବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କର ଥିଲା ବୋଲି
ସେ ଧରି ନେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ
ଦେବା ଭଲ ଅଧିକାର କାହାର ନଥିଲା !
ଏଡ଼େ ଭ୍ରଷଣ ଶବ୍ଦ ପାଖରୁ ପୁରସ୍କାର
ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ କୌଣସି ଆନନ୍ଦ ଆଉ
ରହିଲା ନାହିଁ !

ଧୂସର ଦୁର୍ଗ

[୭]

[ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ନଦୀରେ ଭସି ଆସି ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ପାଖରେ ଲାଗିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ଫେରି ଆସିବା ମାତ୍ରେ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ଗଲେ ଓ କିଛି ଅଭୂତ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ କାପାଳିନୀ ନାମକ ମନ୍ଦିର ଯାଦୁକର ପାଖରେ । କାପାଳିନୀ ଗୋଟିଏ ଗୋଲକାର ଚକ ଭିତରକୁ ଅନାଇ ତେଣେ ବାରପୁରରେ ସେନାପତି ଧୀରମନ୍ଥ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେକଥା କହିଦେଲା । ତା'ପରେ—]

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ବିଚଳିତ ହେବାର ଦେଖି କାପାଳିନୀର ଉତ୍ସାହବାଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କାପାଳିନୀ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧ ଥାପୁଡ଼ାଇ ଦେଇ ଶୁଣିଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ତାଙ୍କର କହିଲା, “ ପୁଅ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ତମେ ଅସୁ ଧର । ବସନ୍ତ ପ୍ରାୟୀ ହେବ ନାହିଁ । ତମେ ପୁଣି ନିଜ ଗନ୍ଧ୍ୟ ଫେରି ପାଇବ । ତମେ ଯଦି ମୋର ସହାୟତା କରିବ, ତେବେ ମୁଁ ଜରୁର ତମକୁ ସବୁ ମତେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବି । ”

ଉତ୍ତର ଦେଖି କାପାଳିନୀର ଉତ୍ସାହବାଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କାପାଳିନୀ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧ ଥାପୁଡ଼ାଇ ଦେଇ ଶୁଣିଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତର ଶୁଣି ନାହିଁ । ବହୁ ଯୋଜନ ଦୂରରେ ଥିବା ତାଙ୍କିକ ଶଂଖୁର ଭବନରେ ପ୍ରବେଶ କରି କୌଣସି ବାସ୍ତୁ କାପାଳିନୀ ସକାଶେ ନେଇ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଥିରେ କେତେଦୂର କ'ଣ ବସନ୍ତ ଅଛି କହିବା ସହଜ

“ ଚନ୍ଦ୍ରମାୟା ”

ନୁହେଁ । ତାଙ୍କିକ ହାବୁଡ଼ରୁ ଖସି ଆସିବା ଖାଲି ସେ କାଠିକର, ତାହା ନୁହେଁ, ସେଥିରେ ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ସେଥିରୁ ଖସି ଆସିଲେ ଯାଇ କାପାଳିନୀ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ଖସି ଆସି ନ ପାରିଲେ ?...

କାପାଳିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ନିଶ୍ଚକ୍ଷଣ କରୁଥାଏ । ସେ କହିଲା, “ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! ତୁମ ମନରେ କି ପ୍ରକାର ସନ୍ଦେହ ଦେଖା ଦେଇଛି, ତାହା ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝି ପାରୁଛି । ତମେ ଯଦି ମୋ ସହାୟତା ନ କରି ଏଠାରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଚାହୁଁ, ତେବେ ଚାଲିଯାଇ ପାର ।”

କାପାଳିନୀର ଏ କଥା ଶୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚିନ୍ତାରେ ଭୁବି ଖଲେ । ସେ ଯିବେ କୁଆଡ଼େ ?

ଏ ଦିନରୁ ସେ ଦୈବାତ ଆସିଛନ୍ତି । ଏହା ଯଦିବା ବାହାରିବାର ବସ୍ତା ମଧ୍ୟ ତାକୁ ମାଲୁମ୍ ନାହିଁ । ତେଣେ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି । ବଜା ଶବ୍ଦ ଡାକରେ ପଡ଼ିଛି । ବିଶୁଦ୍ଧ ସେବକ କଥା ମିଶି ଗୁରାବୁକର କ’ଣ ହୋଇଛି, ସେକଥା ସେ କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ସେ ଏହୁଟିଆ ବଣ ଭିତରୁ ବାହାର ଯାଇ ଯିବେ କୁଆଡ଼େ, କରିବେ କ’ଣ ? ଶତ୍ରୁପକ୍ଷର ଚୁପ୍‌ଚରମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ତାକୁ ଶୋକିଥିବେ । ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କ ବିନାଶ କରିବେ । ଏତଳି ପଡ଼ିଛି ତେବେ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେହିଁ ରହିବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ କି ? ଆବେଶ ଉପରେ କାମ କରିବାର ସମୟ ଲାଏ ନୁହେଁ । ଭାବିଚିନ୍ତି ଯାହା କିଛି କରିବା କଥା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଚିନ୍ତାରେ ଅଳକଲ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସେ କିଛି ସମୟ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ନୀରବ ରହିଲେ । ତା’ପରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିରୂପଣ କରି କାପାଳିନୀ ଆଡ଼େ ଅନାଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ତୁମର ସହାୟତା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଯାହାକର ଶଂଖ୍ୟା ଘରେ ପଶି ତୁମର ଦରକାର ଚିକ୍ତ ନେଇ ଆସିବା ସବାଣେ ମୋର ଯଥାଶକ୍ତି ଉଦ୍ୟମ କରିବି । ବୁଝ, ସେ ଜନିଷ୍ଠି କ’ଣ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ଶୁଣି କାପାଳିନୀର ମୁହଁ ଝଲିଯି ଉଠିଲା । ସେ ଠିଆ ହେଲା ଓ ଶୋଟିଏ କାଠ ବାଡ଼ ଦେହରେ ଖଣ୍ଡିଏ ହାଡ଼ ବାଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା, “ଭୈରବ ! ଆମ

ଘରକୁ ଅତ୍ୟୁ ଆସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ କିଛି
ଖୁଆଅ ।”

“ହୁମ୍!” ଆବାଜ୍ କରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଗ୍ରାମକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଆବର୍ତ୍ତ
ହେଲା । “ଏଇ ନିଅ । ମନଇଚ୍ଛା ଖାଅ !”
ଏହା କହି ସେ ନାନା ସ୍ବାଦିଷ୍ଟ ଓ ପୁରୁଷ
ହେଉଥିବା ପୁଣି ସୁନାର ଆଳତିଏ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ
ଆଗରେ ଥୋଇଦେଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ତ ସେତେବେଳକୁ ଶୁଧାରେ
ଅଥୟ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ସେ ଶବାଗ୍
ଖାଇ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ
ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଭୈରବ ଓ ଅନ୍ୟ
ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ କାପାଳିନୀ ସନ୍ତୋଷପୁଣ୍ୟ

ଆଖିରେ ତାଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
ଖାଇପାରି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଆଳ ଗୋଟାଏ କୋଠିକୁ
ଠେଲି ଦେବା ମାତ୍ରେ ଭୈରବ ତାଙ୍କୁ ପାଣି
ଯୋଗାଇଦେଲା ।

ଖାଇପିଇ ସାରିବା ମାତ୍ରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ
ମନ ପୁଣି ନାନା ସନ୍ଦେହରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ
ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ କାପାଳିନୀ ହାତରେ
ଏତେ ଯାଦୁଶକ୍ତି ରହିଛି, ସିଏ ଭୈରବ ଓ
କାଳନାଗ ଭଳି ପ୍ରବଣ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ
ବଶ କରିପାରିଛି, ସେ ନିଜେ ତାଙ୍କିକ
ଶଂଖୁଠାରୁ ଆବଶ୍ୟକାୟ କାମ କାହିଁକି ହାସଲ
କରୁନାହିଁ? ଭୈରବଠୁଁ ବଳି ଅଧିକ କାମ
ସେ ସାମାନ୍ୟ ପଣିଷ ହୋଇ କ’ଣ ବା
କରିପାରିବ? ଏହା ଭିତରେ କୌଣସି
ସତ୍ୟର ନାହିଁ ତ ?

କାପାଳିନୀ ଯେପରିକି ତାଙ୍କ ମନକଥା ବୁଝି
ପକାଇଲା ! ସେ କହିଲା, “ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ! କଥା
କ’ଣ କି, ତାଙ୍କିକ ଶଂଖୁ ଘରେ ଅଭୁତ ଶକ୍ତି
ସମ୍ପନ୍ନ ଗୋଟିଏ ଶଙ୍ଖ ରହିଛି । ପାଣିରେ
କେତେକ ଧରଣର ଚେରମୁଲ ଫିକ କରି ସେ
ପାଣି ସେ ଶଙ୍ଖରେ ପୁରାଇ ବାହାର କରି ଆଣି
ପିଇଲେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଦୂର ହେବ; ଜଣେ ଚରୁଣ
ହୋଇଯିବ । ସେ କରମତ ହଜାରେ ବର୍ଷ
କାଳ ବଜାୟ ରହିବ । ଆଜକୁ ଏକହଜାର
ପରୁଣ ବର୍ଷ ତଳେ ମୁଁ ସେ ପାଣି ସେବନ
କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କିକ ଶଂଖୁ

ମୋର ମିତ୍ର ଥିଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ସେ ମୋର ପରମ ଶତ୍ରୁ ବନିଗଲା ।”

କାପାଳିନୀ ହଠାତ୍ କଥା ବଦଳାଇ ଭୈରବ ଆଡ଼େ କଟମଟ କରି ଅନାଇଲା ଓ ରୁଷ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ଦୁଷ୍ଟ ! ତୁ ଏବେ ବି ତୋ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ଛାଡ଼ିନାହୁଁ ।” ଏହା କହି ସେ ସେହି ହାଡ଼ ଭୈରବ ମୁଣ୍ଡରେ ବାଡ଼େଇ ଦେଲା । ଭୈରବ ଚିତ୍କାର କରି ତଳେ ପଡ଼ି କାନ୍ଦୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶବ୍ଦଗଲା ।

“ଇଏତ ତମର ସେବକ । ଏହାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେଉଛ କାହିଁକି ?” ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“ହଁ ଇଏ ମୋର ସେବକ ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ସୁଯୋଗ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ଇଏ ମୋର ବିନାଶ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଓ ଶଂଖ ପାଖକୁ ପଲାଇଯିବ । ଅଧିକାଂଶ ଭୂତଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ସେହିପରି । ସେମାନେ ଯାହା ପାଖରେ ଥିବେ, ତାହାଠାରୁ ବେଶି ବଳଶାଳୀ ମନେ ହେଉଥିବା ତାଳିକ ପାଖକୁ ପଲାଇବାକୁ ଛଟପଟ କରିବେ । ତେଣୁ ମୁଁ ଏହାକୁ ଶାଣ୍ଡିଏ ଶ୍ଳେଷିଆ କାଠରେ ପରିଣତ କରି ପାଖରେ ରଖିଥାଏ । ତାଳିକ ଶଂଖ ମୋର ସନ୍ତାନ ନେବା ପାଇଁ ଓ ମୋର ହାନି କରିବା ପାଇଁ କେତେଥର କେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଠାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା କ’ଣ ହୋଇଛି ଥରେ ଦେଖିନିଅ ।” ଏହା କହି କାପାଳିନୀ ତା’ ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ମାଲବଜ

ହୋଇ ଝୁଲୁଥିବା ନର-କପାଳ ଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼େ ଅଙ୍କୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଲା ।

ସେ ନର-କପାଳମାଳା ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଧରିଗଲେ । ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ତାହା ଦେଖି ନଥିଲେ । ଶଂଖ କାପାଳିନୀ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଯଦି ଏପରି ହୋଇଛି, କାପାଳିନୀ ଶଂଖ ପାଖକୁ ପଠାଉଥିବା ଲୋକର ଅବସ୍ଥା ବି ସେହିପରି ନହେବ ବୋଲି କିଏ କହିବ ?

“କାପାଳିନୀ ! ତୁମେ ଶଂଖ ପାଖକୁ ପଠାଉଥିବା ଚରକର ବି ତ ଏପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ହେଉଥିବ !” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଶକ୍ତିତ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ।

“ତୁମେ ଯୁବକ, ସାହସୀ କଥା ଅସୁ ବଦ୍ୟା
ଓ ଯୁବ ବଦ୍ୟାରେ ନିୟୁତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗ
ତମର ଅନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସହାୟ ନାହିଁ । ତେଣୁ
ତମେ ଦୃଢ଼ ଚିତ୍ତରେ ମୋ ପାଇଁ କାମ କରି
ପାରିବ । ତମେ ଏ କାମ ହାସଲ କଲେ
ଶାଳି ଯେ ରାଜ୍ୟ ଫେରି ପାଇବ, ସେତକ
ନୁହେଁ, ତମେ ରାଜତନ୍ତ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବନିଯିବ । ତାହା
କିପରି ଭାବରେ ହେବ, ସେକଥା ଶଙ୍ଖଟି
ହସ୍ତଗତ ହେବା ପରେ ତମକୁ କହିବ ।”
କାପାଳିନୀ କହିଲା ।

କାପାଳିନୀ କଥାରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ମନରେ
ଉତ୍ସାହ ଭରିଗଲା । ତେବେ ସବୁ ସନ୍ଦେହ
ଯେ ପୁରାପୁରା ଦୂର ହୋଇଗଲା, ତାହା
ନୁହେଁ । କାପାଳିନୀ ତା’ ନିଜ କାମ ହାସଲ
କରିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଲେଭନ ଦେଖାଉ
ନାହିଁ ତ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନଟି ମନ ଭିତରେ
ରହିଗଲା !

ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା କହିଲେ, “ବେଶ୍ । ମୁଁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିଯାନରେ ବାହାରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।
ଶଙ୍ଖ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ବାଟ ବଚାଅ ।”

କାପାଳିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କୁ ଧରି ଘର ଭିତରୁ
ବାହାର ଆସିଲା । ସେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ
ଯିବାକୁ ବସିଲେଣି । କାପାଳିନୀ ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ
ମୁହଁ କରି ଅଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି କହିଲା,
“ଏହି ଦିଗରେ ଶହେ ଯୋଜନ ଦୂରରେ
ଶଙ୍ଖରୁ ନିବାସ । ସେ ନିବାସ ଭିତରେ

କାପାଳିନୀ ନାସ୍ତିବାଚକ ଭାବରେ ମୁଣ୍ଡ
ହଲାଇ କହିଲା, “ଆଜିଯାଏ ମୁଁ କାହାକୁ
ପଠାଇ ନାହିଁ । ଶଙ୍ଖ ବହୁତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ
ଠିକ୍, କିନ୍ତୁ ତା’ ପାଖରୁ କିଏ ଚିତ୍ତ ନେଇ
ଆସି ପାରିବ, ସେକଥା ବୁଝିଲ ଭଲ ଶବ୍ଦ
ମୋର ରହିବୁ । ଅସମର୍ଥ ଲୋକଙ୍କୁ ମୁଁ
ପଠାଇବି କାହିଁକି? ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାଣ ହାନୀ
ହେବ, ଅଥଚ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି ହେବ
ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ତ ମୁଁ ଆଜିଯାଏ ତମ
ପ୍ରଜାସାରେ ଥିଲି । ତମେ ନିଶ୍ଚୟ କାର୍ଯ୍ୟ
ହାସଲ କରି ନିରାପଦରେ ଫେରି ଆସିବ ।”

“ମୁଁ ଏଡ଼େ ସମର୍ଥ ବୋଲି ତମର ଧାରଣା
ହେଲା କାହିଁକି?” ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

ବୋଧ ଏ ଲୋକ ଶୁଣୁ । ଲୋକେ ସେହି
ନୀତି ଧରି କେତେକ ବସ୍ତୁ ଦେବା । ସାପଟ ଘର
ଜଳାଘର ଲୋକଙ୍କୁ ସୁଖ ଦିଏରେ ଗୁରୁତର
ହୋଇ ରହିଥାଏ । ତମେ ଶଙ୍ଖ ସହ କପଟ
ଦୁହାଁ କରି ତା' ନିକଟରେ ଗୋପ ଜନ୍ମାଇ
ହେଉ, ତା' ତାକୁ ବଧ କରି ଦେଉ, ଯେମିତି
ସବୁରେ ହେଉ ନା କାହିଁକି କେହି ଆଶିବା
ଦରକାର ।”

“ଏଡ଼େ ବଡ଼ ତାଳିକକୁ ବଧ କରିବା
କ'ଣ ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହେବ ?” ସଦଗ୍ୟ
ଭାବରେ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ପଚାରିଲେ ।

“କାହିଁକି ହେବ ନାହିଁ ? ଯେତେବଡ଼
ତାଳିକ ହେଲେ ବି ତ ଦିନେ ନା ଦିନେ
ତାକୁ ମରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ! ତମକୁ ଶୋଭା ଶଙ୍ଖ
ପାଖରୁ ଜାଣିନେବାକୁ ହେବ ତା' ମୃତ୍ୟୁର
ରହସ୍ୟ ।”

“ଆଜ୍ଞା । ଏଥର ମୁଁ ଚାଲିଲି । ଏହା
କହି ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ଥରେ ନିଜ ପୋଷାକ ଓ
ଅସୀ ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ପାତ କରି ଯାହାରମୁ ପାଇଁ
ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ ।

କାପାଳିନୀ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ହାତ ରଖି
ତାକୁ ଶେକିଦେଇ କହିଲା, “ପୁଅ ! ତମକୁ
ଗୋଟାଏ କଥା କହିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ।
ଶଙ୍ଖ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଦିତ ପକ୍ଷୀ ଅଛି ।
ତା' ଶବ୍ଦ ଓ ଗତିର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବା ସହଜ
ନୁହେଁ । ତା' ନାମ ଅଶ୍ୱ ପକ୍ଷୀ । ସେ

ସକାଳୁଁ ବଣ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଏ । ସତ
ଅଧରେ ତାଳିକ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସେ ।
ସେ ଯେତେବେଳେ ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ
ଯାଉଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଅଶ୍ୱ ଜଳିବା
ଭଳି ହେଉଥାଏ । ସେ ଜ୍ୟୋତି ଅନୁସରଣ
କରି ତମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ତାଳିକର ଘରକୁ
ବାଟ ପାଇଯିବ । ତମେ କେତେ ଶୀଘ୍ର କାମ
ଶେଷ କରି ଲେଉଟି ଆସି ପାରିବ ବୋଲି
ଶ୍ରବୁଛ ?”

କାପାଳିନୀର ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାକୁ
ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟକ ଲାଗିଲା । ପାହାଡ଼ିଆ ବଣ ଗୁମ୍ଫାରେ
ଶଙ୍ଖ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହେବ । ପୁଣି ସେ
ଗୁମ୍ଫା ତାଳିକଠୁଁ କାମ ହାସଲ କରିବାକୁ

ହେବ ଓ ଦୁର୍ଗମ ପଥ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରି ସୁନବୁ
ଫେରିବାକୁ ହେବ । ସେଠାରେ କେତେ ପ୍ରକାର
ବାଧାବିଧି ଥିବ, ସେକଥା କହିବା ମୁସ୍ତିଲ ।
ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ସେ କେତେ ଫେରିବ
ସେକଥା କିପରି କହିବ ?

କାପାଳିନୀ ପୁଣି କହିଲା, “ପୁଅ! ମୁଁ
କାହିଁକି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଛି ତାର ଅର୍ଥ ଅଛି ।
ବର୍ଷକ ଭିତରେ ଯଦି ତମେ ସେ ଶଙ୍ଖ ଆଣି
ଦେଇ ପାରିବ, ତେବେ ତାହା ମୋର କାମ
ଦେବ । ତେବେ ତମେ ଯଦି ବର୍ଷକ ଭିତରେ
ଫେରି ନ ପାରିବ, ତଥାପି ମୁଁ ତମକୁ ଯେଉଁ
ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି,
ସେଥିରେ ଅନ୍ୟଥା ହେବ ନାହିଁ । ତମେ
ଯଦି ଆସି ଦେଖିବ ମୁଁ ନାହିଁ, ତେବେ ଏହି
ସ୍ୱଳ୍ପ ଯାଦୁ ଗୋଲକ ପଛରେ ଖୋଜିବ ।
ଶକ୍ତି ଏ ତାଳପତ୍ରରେ ମୁଁ ତମ ପାଇଁ ସବୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରଖିଦେଇ ଯାଇଥିବି । ତମେ ତାହା
ଅନୁସରଣ କରିବ ।”

କାପାଳିନୀର ଏ ଅଶ୍ୱାସନା ବାଣୀ ଶୁଣି
ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମାଙ୍କ ମନରେ ତା’ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ କୌତୁହଳ
ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ କାପାଳିନୀର ଦୁଇ
ହାତ ଧରି କହିଲେ, “କାପାଳିନୀ! ମୋର
ବିଶ୍ୱାସ, ମୁଁ ବର୍ଷେ ଭିତରେ ଫେରି ଆସି
ପାରିବି ।” ଏହା ପରେ ସେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

“କାଳ ନାଗ!” କାପାଳିନୀ ଚିତ୍କାର କରି
ଡାକିଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫୁଟୁଡ଼ା କରି ନାଗ
ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । “ତୁ ଏହାକୁ ବଣ ସୀମା
ବାହାରକୁ ବାଟ ଦେଖାଇଦେଇ ଯା!” ସେ
କହିଲା ।

କାଳନାଗ ଆଗେ ଆଗେ ଚାଲିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ମା
ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲେ । କିଛିବାଟ ଯାଇ
ସେ ବୁଲିପଡ଼ି ଅନାଇ ଦେଖନ୍ତି ତ କାପାଳିନୀ,
ତା’ ଘର, ସବୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲାଣି ।
ସେଠାରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଭୟାବହ ପଶୁ
ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି । ଉପରେ ଉଡୁଛନ୍ତି କେତୋଟି
ଛଅଶା ।

(ତ୍ରୟୋଦଶ)

ଦୟାର ନିକଷ

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ଭୂତାକୁ ଭୂତା ଶୀତଳ
ପବନ ସାଙ୍ଗକୁ ହସି ହସି ବର୍ଷା
ହେଉଥାଏ । ଶୁନଶୁଣପଦକ ରତ୍ନ ଓ
ବଜପାତ ଧ୍ବନି ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଶ୍ରୁହ-
ମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ପୁଣି ଘନ ଘନ
ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ ଭୟାବହ
ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାର୍ଜ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନର୍ବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷ
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଗୋଷ୍ଠ
କରି ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତାରି ଆଣିଲେ । ତେବେ
ତାକୁ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଣାନ ପଥ
ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ
ବେହୁତ ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା ! ତମର
କ’ଣ ଅସ୍ତବ ଯେ ତମେ ଏ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗପୁରୁଷ
ସ୍ବତରେ ଏଭଳି ଶ୍ରମ ସ୍ବୀକାର କରୁଛ ?

ବେତାଳ କଥା

କରୁଥିଲା, ତାକୁ ମଧ୍ୟ ସେ ସମା ଭେଦେଇଥିଲେ ।

ସାମାଜିକ କଳା ସୁବଳ ନାମକ ବାଲକ ବନ୍ତୁଥିଲା । ସେ ଶିଶୁକାଳରୁ କାପାମା'କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲା । ସୁବଳଙ୍କର କଣେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ର ପଲକକୁ ପାଲଟିଥିଲା । ବୁଢ଼ାର ବୁଢ଼ା ପରେ ସୁବଳ ସାମାଜିକ କଳା ଉପରେ କାମକାମ କରୁଥାଏ । ସମକାଳୀନ ଅନ୍ୟ ଲୋକବାଦୀଙ୍କ ପରିପାତ୍ର ସୁବଳକୁ ଅଧିକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରୁଥାନ୍ତି । ସେ ଏ ସାମାଜିକର ବେଶ୍ ବିଶ୍ୱାସକର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଚଳୁଥିଲା ।

ସୁବଳ ଯେତେବେଳେ ସୁବଳ ହେଲା, ସେତେବେଳେ ସାମାଜିକ କା'ପାମା' ଗୋଟିଏକର ତୋଳିଦେଲେ ଓ ତାକୁ ବାହା କରାଇଲେ । ସୁବଳ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଗରେ ସାମାଜିକର ଗୁଣଗାନ କରିବାରେ କେବେ ବି କ୍ଳାନ୍ତ ହେଉ ନଥାଏ ।

ପ୍ରଥମ କେତେକ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ରହିଲା । ତା'ପରେ ଦିନେ କହିଲା, “ତୁମେ ତ ସାଧୁବାଦୀଙ୍କର ଏତେ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛ । କିନ୍ତୁ ତୁମେ ତାଙ୍କର ଗୁଣର ଗୁଣ ଆଉ କ'ଣ ?”

ଏ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଶୁଣି ସୁବଳ ପ୍ରଥମେ କିଛି କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ତା'ପରେ କହିଲା, “ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝାଉଛ ? ସାଧୁବାଦୀ ତ ମୋ ସହ ଗୁଣର ଭଲ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସୁଅ ଭଳି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି !”

ବାହା ପ୍ରତି ଦୟା ବହୁ ସିନା ତମେ ଏ କାମ ହାତକୁ ନେଇଛ ! ଦୟା ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱ ଗୁଣ । କିନ୍ତୁ ଅପାତରେ ଦୟା କଲଭଳି ବୋକାମୀ ନକଲେ ହେଲା । ଶୁଭ ଭଲ ଲେକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବୋକାମୀ କରିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଅଛି । ଗୋଟିଏ ଘଟଣା କହୁଛି, ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ପ୍ରମୋଦର ଲଭାବ ମନେ ହେବ ।

ବେତାଳ ଗପିକା : ବହୁଦିନ ତଳର କଥା । ସୁଭଦ୍ରା ନଗରର ଅଭିମତରେ ରହୁଥିଲେ ଜଣେ ଧନୀକ, ସାମାଜିକ ସାଧୁ । ସେ ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୟାଳୁ । ଆଶପାଶର ଲୋକଙ୍କର ଉପକାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ସିଏ ଅପକାର

“ସୁଅ ଭଲ! ଆହା! ତମେ ତାଙ୍କର କେତେ ସୁଅ ସେକଥା ତମ ଦେହକୁମା ଦେଖିଲେ, ତମ ସ୍ତ୍ରୀର ଦେହକୁମା ଦେଖିଲେ ବୁଝି ହେଉନାହିଁ? ତମ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେହରେ ହେଉଛି ବନାରସୀ ସାଢ଼ୀ, ହାତରେ ସୁନା ଚୁଡ଼ି, ଗଳରେ ଘ୍ରାସ ମୋଡର ହାର!” ଥଟ୍ଟାଳିଆ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ସୁବଳର ସ୍ତ୍ରୀ ।

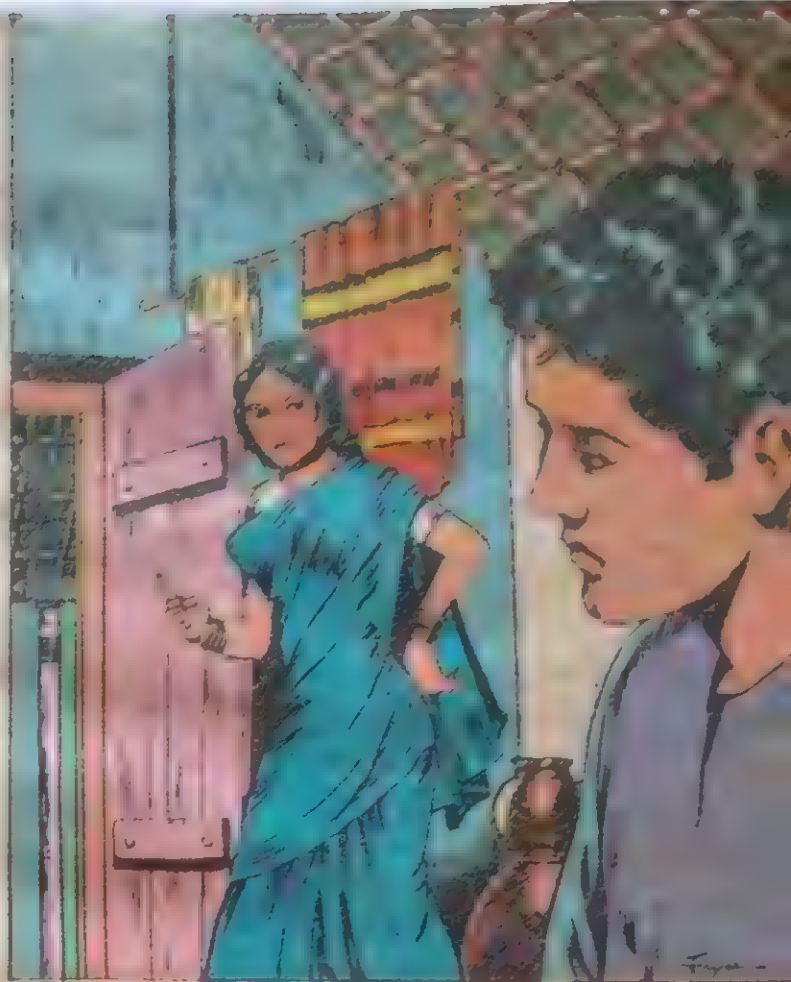
“ମୁଁ ମୋ ମେହେନତରୁ ଯାହା ପାଇବା କଥା, ସ୍ବୟଂବାବୁ ତାହାଠାରୁ ବହୁତ ବେଶି ମୋତେ ଦେଇଛନ୍ତି ।”

“ବହୁତ ବେଶି ଦେଇ ତ ଭୁଡ଼ିଆଟାଏ କରି ଦେଇଛନ୍ତି! ଶୁଣ, ଜୀବନରେ ଯିଏ ଭଲତ କରିବାକୁ ଚାହେଁ, ସେ ଏପରି ନିଶ୍ଚୟାଣି ହୋଇ ରହିଲେ ତଳିବ ନାହିଁ । ତମେ ସ୍ବୟଂବାବୁଙ୍କଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ଆସ । ବେପାର ଧନ୍ଦା କରି ବଡ଼ଲୋକ ହୁଅ ।” ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ।

“ସେପାଇଁ ଟଙ୍କା କେଉଁଠୁ ପାଇବ?” ସୁବଳ ପଚାରିଲା ।

“ଶୁଣ,” କଣ୍ଠ ନିମ୍ନ କରି ସୁବଳର ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା, “ସ୍ବୟଂବାବୁଙ୍କର ଅଗ୍ରତ କ’ଣ? ତମେ ଧର ତାଙ୍କ ଘରୁ କିଛି ଟଙ୍କା ନେଇ ଆସିଲୁ, ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ତ କୌଣସି କ୍ଷତି ହେବ ନାହିଁ, ବରଂ ଆମର ଶ୍ରାବ୍ୟ ବଢ଼ିଯିବ ।”

“ଗୈର କରିବ?” ତମକପତ ସୁବଳ ପଚାରିଲା ।

“ତାକୁ ଗୈର ବୋଲି କାହିଁକି କହିବ? ସ୍ବୟଂବାବୁଙ୍କର ତମେ ଯେତେ ସେବା କଲୁଣି, ସେ ବାବଦରେ ହଜାରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ତମର ପ୍ରାପ୍ୟ ।”

“ନା, ନା, ଏଭଳି କଥା କୁହନାହିଁ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହ ବିଶ୍ବାସଭାବେତା କରିପାରିବ ନାହିଁ ।” ସୁବଳ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲା ।

“ଆରେ, ଏହାକୁ ବିଶ୍ବାସଭାବେତା ବୋଲି ଭ୍ରାନ୍ତ କାହିଁକି? ଦିନେ ଯେତେବେଳେ ଆମର ସଂପର୍କ ଟଙ୍କା ପଇସା ହୋଇଯିବ, ସେତେବେଳେ କ’ଣ ଆମେ ତାଙ୍କ ଋଣ ପରିଶୋଧ କରିଦେଇ ପାରିବା ନାହିଁ?” ସ୍ତ୍ରୀ କହିଲା ।

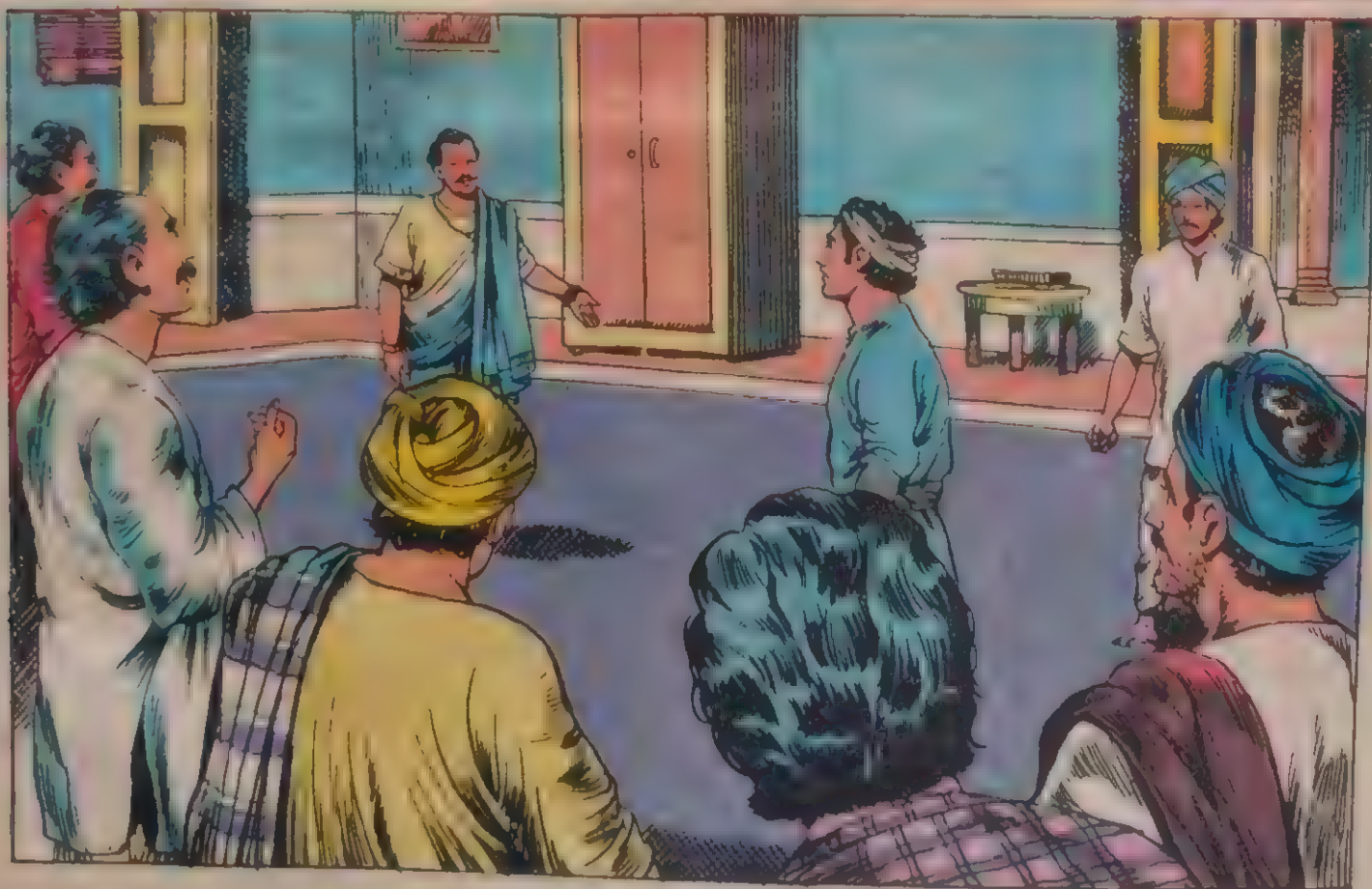
ସୁବଳ ପ୍ରଥମେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ନାମକ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ସମେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବର
ହୋଇଗଲା । ଘନେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ସୁକୁଳ ଘରର
ଅନ୍ଧା ଶିଳ୍ପରେ ଯାଆ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିବା
ବେଳେ ସେ ଘର ଭିତରେ ପଶି ବାକ୍ସ
ସୁକୁଳ ସହ ଦେଖିଲା । ଗୋଟିଏ ମିଠୁକୁ
ତା' ଗୁଡ଼ିରେ ଖୋଲିଗଲା । ତହିଁ ଭିତରେ
ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ପୁରୁଳ ଥିଲା । ସେ ଡାହା
ରୁପାଇ ଆଣିଲା । ଚରଚରରେ ଘରକୁ ଆସି
ହାତୁ ଚାହା ଦେଖାଇଲା । କବାଟ କିଲି
ସେମାନେ ଟଙ୍କା ଗଣିଲେ । ଦେଖିବା ବେଳକୁ
ଅଡ଼େଇ ହଜାର ଟଙ୍କା ।

ହଠାତ୍ ସେଠାରୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ଚାଲିଗଲେ
କାଳେ କାହାର ସନ୍ଦେହ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ

ସେମାନେ କିଛିଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ।

ପରଦିନ ଟଙ୍କା ଚୋରି କଥା ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା ।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ବୁଝି ପାରିଲେ, କାହାରୁ ଚୋରି
ଆସି ନେଇ ନାହିଁ, ନିଜ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭିତରୁ
କେହି ନେଇଛି । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡକାଇ
କହିଲେ, “ଦେଖ, ମୁଁ ତମମାନଙ୍କର କାହାର
କିଛି ଅନ୍ୟାୟ କରିନାହିଁ । ଯଥାସାଧ୍ୟ ତମ-
ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଖାଇଛି । ତମ ଭିତରୁ
କିଏ ଏଡ଼େ ଅନ୍ୟାୟ କରି ପାରିଲା?”

ସମସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଠିଆ ହୋଇ
ରହିଲେ । ସୁକୁଳାକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଜଣେ
କହିଲା, “ଆମେ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଚାଲି ଆମ
ସମସ୍ତିକ ଘର ତଳସ୍ଥ କରିବା ।” ଏଥିରେ

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତେ ଏକମତ ହେଲେ—ଏକା
ସୁବଳକୁ ସ୍ଥଳ । ସେ ନାରଦ ରହିବାର ଦେଖି
ସମସ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ଚାହାରି ଘରକୁ ଚାଲିଲେ ।
ଆଜ୍ଞା ସମସ୍ତ ଭିତରେ ଟଙ୍କା ଥଳି ମିଳିଗଲା ।

ରାୟବାବୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ
ଏକାନ୍ତରେ ସୁବଳକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ବାପା !
ତୁ ଏ ଟଙ୍କାତକି ନେଇ ଏଠାରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ
ବସିଥିଲୁ ?”

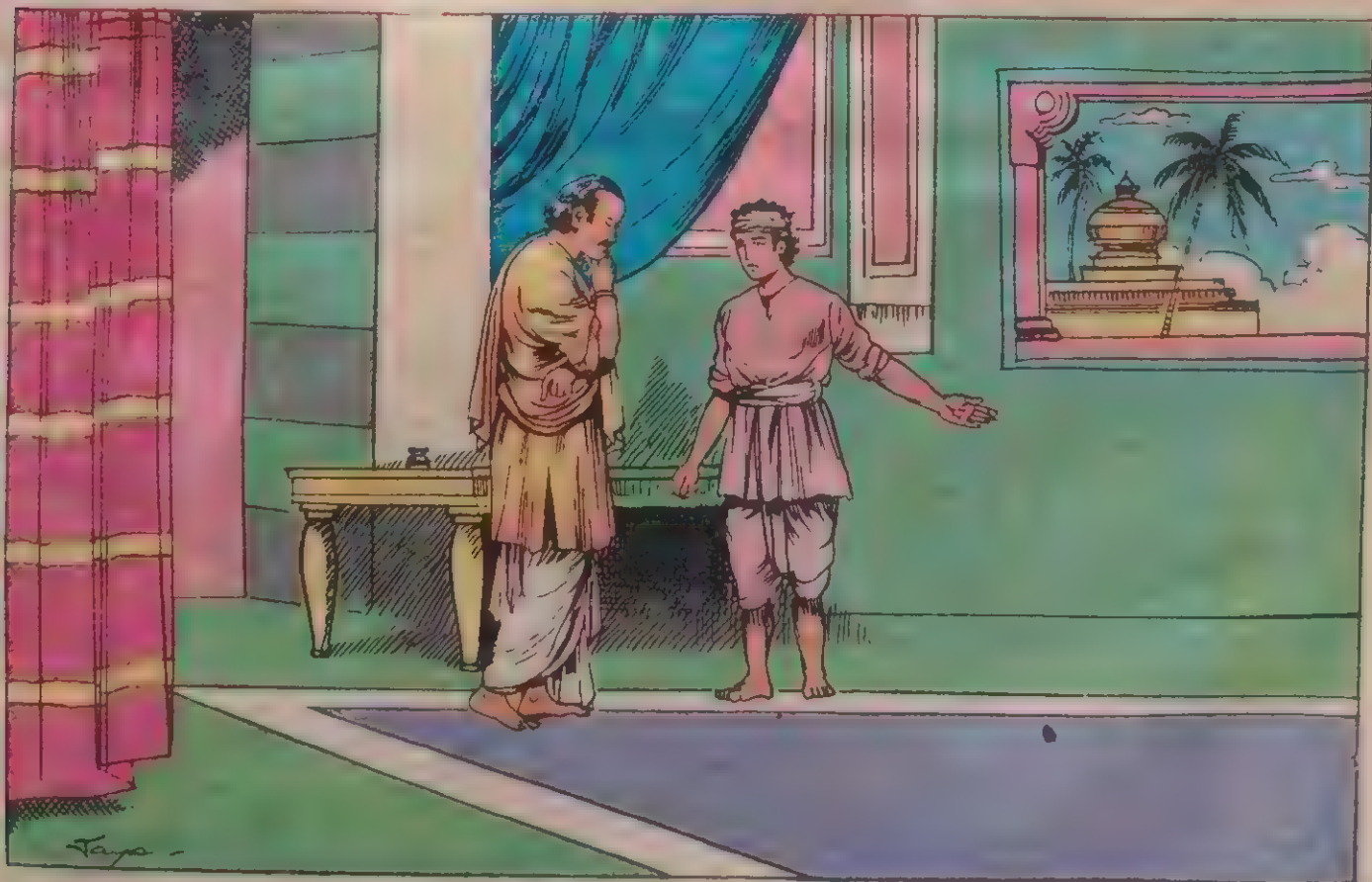
ସୁବଳ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଠିଆ ହୋଇ
ରହିଲା ।

“ତୁ ଯେପରି ସରଳ ସୁବଳ, ସେଥିରେ
ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ତୁ ଭଲରେ ତଳି
ପାରିବୁ, ସେଭଳି ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ନାହିଁ । ତୁ
ଏଇଠି ରହିଥା ।” ରାୟବାବୁ କହିଲେ ।

“ନା, ଆଜ୍ଞା, ଦୁଇକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ମୋ
ପକ୍ଷରେ ଭଲ ହେବ । ନହେଲେ ଅନ୍ୟମାନେ
ଭାବିବେ ଯେ ସେମାନେ ବି ଆପଣଙ୍କ ଘରୁ
ଚୋରି କରି ସୁରୁଖୁରୁରେ ଆପଣଙ୍କ ଘରେ
ରହିପାରିବେ ।” ସୁବଳ କହିଲା ।

“ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ ।
ହେବେ, ତୁ ଯଦି ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ, ଯାଇପାରୁ ।”
ଏହା କହି ସେ ସୁବଳକୁ ସେ ଟଙ୍କାଥଳିଟି
ଦେଇ ଦେଲେ । ସୁବଳ ଚାଲିଗଲା ।

ଏହାପରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା ।
ରାୟବାବୁ କ୍ରମେ ବାଉଁଶ୍ୟରେ ଉପନୀତ
ହେଲେ । ବିନେ ରାତିରେ ତାଙ୍କ ଘରେ ଚୋର
ପଶିଛି ବୋଲି ହଠାତ୍ ଜଣା ଯିବାରୁ ସମସ୍ତେ
ଚୋର ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଓ ଚୋର

ଏକ ଆଉ କଣ୍ଠାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ସବୁଥିରେ
କାଳ ହୋଇଛି । ଗତ ବର୍ଷେ ହେବ ସେ
କୌଣସି ରୋଗରେ ବ୍ୟାଧିମୟ । ତା' ହା
ଯେତେବେଳେ ପୁଅକୁ ଚୋରି କରିବାକୁ
ପରାମର୍ଶ ଦିଏ. ସେତେବେଳେ ସୁବଳ ସେଥିରେ
ପ୍ରବଳ ଆପତ୍ତି କରେ । କିନ୍ତୁ ଅବଶେଷରେ
ଦୁଇଦିନ ଧରି ଘରେ ତୁଲି ନ ଡଳିବା ଫଳରେ
ପୁଅ ଚୋରି କରିବାକୁ ବାହାରିଲା । ସେତେ-
ବେଳେ ସୁବଳ ପୁଅକୁ କହିଲା, “ତୁ ଆଉ
କୁଆଡ଼େ ନଯାଇ ସୁଭଦ୍ରା ନଗର ପାଖରେ
ଥିବା ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ରାୟଙ୍କ ଘରେ ପଶିବୁ ଯା' ।”
ସେହି କଥା ମାନି ପୁଅ ଆସିଥିଲା ।

ରାୟବାବୁ ତୁମ୍ଭ ରହିଲେ । ସକାଳେ ସେ
ନିଜେ ଯାଇ ସୁବଳର ଚିକିତ୍ସାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ
ଓ ତା' ପୁଅକୁ ନିଜ ଘରେ ରୁକିବା ଦେଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ନୀରବ ରହି ତା'ପରେ
ମୁକାବିଲା କଲାଭଳି କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା,
“ରାଜା ! ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟଙ୍କ ସ୍ୱରାଜ ଦିଗେ
ନୁହେଁ କି ? ଯଦି ସୁବଳ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଏତେ
ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା, ତେବେ ତାକୁ ଟଙ୍କା ମଇସା
ନେଇ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ କାହିଁକି ?
ଯେଉଁ ସୁବଳ ଏଡ଼େ କୃତଜ୍ଞ ଯେ ସେ
ରାୟବାବୁଙ୍କ ଭଳି ହିତାକାଂକ୍ଷୀ ଘରେ ଚୋରି
କରିବାକୁ ପୁଅକୁ ପଠାଇଦେଲା, ସେ ସୁବଳ
ପ୍ରତି ସେ ପୁଣି ଏତେ ଦୟା ଦେଖାଇବା
ଦୁର୍ବଳତା ଛଡ଼ା ଆଉ କ'ଣ ? ରାଜା !

ସହଜରେ ଧରା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ପ୍ରାୟ ଅଠର
ବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ଚରୁଣ । ତାକୁ ଯେତେ-
ବେଳେ ରାୟବାବୁଙ୍କ ଆଗକୁ ଅଣାଗଲା, ସେ
କାନ୍ଦିଲା । ରାୟବାବୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସେଠାରୁ
ରୁଲିଯିବାକୁ କହି ଚରୁଣକୁ ପଚାରିଲେ,
“ତମେ କିଏ ?”

“ଆଜ୍ଞା ! ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ ଆପଣଙ୍କ
ଘରେ ସୁବଳ ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ ପ୍ରତିପାଳିତ
ହୋଇଥିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ପୁଅ ।” ଚରୁଣ
କହିଲା ।

ରାୟବାବୁଙ୍କର ବସ୍ତ୍ରପୁର ସୀମା ରହିଲା
ନାହିଁ । ସେ ଚରୁଣକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରି କରି ବୁଝିଲେ,
ସୁବଳ ଅନେକ ପ୍ରକାର ବେପାର ବଣିଜ କରି

ପାରିବେ ମୋ ପ୍ରାଣକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନୁହେଁ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନୀରବ ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶାରୀରିକ ଦେବ ହେଉଥିବ ।”

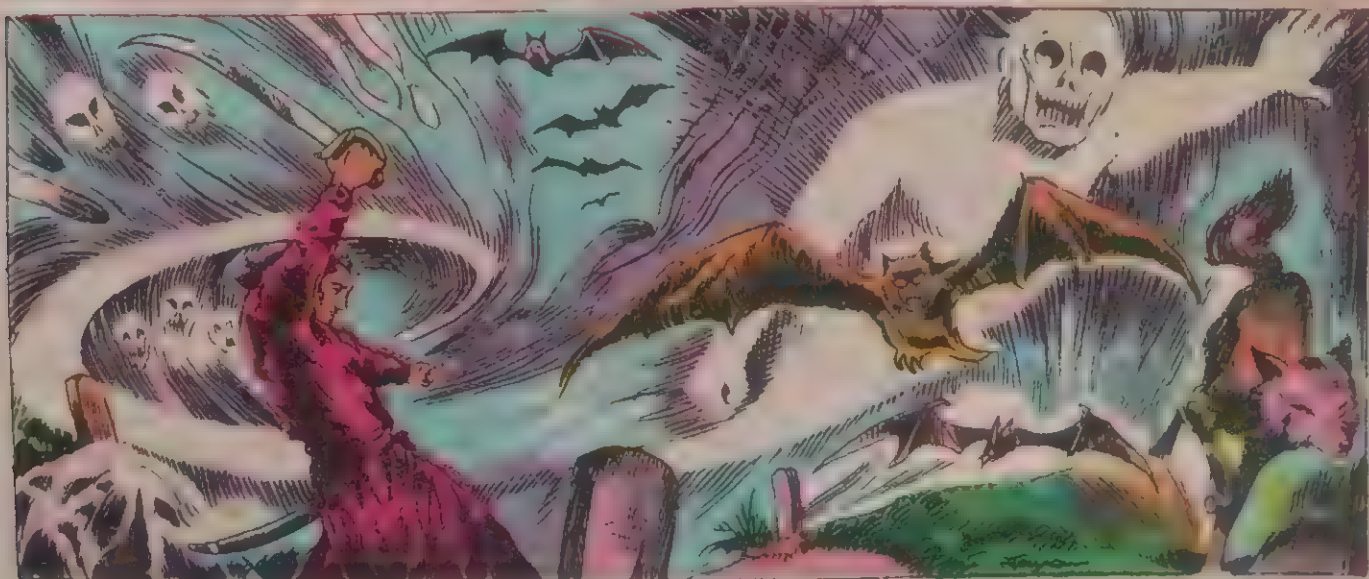
ସୁଦୂରରେ ମଧ୍ୟ ବଳସ୍ଥ ନକର ରାଜା ବିହମାଳ କହିଲେ. “କେବଳ ସାମାନ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ବନ୍ଧବ ନୁହେଁ, ତେବେ ସେ ବରଳ ମହତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି । ସେ ସୁବଳକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାର କାରଣ, ମେଠି ରହିଲେ ଅନ୍ୟମାନେ ତାକୁ ଗୌର ବୋଲି ଥକା କରିବେ ଓ ସେଥିରେ ସୁବଳର ଜୀବନ ଦୁର୍ଦ୍ଦମ ହେବ । ସୁବଳ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସେ ବିପୁଳ ସ୍ନେହ ଥିଲା, ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

“ସୁବଳ ତା’ ପୁଅ ଗୌର ହେଉ ବୋଲି ଚାହୁଁ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ଥାଇ ସେ ଦିଗରେ କେତେଦୂର ବାଧା ଦେଇ ପାରନ୍ତା? ଯେତେବେଳେ ସେ ବୁଝିଲା ଯେ ପୁଅ ଗୌର କରିବାକୁ ଯିବୁଁ ଯିବ, ସେତେବେଳେ ସେ ତାକୁ ରାୟବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ

କହିବାର ଏକ ବିଶେଷ କାରଣ ଥିଲା । ସେ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା ଯେ ତା’ ଅନଭିଜ୍ଞ ପୁଅ ଧରା ପଡ଼ିଯିବ । ରାୟବାବୁଙ୍କ ଘରେ ଧରା ପଡ଼ିଲେ ପୁଅ ମାଡ଼ରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବ । କାରଣ ରାୟବାବୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୟାଳୁ ବ୍ୟକ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ରାୟବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ଗୋଟି କରବାକୁ କହୁ ମେ ରାୟବାବୁଙ୍କ ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଥିଲା । ରାୟବାବୁ ସୁବଳର ଏହା ମନୋବାଚ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିଥିଲେ । ସେ ଯେ ସୁବଳର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ, ଏହା ତାଙ୍କ ମହତ୍ତ୍ୱର ପରିଚୟ, ଦୁର୍ବଳତାର ନୁହେଁ । ତା’ ପୁଅକୁ ଚାଲିଯିବା ଦେବାର କାରଣ ମେ ଠୋକା ଅବସ୍ଥା ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଯେପରି ଗୌର ହୋଇଥିଲା, ସେହିପରି ଭଲ ଅବସ୍ଥାରେ ଭଲ ମଣିଷ ହୋଇପାରିବ ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦରୁ ଶିଥିଲା ପୁନଃବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି ପଡ଼ିଲା ।

(କଳ୍ପିତ)

ରଙ୍ଗ !

ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ଜମିଦାର ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଅଢ଼ିଆ ଭବନ ତିଆରି କରାନ୍ତି । ସେଥିରେ ସେପାଏ କେନ୍ଦ୍ର ରହୁ ନାହିଁ । ଜମିଦାର ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତୃତୀୟ ଗୁମ୍ଫା କରିବାକୁ ବାହାରିଥିବା ବେଳେ ଜଣେ ତରୁଣ ଆସି ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି, “ମହାଶୟ, ମୁଁ ମୋ ବାପାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଛି । ଏଠାକାର କବିରାଜ ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା କରୁଛନ୍ତି । ମୋତେ ମାସେ ରହବାକୁ ପଡ଼େ । ଆପଣଙ୍କ ଅଢ଼ିଆ ଭବନ ତ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । ରହ ପାରିବ କି ?”

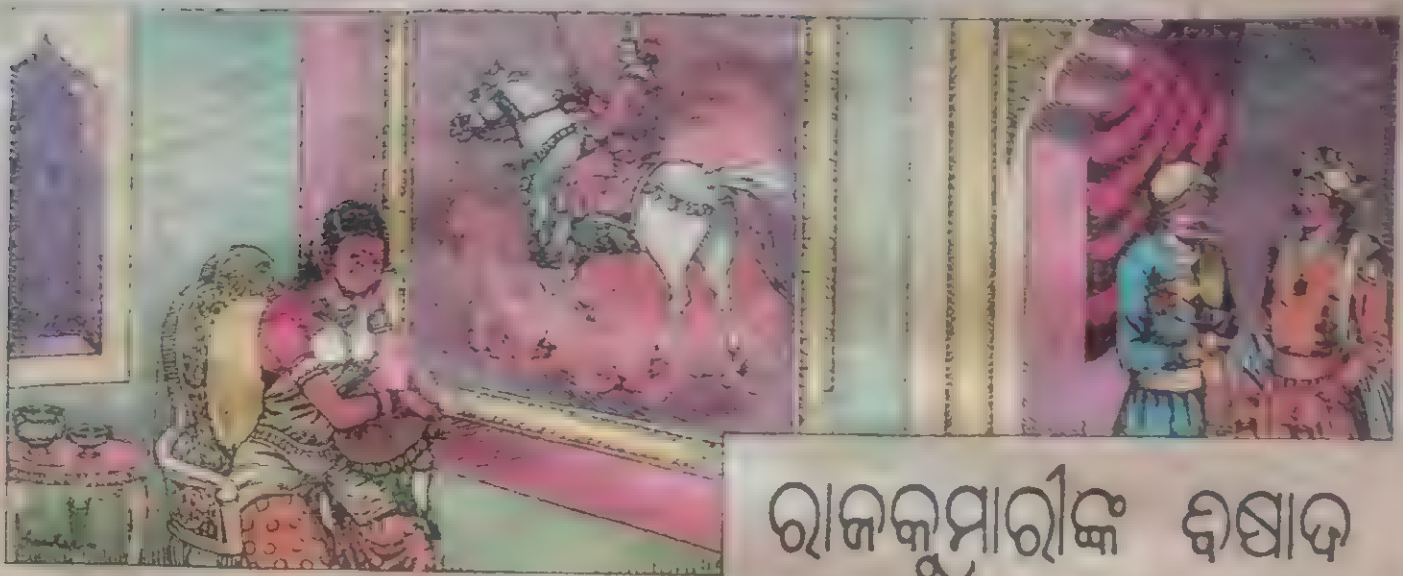
ଜମିଦାର ଭାବିଲେ, ଟୋକା ଖାଲଟାରେ କାହିଁକି ରହବ, କିଛି କାମ କରୁ ! ସେ କହଲେ, “ତମେ ରହପାର । କିନ୍ତୁ ସେ ପାଇଁ ତମକୁ କିଛି ଗ୍ରାମ ଦାନ କରିବାକୁ ହେବ । ଅଢ଼ିଆ ଭବନର ଭିତର ପଟ ସ୍ତମ୍ଭ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯେଉଁ ଲୁଗା ଲାଗିଛି, ତାହା ମୋ ମନକୁ ପାଉ ନାହିଁ ତା’ ଉପରେ ଅନ୍ୟ ରଙ୍ଗ ବୋଳିବାକୁ ହେବ । ଦୈନିକ ଘଣ୍ଟାଏ ଲେଖା ପରିମାଣ କଲେ ମାସକ ଭିତରେ ଏ କାମ କରି ପାରିବ । ଭାବ ?”

“ଆଜ୍ଞା ହଁ । କିଭଳି ରଙ୍ଗ ଦେବାକୁ ହେବ ?” ତରୁଣ ପଚାରିଲା । ଜମିଦାର ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଛୋଟିଆ ବାକ୍ସ ଧରି ଦେଇ କହଲେ, “ଏହି ବାକ୍ସ ଦେହରେ ଯେପରି ରଙ୍ଗ ବୋଳି ଯାଉଛି, ସେହିପରି ।”

ମାସକ ପରେ ଜମିଦାର ଆସିଲେ । ପୁରକ ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତି, “ଦେଖନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ କାମ କରୁଛି ।” ଏହା କହି ସେ ବାକ୍ସଟି ଫେରାଇ ଦେଲା । ଜମିଦାର ଦେଖିଲେ, ବାକ୍ସର ରଙ୍ଗ ଓ ସ୍ତମ୍ଭ ଗୁଡ଼ିକର ରଙ୍ଗ ଏକା । ସେ ଶୁଣି ହୋଇ ତରୁଣକୁ ସ୍ତମ୍ଭସ୍ଥାନ ଦେଲେ । ତରୁଣ କିଦାୟ ହୋଇ ଗୁଲଗଲା ।

ଉପରତଳ ଜମିଦାରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସବୁ ଶୁଣି ଥରେ ସ୍ତମ୍ଭ ଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼େ ଓ ଥରେ ବାକ୍ସଟି ଆଡ଼େ ଅନାଇ ହସି ପକାଇଲେ । ସେ ଗୁଲାଇ ଦେଲେ, ତରୁଣ ସ୍ତମ୍ଭ ସବୁ ରଙ୍ଗ କରିନାହିଁ । ସ୍ତମ୍ଭ ସବୁର ରଙ୍ଗ ଅନୁସାରେ ବାକ୍ସଟି ରଙ୍ଗାଇ ଦେଇଛି !

ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ବିଷାଦ

କୁସୁମପୁରର ମହାରାଜା ମନୋହର ସିଂହ ବଡ଼ କଲପ୍ରେମୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କନ୍ୟା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ଚନ୍ଦ୍ରବଦ୍ୟା ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁରାଗୀ ହେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ରାଜା ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚନ୍ଦ୍ରକାରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଶିକ୍ଷକ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ରବଦ୍ୟାରେ ନିମଗ୍ନ ରହୁଥିଲେ । ଦିନେ ଚନ୍ଦ୍ର-ଶିକ୍ଷକ ଆସି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜା! ଆପଣ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଶିକ୍ଷା ଦେଲଭଲ ବିଦ୍ୟା ମୋତେ ଆଉ ଜଣାନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକର ହସ୍ତାବରେ ମୋଠାରୁ କୌଣସି ଗୁଣରେ ଉଣା ନୁହନ୍ତି ।”

ମହାରାଜା ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଯାଇ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ କୃତଜ୍ଞ ଦେଖିଲେ ଓ ଖୁସି ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ପଥେଷ୍ଟ ପୁରସ୍କାର ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ ।

କିଛିଦିନ ବିତିଗଲା । ରାଜକନ୍ୟା ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଙ୍କିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାନ୍ତି । ସେ ଖାଇବା ପିଇବା ଭୁଲିଯାଇ ସେ ଅଳ୍ପନିଦ୍ରା ଧରି ବସିଥାନ୍ତି ।

ଦିନେ ଚନ୍ଦ୍ରାଙ୍କନ ଶେଷ ହେଲା । ରାଜକନ୍ୟା ଖୁସି ହେବା କଥା । କିନ୍ତୁ ତାହା ନହୋଇ ସେ ଅଶ୍ରୁପାତ କରିବାର ଦେଖାଗଲା । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଜଣେ ଯୁବକ ଗୋଟିଏ ଅଶ୍ରୁବେଦଣ କରି ଯାଉଥିବାର ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଡ଼େ ଅନାଇ ରାଜକନ୍ୟା କାହିଁକି ମନଦୁଃଖ କରିବେ, ସେକଥା ତାଙ୍କ ସଖିମାନେ ଠଉରାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସଦାବେଳେ ରାଜକନ୍ୟା ଉଦାସ ହୋଇ ବସି ରହୁଥାନ୍ତି । କୌଣସି ଜନିଷ ପ୍ରତି ସେ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏପରିକି ଶାଦ୍ୟ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ସେ ସବଦା ଉଦାସୀନ ରହୁଥିଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହମେ ଶରୀର ହେବାର ଦେଖାଗଲା ।

ରାଜା ଏଥିରେ ବହୁତ ଚିନ୍ତିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜା! ମୋର ଧାରଣା, ଚନ୍ଦ୍ର ଶିଖର ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ମନୋମତ ହୋଇ ନାହିଁ । କୌଣସି ଢୁଞ୍ଚି ରହିଯାଇଛି । ମଜା ଶିଳୀ ନିଜ ଚନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋମତ ନହେଲେ ଶାନ୍ତି ପାଏ ନାହିଁ । ଆପଣ ତାଙ୍କ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଡକାଇ ଚନ୍ଦ୍ର ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ର-ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ । ସେ ଆସି ରାଜାଙ୍କଠାରୁ ସବୁ ଫାଲ୍ ଶୁଣି ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଚିନ୍ତାକ୍ଷେପ ପ୍ରକାଶକୁ ଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ର

ଅନେକ ସମୟ ଯାଏ ଯେଉଁଠି ଓ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମା! ଏପରି ସୁନ୍ଦର ଓ ମନୋହର ଶିକ୍ଷକ ମୁଁ ଆଜିଯାଏ ଆଜନ କରି ପାରି ନାହିଁ । ତୁମେ ଧନ୍ୟ, ତୁମକୁ ଚନ୍ଦ୍ର କ୍ଷେପ ଦେଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଧନ୍ୟ ।”

ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଏ ଅଭିନନ୍ଦନବାଣୀ ଶୁଣି ରାଜକନ୍ୟା ଶୁଣି ହେବେ କ’ଣ, ଆଦୂର କାନ୍ଦିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯୋଗୁଁ ସେ କାନ୍ଦୁଥିଲେ ବୋଲି ଚନ୍ଦ୍ର-ଶିକ୍ଷକ ଆସିଲେ ଅଥଚ ତାଙ୍କ ମନକଥା ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । କାରଣ ରାଜକୁମାର ଶୁଣୁ କମ୍ କଥା କୁହନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ବହୁତ ପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ କେତେକେ ଦିନ ମନୋରଥ ହୋଇ ଫେରି ଆସିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ର-ଶିକ୍ଷକ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ । ଆଦୂର କିଛିଦିନ ଗଲା । ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ମନୋ-ଭାବରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ନାହିଁ । ଦିନେ ରାଣୀଙ୍କର ଜଣେ ବାନ୍ଧବୀ ରାଣୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତମ ହିଅ ବୋଧହୁଏ କୌଣସି ଯୁବକକୁ ବିଷା ଦେବାକୁ ଚାହେଁ । ସେହି ଯୁବକର ଛବି ସେ ଆଙ୍କିଛି । ତାକୁ କୌଣସି କାରଣରୁ ବିଷା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ବୁଝି ସେ ଏପରି ଭାବି ପଡ଼ିଛି ।”

ରାଣୀ ଏକଥା ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ । ରାଜା ଯାଇ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ହିଅ! ତୁ କ’ଣ କୌଣସି ଯୁବକକୁ ବିଷା ଦେବାକୁ

ହୁଁ ଏମିତି ସେଥିରେ ଦାଆ ଦେବ ବୋଲି
ସତେଜ କରୁଛି ? କଦାପି ନୁହେଁ । ମୁଁ ତୋ
ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ ହେବା ଦିଗରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ
ହେବି ନାହିଁ । କହ, କିଏ ସେ ଯୁବକ ।”

ରାଜକନ୍ୟା ଯୁଗି କାନ୍ଦିଲେ ଓ କହିଲେ,
“ବାପା ! ତୁମ ମନରେ ଏଭଳି ଧାରଣା
କାହିଁକି ହେଲା ? ଏହା ଭୁଲ । ସେଭଳି
କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ମୋ ମନରେ ନାହିଁ ।”

ରାଜା ଯାଇ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏକଥା କହିଲେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅନେକ ଚିନ୍ତା କରି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ,
“ମହାରାଜା, ଏଣିକି ରାଜ୍ୟରେ ଡେଇଁବା
ଦିଆଯାଉ । ସିଏ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ବିଷାଦ ଦୂର
କରିଦେଇ ପାରିବ, ସିଏ ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ମାନ
ଓ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିବ । ଦୃଢ଼ତା ଏହା
ଦ୍ଵାରା କିଛି ଫଳ ହେବ ।”

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଘୋଷଣା
କରାଗଲା । କେତେ ଚନ୍ଦ୍ରକର, କବିରାଜ ଓ
ବହୁଳ ଆସି ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା
କରି ତାଙ୍କ ବିଷାଦର କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
କରିବାର ଉଦ୍ୟମ କଲେ, କିନ୍ତୁ ସଫଳ
ହେଲେ ନାହିଁ ।

ଦିନେ ଅନ୍ୟ ଏକ ରାଜ୍ୟରୁ କୁସୁମପୁର
ବୁଲି ଆସିଥିବା ଜଣେ ଯୁବକ ରାଜାଙ୍କୁ ଭେଟି
ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାର ଇଚ୍ଛା
ପ୍ରକାଶ କଲେ । ରାଜା ସେତେବେଳକୁ ବିରକ୍ତ
ହୋଇଗଲେଣି । ସେ କହିଲେ, “ବାରୁ,

ତମେ କ’ଣ ଚିକିତ୍ସା ବିଦ୍ୟାରେ ଅଥବା ଚନ୍ଦ୍ର
ବିଦ୍ୟାରେ ଜଣେ ଓସ୍ତାଦ୍ ?”

“ନା ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଯଦୁଗିରି ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କ
ଦରବାରରେ ମୁଖ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତଗୁରୁ ।
ମୋ କାମରୁ କେତେମାସ ଅବ୍ୟାହତ ନେଇ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ବାହାରିଛି ।” ଯୁବକ
ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

ରାଜା ତାଙ୍କୁ ବିଦାୟ କରିଦେବାକୁ
ବସିଥିଲେ, ତେବେ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ କି ତାଙ୍କୁ
ଥରେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ସୁଯୋଗ
ଦିଆଯାଉ । ରାଜା ହଁ ଭରିଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟା ନିଜର ଚନ୍ଦ୍ର ପାଖରେ
ବସିଥିଲେ । ଯୁବକ ଯାଇ କିଛି କାଳ

ନିମିତ୍ତେ ନୟନରେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଅନାଇ ତା'ପରେ
ମୁଖ୍ୟ କର୍ତ୍ତା କହିଲେ, “ରାଜକୁମାରୀ! ଏ
ଅବସ୍ଥା ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ମୋ ଭିତରୁ ସଜୀବତା
ଆସିବ ବୋଲି ପଡୁଛି । ଆପଣ ଅନୁମତି
ଦେଲେ ଗୀତ ବୋଲନ୍ତୁ ।”

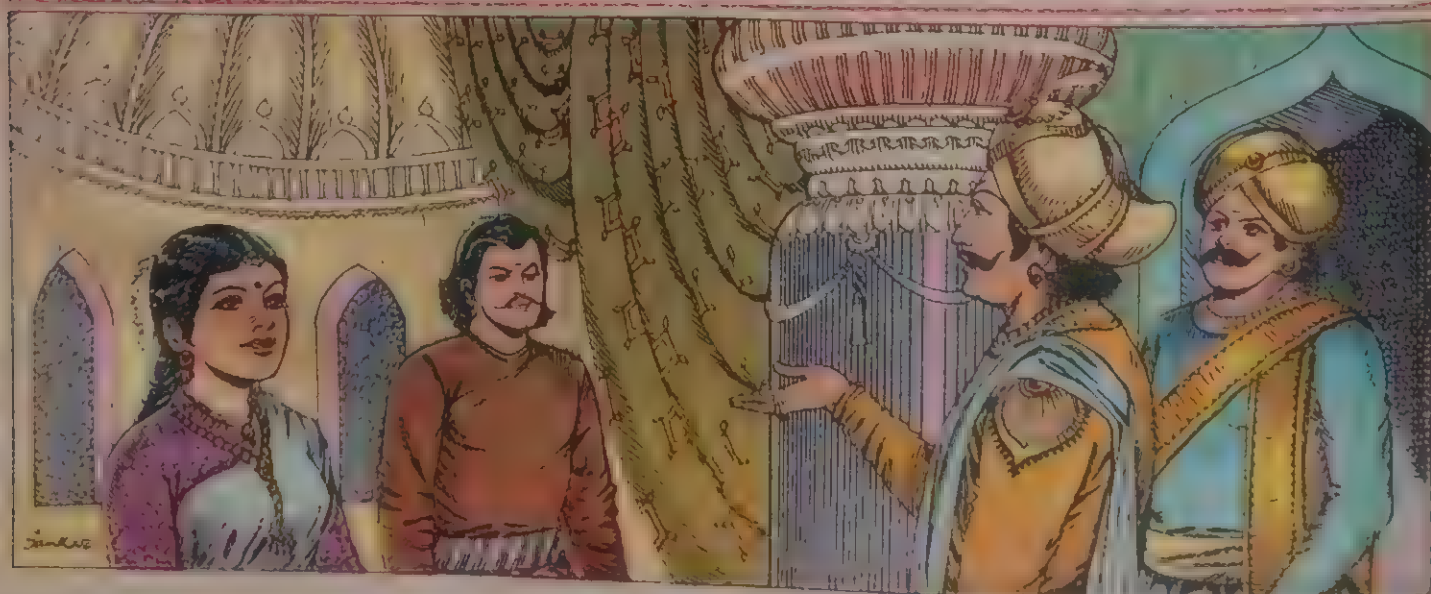
ରାଜକୁମାରୀର ଗୀତ ପ୍ରଥମ ଅନୁରାଗ
ଆଗରୁ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହଠାତ୍ ଏ ଯୁବକର
ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସେ ଟକିଏ ବିସ୍ମିତ ହେଲେ;
ତା'ପରେ ତାକୁ ଗାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ ।

ସଜୀବତା ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ଗୀତଟିମାନ
ବାଛି ବାଛି ବୋଲିଲେ । ମନେହେଲ
ରାଜକୁମାରୀ ସେ ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣି ଖୁବ୍ ମୁଗ୍ଧ
ହୋଇଛନ୍ତି । ଦେଖାଗଲା ହମେ ରାଜକୁମାରୀ
ଚନ୍ଦ୍ରପଟ ଆଡ଼େ ଧ୍ୟାନ ନ ଦେଇ ନିଜେ ଗୁଣ୍ଠ
ଗୁଣ୍ଠ ହୋଇ ଗୀତ ଗାଉଛନ୍ତି । ଏଇ
ସୁଯୋଗରେ ଶିଳ୍ପୀ କହିଲେ, “ରାଜକୁମାରୀ
ଆପଣ ଗୀତ ଶିଖି ବୋଲିଲେ ଭଲ
ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।”

ରାଜକୁମାରୀ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ କି ସେ
ଗୀତ ଶିଖିବେ । ରାଜା ଯୁବକଙ୍କୁ ସେଠି ରହି
ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଗୀତ ଶିଖାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ
କଲେ । ତାହାହଁ ହେଲା । ଗୀତ ମନେ ପକେ
ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ନୃତ୍ୟ ବି ଶିଖିଲେ । ତାଙ୍କ ଉଦାସ
ଭାବ ଚାଲିଗଲା । ସେ ପ୍ରସନ୍ନ ଦେଖାଗଲେ ।

ଯୁବକ ଦିନେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ମହାରାଜା! ରାଜକନ୍ୟା ଯେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଙ୍କନ
କରିଥିଲେ, ତାହା ଏତେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଯେ ତା'ଠାରୁ
ବେଶି ଭଲ ଚନ୍ଦ୍ର ସେ ଆଉ ଆଜି ପାରିବେ
ନାହିଁ ବୋଲି କୁହୁଥିଲେ । ନିଜ ଦକ୍ଷତାର
ଶେଷ ସୀମାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ
ସେ ବିସାଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯେତେବେଳେ ସଜୀବ ଓ ନୃତ୍ୟ
ଆଡ଼େ ନିୟୋଜିତ ହେଲା, ସେତେବେଳେ
ସେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ପାଇଲେ ।”

ରାଜା ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଓ ଯୁବକଙ୍କୁ
ପ୍ରଚ୍ଛର ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ମାନ ଦେଲେ ।

ଦେବଧର୍ମ

ଅନେକ ଟୋକି ପୁର କଥା । କାଶୀ
ରାଜାଙ୍କର ଥିଲେ ଦୁଇଟି ପୁଅ । ବଡ଼ର
ନାମ ଥିଲା ମହାସାସ ଓ ସାନର ନାମ ଥିଲା
ଚନ୍ଦ୍ରକୁମାର । ମହାସାସ ଥିଲେ ବୋଧୁସବୁ ।
ଦୁଇଭାଇଙ୍କର ବାଳକ ଅବସ୍ଥାରେହିଁ ମାତୃ-
ବିୟୋଗ ଘଟିଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ରାଜା ପୁଣି ଥରେ ବିବାହ
କଲେ । ବର୍ଷକ ପରେ ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପୁଅଟିଏ
ହେଲା । ରାଜା ତା'ର ନାମ ରଖିଲେ ସୁଧୀ-
କୁମାର । ଦିନେ ରାଜା ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ରାଣୀକୁ
କହିଲେ, “ପୁଅ ପାଇଁ କିଛି ଯଦି ଇଚ୍ଛା
ହେଉଛି ତ କୁହ ମୁଁ ପୁରଣ କରିବି ।”

“ଆଜି ନୁହେଁ ମହାରାଜ ପରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ
ମନେ କରିଦେବି ।” ରାଣୀ କହିଲେ ।

କେତେ ବର୍ଷ ବିତଗଲା । ଦିନେ ମହାରାଜ
ଭୋଜନ ସାରି ବିହାମ କରୁଥିବା ବେଳେ ରାଣୀ

ରାଜାଙ୍କୁ ପୁରକଥା ମନେ ପକାଇ ଦେଇ
କହିଲେ, “ସ୍ବାମୀ, ଆପଣ ମୋ ପୁଅର ଜନ୍ମ
ସମୟରେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ପୁରଣ କରିବାକୁ
କହିଥିଲେ । ଏବେ ଆପଣ ମୋ ପୁଅକୁ
ରାଜଗାଦି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଟକିଏ ରାଣୀ ଭିତ୍ତି କହିଲେ,
“ଅଗ୍ନିଶିଖା ସଦୃଶ ଜ୍ୟୋତିର୍ମାନ ଦୁଇ ବଡ଼
ପୁଅ ଆଉଁ ଆଉଁ ତୁମ ପୁତ୍ରର ରାଜ୍ୟାଭିଷେକ
କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।”

ତା'ପରେ ରାଜା ରାବିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ଯେ
ଏପରି ପ୍ରତ୍ୟାଶ୍ୟାତ ହେବା ଦ୍ଵାରା ଦୁଃଖ ରାଣୀ
ଜ୍ୟୋଷ୍ଠ ପୁତ୍ରର କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କରି ପାରନ୍ତି ।
ସେଥିଯୋଗୁ ଦିନେ ରାଜା ବଡ଼ ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କୁ ଡାକି
କହିଲେ, “ମୋର ପ୍ରିୟ ପୁତ୍ରମାନେ ଶୁଣ, ତୁମ
ସାନ ମା'ର ପିଲା ହେବା ପରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କଥା
ଦେଇଥିଲି ତାଙ୍କର କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ପୁରଣ

କରିବାକୁ । ସେ ଏବେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ପାଇଁ
ସିଂହାସନ ମାଗୁଛନ୍ତି । ମୁଁ କେବେ ମଧ୍ୟ ସେପରି
ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀ
ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଳୟକଣ୍ଠ । ହୁଏତ ସେ ତୁମର କିଛି
ଅନିଷ୍ଟ ଘଟାଇ ପାରେ । ତେଣୁ ତୁମେ ଦୁହେଁ
ବଣକୁ ବା ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଚାଲିଯାଅ । ମୁଁ
ମରିଗଲା ପରେ ଆସିବ ଓ ସିଂହାସନ ପାଇବ ।”

ବରୁଣ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାରଙ୍କୁ ଏସବୁ କଥା ଜଣା
ନଥାଏ । ତାହା ଭଲ କିନ୍ତୁ ପରସ୍ପରକୁ ଖୁବ୍
ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି । ସେ ଯେତେବେଳେ
ଦେଖିଲା ଦୁଇ ବଡ଼ ଭାଇ କୁଆଡ଼େ ଯିବାପାଇଁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଛନ୍ତି, ସେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ
ସହିତ ଯିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲା ।

ବିଲମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ସେ
ମଧ୍ୟ ଆଜି ସମସ୍ତ ଉପରେ ଚୁପ୍ ହୋଇ
ଆସିଲା ଓ ଭଜନେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ତାହା ଭଲ ଯାଇ ଏକ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା
ଗୋଟିଏ ବରଫ ବୃକ୍ଷ ଛାୟାରେ ବସିପ କଲେ ।
ବୋଧୁସହ କହିଲେ, “ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଆଗରେ
ଗୋଟିଏ ସରୋବର ଅଛି । ତୁମେ ସେଠାରେ
ଯାଇ ପାଣି ପିଇବ ଓ ଆମ ପାଇଁ ପଦ୍ମପତ୍ରରେ
କିଛି ପାଣି ନେଇ ଆସିବ ।”

ସେହି ସରୋବରରେ ଥାଏ ଏକ ଯକ୍ଷ ।
ତାକୁ କୁବେର ସେଠାରେ ରଖାଇଥାନ୍ତି ।
କୁବେର ତାକୁ କହିଥିଲେ, “ଏଇ ସରୋବରକୁ
ଆସୁଥିବା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯିଏ ଦେବଧର୍ମ
ଜାଣିଥିବ ତାକୁ ଛଡ଼ି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ତୁମର ।
କିନ୍ତୁ ଜଳ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ ନ କରିଥିବା
ପ୍ରାଣୀର କୌଣସି ଅନିଷ୍ଟ କରିବ ନାହିଁ ।”

ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାର ପାଣିରେ ପାଦ ଦେବା ମାତ୍ରେ
ସେ ପଚାରିଲା, “ତମେ ଦେବଧର୍ମ ଜାଣ କି?”

“ହଁ ଜାଣେ । ଦେବଧର୍ମ ଅର୍ଥ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଚନ୍ଦ୍ର ।” ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାର ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ନା, ଏ ଉତ୍ତର ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।” କହି
ଯକ୍ଷ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାରଙ୍କୁ ଜଳ ମଧ୍ୟକୁ ଟାଣି ନେଲା ।

ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାରଙ୍କର ଆସିବାରେ ବିଲମ୍ବ
ହେବାର ଦେଖି ବୋଧୁସହ ଚନ୍ଦ୍ରକୁମାରଙ୍କୁ
ସରୋବର ନିକଟକୁ ପଠାଇଲେ । ଯକ୍ଷ ତାକୁ
ମଧ୍ୟ ପଚାରିଲା, “ଦେବଧର୍ମର ଅର୍ଥ କ’ଣ?”

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

[illegible]

() () () () () () () ()
 () () () () () () () ()
 () () () () () () () ()
 () () () () () () () ()
 () () () () () () () ()
 () () () () () () () ()
 () () () () () () () ()

() () () () () () () ()

ଯକ୍ଷ କହିଲା, “ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ମଧୁସୂଦନ । ଧର୍ମାତ୍ମକ କୁହନ୍ତୁ ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେଉଁ ଜଣକୁ ଆପଣ ଚାହାନ୍ତି ! କାରଣ ମୁଁ କେବଳ ଜଣକୁ ଦେଇପାରେ ।”

“ତେବେ ଛୋଟ ସୁନାକୁମାରକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ବୋଧୁସବୁ କହିଲେ ।

ଯକ୍ଷ କହିଲା, “ହେ ବନ୍ଧୁ, ଆପଣ ଦେବଧର୍ମ ଜାଣନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପାଳନ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।”

“ଏପରି କାହିଁକି କହୁଛନ୍ତି ?” ବୋଧୁସବୁ ପଚାରିଲେ ।

“ଆପଣ ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବଡ଼କୁ ଛଡ଼ି ଛୋଟକୁ ମାଗୁଛନ୍ତି ମାନେ ବଡ଼କୁ ଅନାଦର କରୁନାହାନ୍ତି କି ?” ଯକ୍ଷ କହିଲା ।

“ଓ, ଏଇକଥା ? ତେବେ ଶୁଣ । ଏହି ଛୋଟ ଭାଇ ହେଉଛି ମୋର ବୈମାତୃକ ଭାଇ । ଆମ ସାବତ ମା’ ଏଇ ଛୋଟଭାଇ ରାଜା ହେବାର ଇଚ୍ଛା ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେ ଇଚ୍ଛା ବାବା ପୂରଣ

କଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମର ଅନାସ୍ତ ହେବା ଆଶଙ୍କାରେ ସେ ଆମକୁ ଦୂରକୁ ପଠାଇଲେ । ଛୋଟଭାଇଟି ସେହିବନ୍ଧରେ ଆମ ସହିତ ଆସିଲା । ଏବେ କେଉଁ ସ୍ତବ୍ଧରେ ନିଜ ଭାଇକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଓ ବୈମାତୃକ ଭାଇର ମୃତ୍ୟୁ ମମ୍ବାଦ ନେଇ ମୁଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବି ? ଏକଥା କିଏ ବା ବ୍ୟାସ ଜାଣିବ ?” ବୋଧୁସବୁ କହିଲେ ।

“ସାଧୁ, ସାଧୁ, ଆପଣହିଁ କେବଳ ଦେବଧର୍ମ ଜାଣନ୍ତି ଓ ତାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ପାଳନ କରନ୍ତି ।” ଯକ୍ଷ ବୋଧୁସବୁଙ୍କର ସିଂହା କରି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ପାଣିରୁ ଆଣି ବୋଧୁସବୁଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀ କଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ତିନିଭାଇ ଶୁଣିଲେ ତାଙ୍କ ପିତା ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ମହାସାସ ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଧରି ରାଜ୍ୟକୁ ଲେଉଟିଲେ ଓ ସିଂହାସନରେ ବସିଲେ । ହେକୁମାର ଯୁବରାଜ ହେଲେ ଓ ସୁନାକୁମାର ସେନାପତି ପଦ ପାଇଲେ । ଅନେକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିନିଭାଇ ଶାନ୍ତିର ସହିତ ରାଜ୍ୟଶାସନ କଲେ ।

ଭାରତର ନବନିର୍ମାଣ

ମୃଦୁସ୍ତୋତା ତମସା

ଅନେକ ପୁରାଣ କାଳର କଥା । ଗୋଟିଏ
ବଣ ଭିତରେ ରହୁଥାନ୍ତୁ ଭଣିଶୁକ୍ରାବର୍ତ୍ତ ।
ତାଙ୍କ ବୁଢ଼ୀରର ଅତୁରରେ ଗୋଟିଏ
ସୁନ୍ଦର ସରୋବର ଥିଲା । ଭଣିକ
କନ୍ୟା ଅରଜା ସେ ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ
ଓ ସନ୍ତରଣ କରିବାକୁ ସୁଖ ପାଇଥାଏ ।

ଦିନେ କରୁଣୀ ଅରଜା ସେ
ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ କରୁଥିବା ବେଳେ
ମୃଗୟା ଭିକେଣୀରେ ଆସିଥିବା ଦଣ୍ଡକ
ନାମକ ଗଜା ତାକୁ ଗଣବୁଦ୍ଧା ଆତ୍ମ-
ଆଳରୁ ଦେଖିଲେ । ଅରଜାର
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ମୋହିତ ହୋଇ ସେ
ଅପେକ୍ଷା କଲେ ।

ଅରଜା ସରୋବର ଭିତରୁ ବାହାର
ଆସିବା ମାତ୍ରେ ଗଜା ତା' ଆଗକୁ
ପାଇ ତାକୁ ଗଜା ହେବାର ଲକ୍ଷ
ପ୍ରକାଶ କଲେ ଓ ସନ୍ତେ ସନ୍ତେ ତାଙ୍କ
ସହ ନଅରକୁ ଆସିବାକୁ କହିଲେ ।
ଅରଜା ସେଥିରେ ଅସମ୍ମତ ହେବାକୁ
ଗଜା ଦଣ୍ଡକ ତା' ହାତ ଧରି ତାକୁ
ଟାଣି ନେଇ ପିତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କଲେ ।

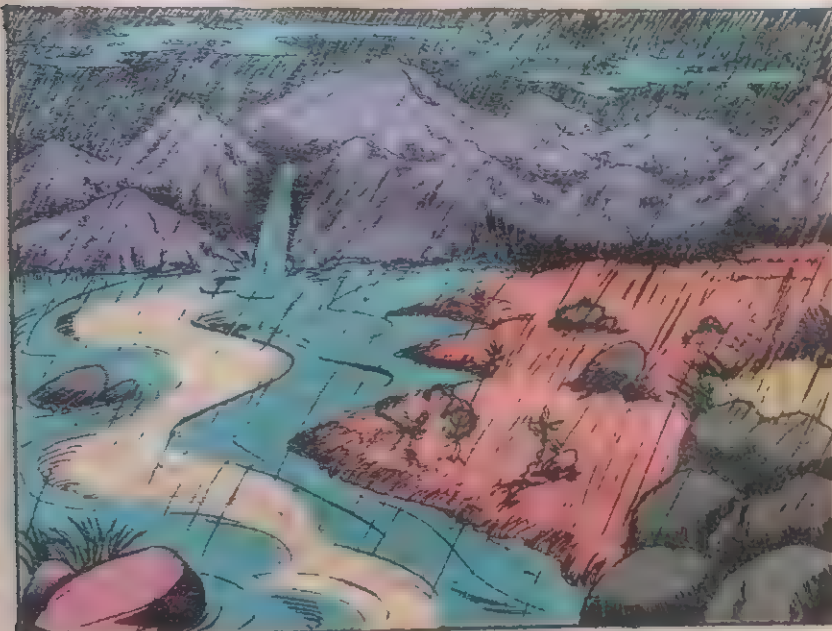
ଅରଜା କୌଣସି ମତେ ରାଜାଙ୍କ
କବଳରୁ ନିଜକୁ ଖସାଇ ନେଇ ଦୌଡ଼
ପଲାଇଗଲା ଓ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ବୁଟୀରେ
ପହଞ୍ଚିଲା । ଋଷି ଶୁକ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ମାଡ଼ୁହୁବା
କନ୍ୟା କାନ୍ଦୁଥିବାର ଦେଖି ବିଚଳିତ
ହେଲେ ଓ ତାକୁ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ କରି
କାରଣ ବଂଶ ଜାଣିଲେ ।

ହୁକୁ ଋଷି ଅଭିଶାପ ଦେଲେ :
“ଅସତ୍ତ୍ୱାୟକୁ ରକ୍ଷା କରବା ରାଜାର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ତାହା ନକରି ଯେଉଁ
ରାଜା ଅସତ୍ତ୍ୱାୟ ଉପରେ କଲହାର
କରେ, ସେ ପାପୀ ଓ ତା’ ରାଜ୍ୟ
କଳଙ୍କିତ । କେବଳ ସାଧୁ ଓ ସତ୍ତ୍ୱବାନ୍
ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ତବ୍ଧ ଏ ସାରା ରାଜ୍ୟର
ସବୁ କିଛି ଭସିବୁତ ହେଉ ।”

ଗୁଡ଼ୁଁ ଗୁଡ଼ୁଁ ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପି ଅଗ୍ନି ହୁହୁ
ହୋଇ ଜଳି ଉଠିଲା । ରାଜାଙ୍କ
ପ୍ରାସାଦ ସମେତ ସହର ଓ ଗାଁ ଗଣ୍ଡା
ସବୁ ଜଳି ପୁରୁଣାର ହୋଇଗଲା ।
ଅରଜା ସରୋବର ଉତ୍ତରେ ଆଶ୍ରୟ
ନେଲେ । ଅଗ୍ନି ପ୍ରଶମିତ ହେବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସେଠାରେ ରହୁଥାନ୍ତି ।
ସରୋବର ଭରପୁର ରହୁଥାଏ ।

ଯେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ କାଣ୍ଡ କରଳକୁ କର୍ତ୍ତା
 ରହୁଲେ, ସେମାନେ ସେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି
 ଦୂରଦୂରାନ୍ତକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ଚାଲିଗଲେ । ଧୂସରପଥରେ ପରିଣତ
 ହୋଇଥିବା ସେ ମୂଲକ କଥା କ୍ରମେ
 ଦୂରର ଲୋକେ ପାଶୋରି ଦେଲେ ।
 ବହୁ ବର୍ଷ ଚଳିଗଲା । ସେ ମୂଲକ
 ମରୁଭୂମି ଭଳି ପରିଣତ ହୋଇ
 ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଥରେ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେଲା । ସେ
 ସରୋବର ଉତ୍ତଳ ନଦୀ ରୂପରେ
 ବହୁଥିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପବନରୁ ଝରଣା
 ବହୁ ଆସି ସେ ସରୋବରକୁ ନିରନ୍ତର
 ଜଳ ଯୋଗାଇଲା । ଦୂରରୁ ଦୂରରୁ
 ପକ୍ଷୀମାନେ ଆସି ଫଳ ମଞ୍ଜି ସେ
 ଅଞ୍ଚଳରେ ବସୁଲେ । ନଈ କୂଳରେ
 ଗଛଲତା ବଢ଼ିଲା ।

କାଳକ୍ରମେ ସେ ମୂଲକରେ ଗୋଟିଏ
 ବଣ ବଢ଼ି ଉଠିଲା । ନଦୀଟି ସ୍ଥାୟୀ
 ହୋଇ ରହୁଲା । ମୂଳ ରଖିମାନେ
 ଜାଣିଥିଲେ ତାହା ଏକଦା ଦଣ୍ଡବ
 ରାଜାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ତେଣୁ
 ସେମାନେ ସେ ବଣର ନାମ ରଖିଲେ
 ଦଣ୍ଡବାରଣ୍ୟ । ନଦୀ ବଣ ଭିତରେ
 ଲୁଚି ରହୁଥାଏ ବୋଲି ତା'ର ନାମ
 ଦେଲେ ତମସା ।

[The page contains faint, illegible markings or bleed-through from the reverse side.]

[illegible]

କରଣ ସିତା ତପସୀ କୁଳରେ ରହି
ଚାନ୍ଦିନୀ ଅବିଧାର ଅବିଧା
ଲେଖିଲେ । ଲେଖି ଗଲା ହେଉ-
ଥିଲେ ଜଗ ବୁଝି । ମହାବଳ ପ୍ର-
ଭୂତିକୁ ରାମାୟଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବା
ଶିଖାଇଲେ । ଅଳଙ୍କାର ତପସୀ ଏକ
ନମ୍ର ଓ ମୃଦୁସୋପାନ ନୟନ ଦୃଷ୍ଟେ
ପ୍ରକାଶିତା ।

ସବୁଠୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପହାର

ମୁଖିମେଣ୍ଟର ଦେଶର ରାଜା ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ନିଜ ଜନ୍ମଦିନ ଗୁରୁ ଧର୍ମଧାମରେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ସେଦିନ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିବର୍ଗ, ଧନୀକ ଏବଂ ଗୁଣୀଜନଙ୍କୁ ନୈଶ ଭୋଜନରେ ସେ ଆସ୍ୟାୟିତ କରୁଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସକାଳୁ ଲୋକେ ରାଜାଙ୍କୁ ନାନାବିଧ ଉପହାର ପଠାଉଥିଲେ । ସିଏ ସବୁଠାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଉପହାର ପଠାଉଥିଲା, ରାଜା ତାହା ନୈଶ ଭୋଜନ ବେଳେ ନିଜ ପାଖରେ ଆସନ ଦେଉଥିଲେ ।

କର୍ଣ୍ଣେ ଜନ୍ମଦିନରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଗୁରୁ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ଲୋକେ ପଠାଇଥିବା ଉପହାରମାନ ଦେଖୁଥାନ୍ତେ । ରାଜା ପଚାରିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ ! କେଉଁ ଉପହାରଟି ସବୁଠାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ବୋଲି ମନେ ହେଉଛି ?”

ଗୁରୁ ଖଣ୍ଡି ଏ ଶୁଣିଲା ରେଟି ଆଡ଼େ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଖାଇ ଦେଲେ । ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ବୁଝାଗଲା, ତାହା ପଠାଇଥିଲା ପ୍ରାସାଦ ପାଖରେ ଥିବା ଜଣେ ଗରୀବ ଲୋକ । ସେହି ଖଣ୍ଡିକ ପଠାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ତାହା ସାରାଦିନ ଉପାସ ରହୁଥିଲା ।

ରାଜା ସେହି ଲୋକକୁ ଡକାଇ ନିଜ ପାଖରେ ଆସନ ଦେଲେ ଓ ଖୁଆଇଲେ ।

ବହୁରୂପୀ

ସିଂହପୁର ଗ୍ରାମରେ ମଲ୍ଲବର୍ମା ନାମକ ଜଣେ ବହୁରୂପୀ ଥାଏ । ସେ ନାନା ରୂପ ଓ ବେଶ ଧାରଣ କରି ନାନା ପ୍ରକାରର ଭଙ୍ଗୀ ଓ କଥାବାହୁଁ କରି ମୁଖ ଓ ପଣ୍ଡିତ ଉଦୟଙ୍କର ପ୍ରଶଂସାପାତ୍ର ହୋଇଥାଏ ।

ଥରେ ଦଶହରା ଉତ୍ସବରେ ସିଂହପୁର ଗ୍ରାମର ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ମଲ୍ଲୟୁକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେଉଥାଏ । ମଲ୍ଲବର୍ମା ସିଂହ-ପୁରର ସେନାପତିଙ୍କ ବେଶ ଧରି ସେହିପରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ କଥାବାହୁଁରେ ପ୍ରସାଦିତ କରି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ତାକୁ ସେନାପତି ଭାବେ ଶୁଭ୍ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରି ତାକୁ ନେଇ ଉଚ୍ଚ ଆସନରେ ବସାଇଲେ । ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସମାପ୍ତ ହେଲା । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ମଲ୍ଲବର୍ମାଙ୍କ ହାତରେହିଁ ପୁରସ୍କାରବାଣ୍ଟିବା କାମ କରାଇଲେ । ପୁରସ୍କାର ବାଣ୍ଟିସାରିବା

ପରେ ସେ ହାତ ଯୋଡ଼ି କହିଲା, “ସଭାସ୍ଥିତ ସଭ୍ୟବୃନ୍ଦ, ପ୍ରଥମେ ମୋର ଦୋଷକ୍ଷମା କରନ୍ତୁ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା ଯେ ଏଠାକୁ ଆମ ଗ୍ରାମର ପ୍ରକୃତ ସେନାପତି ଆସି ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ମନୋଞ୍ଜିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏପରି ସେନାପତିଙ୍କ ବେଶ ଧରି ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ସେନାପତି ଯଦି ଏଠାରେ ପ୍ରକୃତରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥା’ନ୍ତେ ତେବେ ଏ ଯୁବକ ଦୁର୍ହିଙ୍କୁ ସୈନ୍ୟଦଳ ମଧ୍ୟରେ ନେଇଥା’ନ୍ତେ ।”

ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଉଦୟଭଟ୍ଟ ନାମକ ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ଉଠି ପଡ଼ି କହିଲେ, “ତୁମର ଏପରି ବେଶ ଶୁଭ୍ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ତୁମର ଅଭିନୟ ତ ଏକବାରେ ନିର୍ଭୁଲ । ଆଜ୍ଞା ଏବେ ତୁମର ପରିଚୟ ଦିଅ ।”

ମଲ୍ଲବର୍ମା ନିଜର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ଦେଇ ପୁଣି ଥରେ ନିବେଦନ କରି କହିଲା, “ସମସ୍ତ

ନାଗରକକୁ ମୋର ନାଦେବନ ମୋର ଭୁଲ୍
 ଶ୍ରମା କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଉତ୍ସବ ଦିନରେ ସମସ୍ତଙ୍କର
 ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ଏପରି କରିଥିଲି
 ଆଶା କରୁଛି କେହି ମୋ ଉପରେ ଶତ୍ରୁତା
 ନାହିଁ ।” ଏବଂ ତା’ପରେ ସେ ତା’ର
 ଛଦ୍ମବେଶ କାଦ ପକାଇଲା ।

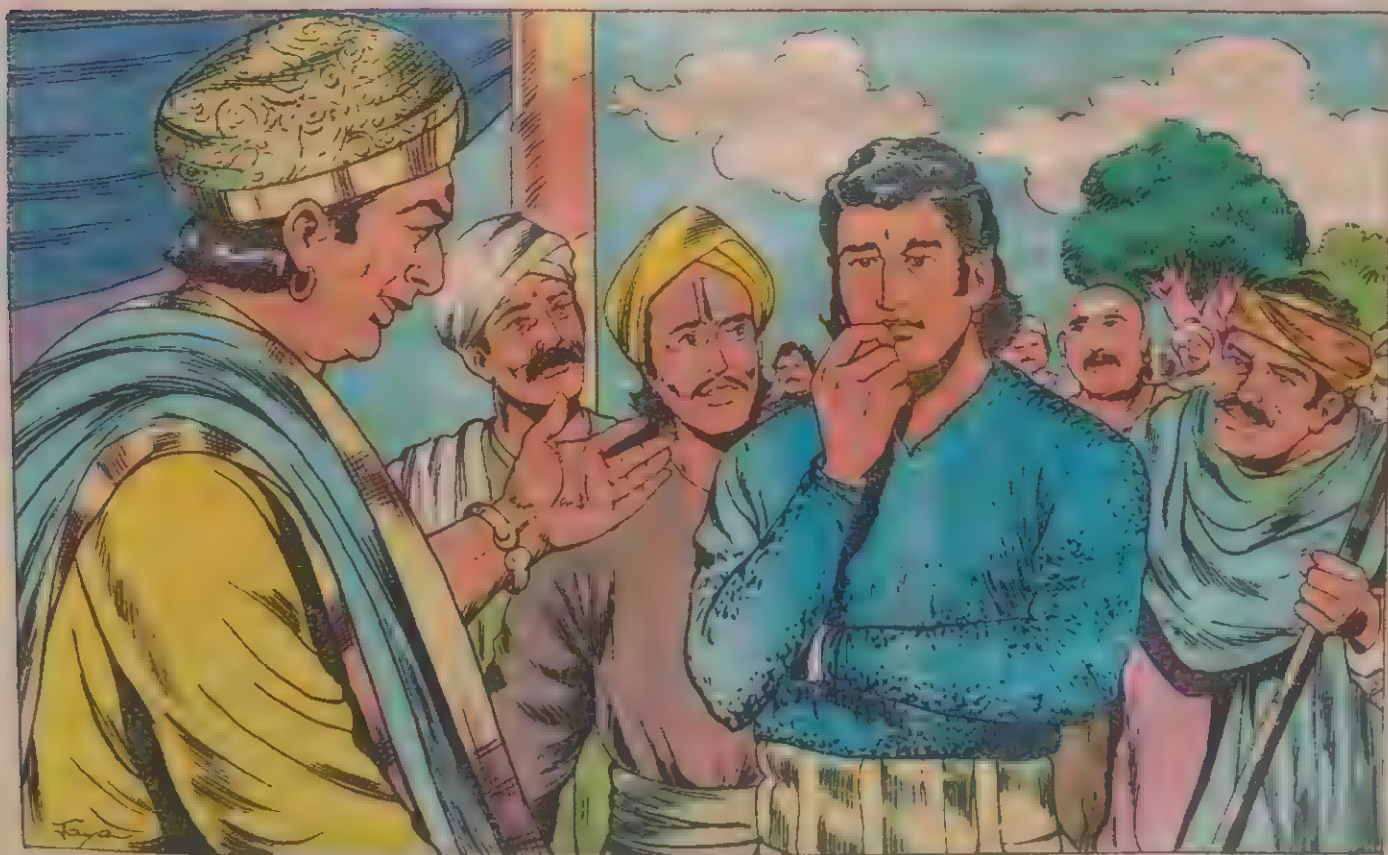
ପଣ୍ଡିତ ଉଦୟ ଭଞ୍ଜ ମଲ୍ଲବର୍ମାର ବହୁତ
 ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଓ କହିଲେ, “ତମେ ତମର
 ବେଶର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ କରିପାରୁଛ ।
 ତମେ ଯଦି ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଅଭିନୟ କରୁଛ
 ତେବେ ରାଜା ବରସେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଯାଇ
 କାହିଁକି ଏ ଅଭିନୟ ଦେଖାଇ ନାହିଁ ?”

“କାଃ ଆପଣ ଏ କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ।
 ଦେଶର ରାଜାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ସାଧାରଣ

ବହୁରୂପୀର ଅଭିନୟ କିଏ ଦେଖାଇବ ?
 ଏ ତ ଲଜ୍ଜାର କଥା ।” ମଲ୍ଲବର୍ମା କହିଲେ ।

“ସେଥିରେ ସଙ୍କୋଚ କରିବାର କ’ଣ
 ଅଛି ? ଆମ ରାଜା ଜଣେ ବଡ଼ କଲପ୍ରେମୀ ।
 ସେ କଲକାରମାନଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ
 କରନ୍ତି । ତମେ ମୋ ଉଆ ମାଣି ରାଜାଙ୍କ
 ପାଖକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯାଅ ।” ଉଦୟ ଭଞ୍ଜ
 ମଲ୍ଲବର୍ମାଙ୍କୁ ସାହସ ଦେଇ କହିଲେ ।

ପଣ୍ଡିତଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସେ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ
 ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଶଲ । ସେଠାରେ ରାଜାଙ୍କୁ
 ଦର୍ଶନ କରି କହିଲା, “ମହାରାଜା, ଅନୁମତି
 ଦେଲେ ମୁଁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ବେଶ ବଦଳାଇ
 ମୋର ଅଭିନୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବି ।” ରାଜା
 ମଲ୍ଲବର୍ମାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଦିନ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ବେଶ ଧାରଣ କରି ବଜ୍ରଦରବାରର ସମସ୍ତିକୁ ଚୋରାଉଦେଶ ଦେଲା । ଉପଦେଶରେ ଅସ୍ଥିତ ଗଣାର ଉଚ୍ଚ ରଣ, ଶୋକ ପାଠ ଓ ବିଷୟ ସବୁର ଚରଣ ଆଲୋଚନା ଅନ୍ତରା ଶୁଦ୍ଧ ଓ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା । ରାଜା ଶୁଣି ହୋଇ ତାକୁ ଶେଷ ସୁନା ମୋହର ଦେବାରୁ ସେ କହିଲା, “ମହାରାଜ, ମୁଁ ତ ତୁମର ବେଶୀ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ମୋର ଧନ କ’ଣ ହେବ ।” ଏକଥା କହି ରାଜସଭା ସ୍ଥଗି ରୁଲିଗଲା ।

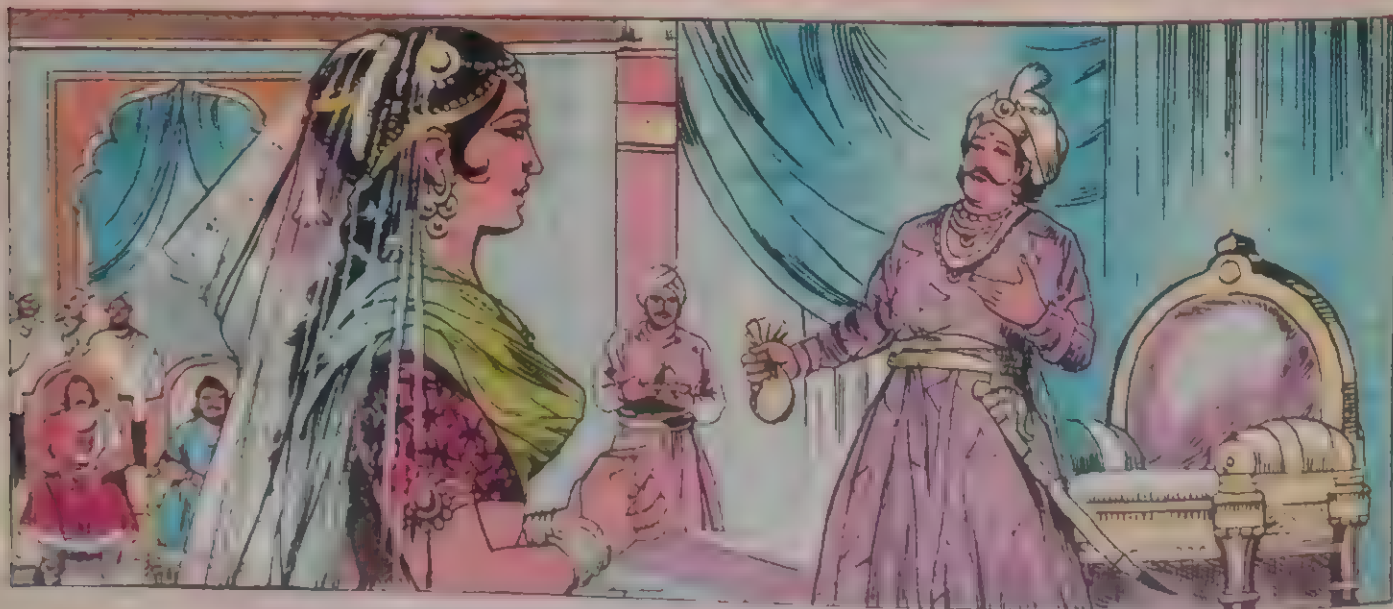
ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନ ଏକ ନର୍କିକ ବେଶରେ ଆସି ସେ ଅଭୁତ ନୃତ୍ୟକଳା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଦର୍ଶକଗଣକୁ ମନ୍ଦମୁଗ୍ଧ କରିଦେଲା । ସହସ୍ରଦମାନେ ଶୁଭ ପ୍ରଶଂସା କରି ତାଲ ଦେଲେ । ରାଜା ସେଦିନ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ମଲ୍ଲବର୍ମା ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା, “ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଆପଣ ଅନ୍ତରା କଲପ୍ରେମୀ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ମନୋରଞ୍ଜନ ପାଇଁ

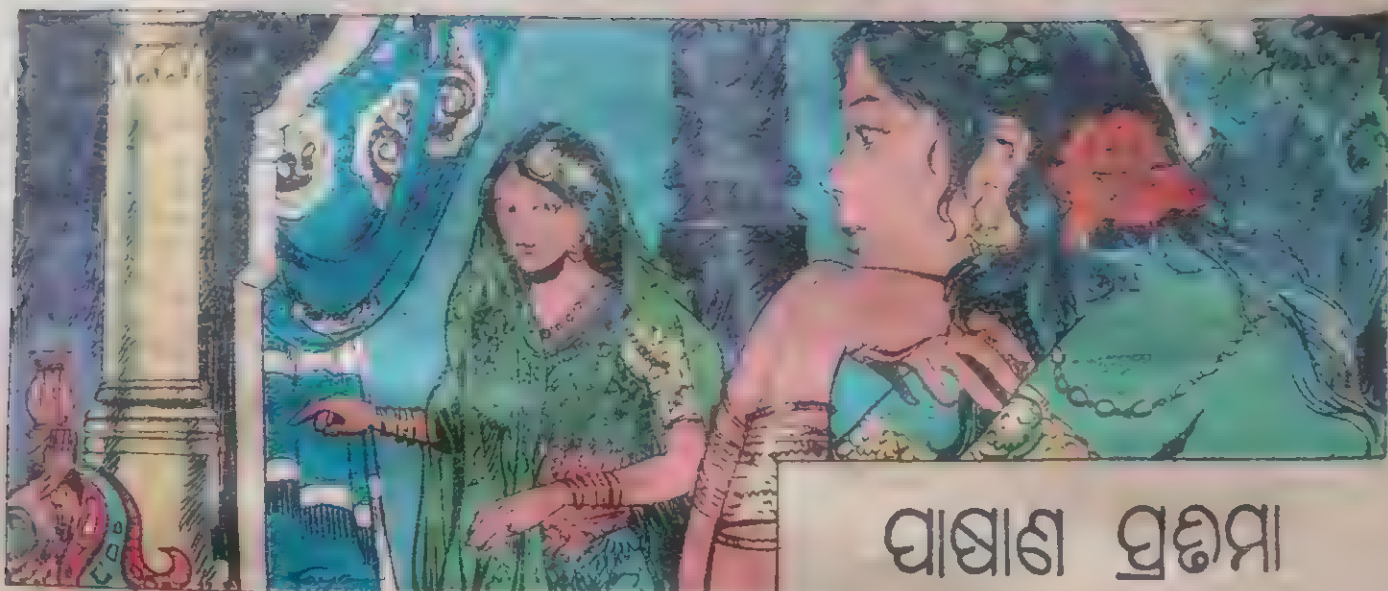
ଆସିଛି । ଆପଣଙ୍କ କଲପ୍ରେମ ତୁଳନାରେ ଶେଷ ମୁଦ୍ରା ତୁଳ ମନେ ହେଉଛି । ମୋ ବନ୍ଧ୍ୟାର ଅନୁରୂପ ପୁରସ୍କାର ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “କାଲି ତମେ ଶେଷ ସୁନା ମୋହର ଫେରାଇ ଦେଲୁ । ଆଜି ଆଜି ଶେଷ ମୋହର ତମ ପାଇଁ ଅଧେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । କଥା କ’ଣ ? ମୋତେ ତୁମର ବ୍ୟବହାର ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଛି ।”

“ମହାରାଜ । କାଲି ମୁଁ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଥିଲି ତେଣୁ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀର ଅନୁରୂପ ବୈରାଗ୍ୟ ଭବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲି । ଆଜି ମୁଁ ନର୍କିକ । ମୋର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟରେ ଆପଣ ଦେଖିବେ ଭୋଗଲଳସା ଓ ଧନଦୌଲତ ପ୍ରତି ସ୍ଵାଭାବିକ ଭୂଷା । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଜି ଏପରି ବ୍ୟବହାର କଲି ।” ମଲ୍ଲବର୍ମା କହିଲା ।

ମଲ୍ଲବର୍ମାର ଚର୍ଚ୍ଚ ଶୁଣି ରାଜା ଆଦୁର ଶୁଣି ହେଲେ ଓ ଶେଷ ସ୍ଥାନରେ ପାଞ୍ଚଶତ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ପାଷାଣ ପ୍ରତିମା

ଲୁହ ପୁର ନଗରରେ ବଜ୍ରଗୁପ୍ତ ନାମକ ଜଣେ କୋଟିପତି ଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦୁଇ ପତ୍ନୀ । ପ୍ରଥମ ପତ୍ନୀଙ୍କର ଝିଅ ବାସନ୍ତୀ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ପତ୍ନୀଙ୍କର ଝିଅ ପଦ୍ମାବତୀ ଦେଖିବାକୁ ଏକାପରି । ନ ଜାଣିବା ଲୋକେ କୁହନ୍ତି ଯାଆଁଲ ଭଉଣୀ । ଦେଖିବାକୁ ଦୁହେଁ ସୁନ୍ଦର । କିନ୍ତୁ ସ୍ଵଭାବରେ ଦୁହେଁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀ ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲ । ବାସନ୍ତୀ ଥିଲା କଠୋର ସ୍ଵଭାବର ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀକ । ପଦ୍ମାବତୀର ସ୍ଵଭାବ ଥିଲା କୋମଳ । ଅନ୍ୟର ଆନନ୍ଦରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ହୁଏ । ଦୁଃଖିଦରିଦ୍ରଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ ଥିଲା ସଦା ଦୟାଶୀଳ । ବାସନ୍ତୀ ପଦ୍ମାବତୀଠାରୁ କେତେଦିନ ମାନ୍ଦ୍ର ବଢ଼ି ଥିଲା । ଧନୀ ପରିବାର ଯୋଗୁ ବାସନ୍ତୀର ଗର୍ବ ଥାଏ । କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ନମ୍ରତା ତ ଆଦୌ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ସବୁ ଦୋଷ ପଦ୍ମାବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ

ଲଦିଦିଏ । ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ପଦ୍ମାବତୀ ସହ କଲି କରେ ।

ତେଣୁ ପଦ୍ମାବତୀ ଅତି ନମ୍ରତା ସହିତ ବାସନ୍ତୀକୁ କୁହେ, “ଦିଦି, ତମେ ସବୁବେଳେ କାହିଁକି ମୋ ସହିତ କଲି କରୁଛ ? ଯଦି ଆମେ ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ଚଳିବା, ଆମେ ବି ଶାନ୍ତିରେ ରହିବା ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ଆଦର କରିବେ ।”

“ଅନ୍ୟ କଥା ଛାଡ଼ି ଦେ । ତୁ ମୋତେ ପ୍ରଥମ ଆଦର କରି ବ୍ୟବହାର କର । ଅନ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ମୋ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଶିଖ ।” ବାସନ୍ତୀ କହେ ।

ବାସନ୍ତୀ ପଦ୍ମାବତୀ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା । ପଦ୍ମାବତୀ ମଧ୍ୟ ବାସନ୍ତୀ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାନସିକ ଦୂରତା ଖ୍ରମେ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା ।

ଥରେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ନାମରେ ଜଣେ ଶିଳ୍ପୀ
ବକ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ନିଜର ବିଶାଳ ଭବନର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ଗୋଟିଏ କଲମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ
ବକ୍ରଗୁପ୍ତ ଲକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଥିଲା ଯୁବକ ଓ ଶିଳ୍ପୀକଲରେ
ଦକ୍ଷ । ଦେଖିବାକୁ ଥିଲା ସୁନ୍ଦର । ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ
ବହୁତ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ କରୁଥାଏ । ବାସନ୍ତୀ
ଓ ପଦ୍ମାବତୀ ତାହାର ଶିଳ୍ପ ଦେଖିବା ପାଇଁ
ପ୍ରତିଦିନ କଲମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଥା'ନ୍ତି । ଦୁହେଁ
ଶିଳ୍ପକଳା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତକୁ ଅନେକ
ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତି । ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାରେ ମଧ୍ୟ
ପଦ୍ମାବତୀ ନମ୍ରଭାବ ସହିତ ପଚାରେ, କିନ୍ତୁ

ବାସନ୍ତୀ ତାକୁ ମାଲିକାଣୀ ଭଳି ପଚାରେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ସେସବୁ ପ୍ରତି ନିଜର ନ ଦେଇ
ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସମାନ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦିଏ ।

ଥରେ ଥରେ ବାସନ୍ତୀ ମନରେ ଭାବେ ଯେ
ସାମାନ୍ୟ ଲୋକେ ଆଦରର ସହିତ ପଦ୍ମାବତୀ
ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ଓ ତା' ସହିତ
ସଥାତଥା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଅଥଚ
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ପ୍ରତି ସମାନ ବ୍ୟବହାର
କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ
ଥରେ ଥରେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ପାଖକୁ ଏକା ଯାଏ ।

ଏମିତି ଥରେ ସେ ଏକା ଯାଇଥାଏ;
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ତାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରି କହିଲା,
“ଆପଣ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ
ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରେ ।”

ବାସନ୍ତୀ କହିଲା, “ତମେ ବୋଧେ ମିଛ
କହୁଛ ।”

“ମୋର ମିଛ କହିବାର କୌଣସି ଆବ-
ଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।” ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ କହିଲା ।

ବାସନ୍ତୀ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ପ୍ରତି ଗର୍ବର ଦୃଷ୍ଟି
ନିଷେପ କରି କହିଲା, “ଦେଖ, ତମେ ଜଣେ
କଲକାର ଓ ଏଠାକୁ ପାରିଶ୍ରମିକ ନେଇ କାମ
କରିବାକୁ ଆସିଛ । ତେଣୁ ସେ ଦିଗରୁ
ଦେଖିଲେ ଆମ ଭିତରେ ସ୍ୱପର୍ବ ହେଉଛି
ମାଲିକ ଓ କର୍ମଚାରୀର ସ୍ୱପର୍ବ । ତେଣୁ ମୁଁ
ତୁମ ସହିତ ସେହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେ ।
କିନ୍ତୁ ପଦ୍ମାବତୀ ତୁମ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେ

“ଆମେ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଖୋଳାଇ
ଚେଷ୍ଟା କରି ଦେଖିଲୁ ଯେ ପାଣି କେଉଁଠି
ହେଲେ ଝରୁନାହିଁ ।” ମାମୁଁମାନେ କହିଲେ ।

ତା’ପରେ ପଦ୍ମାବତୀ ସ୍ବପ୍ନରେ ଦିନେ
ଦେଖିଲା ସେହି ଗ୍ରାମର କେତେକ ସ୍ଥାନରେ
ପୋତାଧନ ଅଛି ଓ କେତେକ ସ୍ଥାନରେ
ଜଳ ସ୍ରୋତ ଅଛି । ଏକଥା ପଦ୍ମାବତୀ ତା’ର
ମାମୁଁମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଓ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ
କହିଲା । ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ଓ ମାମୁଁମାନଙ୍କୁ
ନେଇ ପଦ୍ମାବତୀ ମହା ଉତ୍ସାହର ସହିତ ସେହି
ସେହି ସ୍ଥାନମାନ ଖୋଳାଇଲା । ସତକୁ ସତ
ପାଣି ସବୁ କୁଅରେ ଝରିଲା ଓ ଜଳକଷ୍ଟ ଦୂର
ହେଲା । ତା’ଛଡ଼ା କେତେକ ସ୍ଥାନରୁ

ପୋତାଧନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ
ଆନନ୍ଦ ଆଉ ଦେଖେ କିଏ ? ସେମାନେ ତ
ପଦ୍ମାବତୀକୁ ସାକ୍ଷାତ୍ ଦେବା ଜ୍ଞାନ କଲେ ।
ସମସ୍ତେ ନିଜ ଭିତ୍ତିରେ ଆଲୋଚନା କରି ଠିକ୍
କଲେ କି ପଦ୍ମାବତୀର ପାଷାଣ ପ୍ରତିମା ଗ୍ରାମରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ଗ୍ରାମରେ କେବେ ଜଳକଷ୍ଟ
ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ?

ଗ୍ରାମର ମୁଖ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବଜ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ
ପାଖକୁ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ
କଲେ । ବଜ୍ରଗୁପ୍ତ ବହୁତ ଶୁଣି ହୋଇ
କହିଲେ, “ଜୀବନ କାଳରେ ଯାହାର ମୂର୍ତ୍ତି
ସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ସେ ତ ଶୁଭ୍ ଭାଗ୍ୟବତୀ ।” ସେ
ତେଣୁ ପଦ୍ମାବତୀର ମୂର୍ତ୍ତିଗଠନର ଭାର
ତନ୍ତ୍ରକାନ୍ତକୁ ଦେଲେ ।

ପଦ୍ମାବତୀ ବିଷୟରେ ଏସବୁ ଶୁଣି ବାସନ୍ତୀ
ଇର୍ଷ୍ୟାରେ ଜଳି ଉଠିଲା । ସେ କେତେଜଣ
ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଡାକି ପଇସା ଦେଇ କିଛି ଶିଖାଇ
ଦେଲା । ଏଣେ ରାମପୁରରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗଠନ
ଚାଲିଥାଏ । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ରାମ-
ପୁରରେ ଗୌରୀ, ଡକାୟତ ଓ ନାନା ପ୍ରକାର
ଅନ୍ଧଶୁକାରକ ଘଟଣାମାନ ଘଟୁଥାଏ ଏଇ
ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା । ପୁଣି ଜଣେ ଗୁଣ୍ଡା
ବାବାଜୀ ବେଶ ଧରି ଗ୍ରାମରେ ପ୍ରଗୁର କଲା
ଯେ ଗ୍ରାମରେ ଏସବୁ ଅନ୍ଧଶୁ ହେଉଛି ଏଇ
ମୂର୍ତ୍ତି ଯୋଗୁ ।” ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ମହା
ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଲେ ।

ସବୁ କଥା ପାଇଁ ବଳରାମଙ୍କ କାନରେ
ପଡ଼ିଲା । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ଗୁରୁଶିଳ୍ପୀଙ୍କ
ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଆଗୁରୀ, ଆପଣଙ୍କର
ହସ୍ତ ଓ ଗୁଣ ଧୋରୁ ମୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତକୁ
ରଖିବି । କିନ୍ତୁ ଏବେ ମୋ ଝିଅର
ପ୍ରତିମା ତିଆରି ହେବାରୁ ସବୁ ଅଳସୁ
ଉଠୁଛୁ କହିଲେ ? ମୋ ଝିଅ ତ ଅତି
ସାଧୁ ସୁସ୍ୱଭାବ । ତେଣୁ ମନେ ହେଉଛି
ପ୍ରତିମା ତିଆରି କରିବାରେ କିଛି ଭୁଟି
ରହିଛି ।”

ବଳରାମଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଗୁରୁ ମଧ୍ୟ ଟିକିଏ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେ କହିଲେ, “ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ
ମୋ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁବୋଧମ୍ଭୀ ।
ତା’ର ଶିଳ୍ପ ତ ଭୂଟିପୁଣ୍ୟ ହେବା କଥା
ନୁହେଁ । ବରଂ ଗୁଲୁଲୁ ଘଟଣାସ୍ଥଳକୁ ଯାଇ
ଦେଖିବା ।”

ଏବେ ବଳରାମ, ଗୁରୁ ଓ ପଦ୍ମାବତୀ
ସମୟର ଗଲେ । ପ୍ରତିମାକୁ ଦେଖି ଗୁରୁ
କହିଲେ, “ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ, ଆପଣଙ୍କ କଥା ସତ ।
ଏହି ପ୍ରତିମାରେ ଭୂଟି ଅଛି । ପଦ୍ମାବତୀର ରୂପ
ସହଜ ମୌଳିକ ଭାବରେ କିଛି ଭଲତା ଦୃଷ୍ଟି
ହେଉଛି ।”

ସେ ସାଗିଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତକୁ ପାଖକୁ
ଡାକି କହିଲେ, “ମୁଁ ସାବଧାନ ଶିଷ୍ୟ
ଭାବରେ ତୁ ମୋର ଯଶକୁ ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି
କରିବୁ । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଦେଖୁଛି ତୁ ମୋର

ଯଶକୁ କଳଙ୍କିତ କରିଛି । ଏ ମୂର୍ତ୍ତି ଭୂଟିପୁଣ୍ୟ
ଅଟେ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଶାମ କରି କହିଲା,
“ଗୁରୁଦେବ, ଭୂଟି - ମୋର ଶିଳ୍ପବିଦ୍ୟାର
ନୁହେଁ, ମୋ ନିଜର, ମୁଁ ଯେଉଁ ମୂର୍ତ୍ତି କରିଛି
ତାହା ପଦ୍ମାବତୀର ନୁହେଁ, ବାସନ୍ତୀର ।”

“କିନ୍ତୁ, ତୁ ଏପରି କାହିଁକି କଲ ?”
ଗୁରୁ ପଚାରିଲେ ।

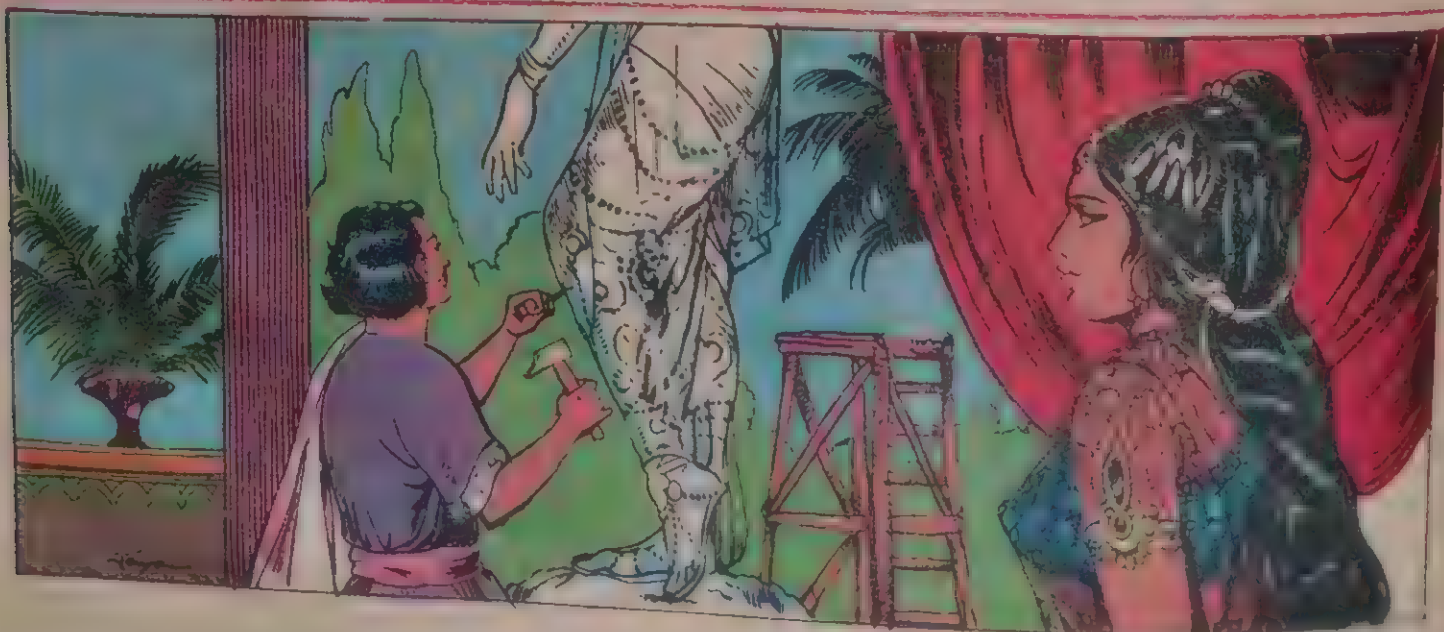
“ଛୋଟ ଭଉଣୀ ପଦ୍ମାବତୀର ପ୍ରତିମା ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ହେବାର ଦେଖି ବାସନ୍ତୀର ହୃଦୟ ଦୁଃଖ ଓ
ଇର୍ଷ୍ୟାରେ ପୁଣି ହେଲା । ମୁଁ ବାସନ୍ତୀକୁ
ଭଲପାଏ । ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ଭିତରେ ବିଶେଷ ଚର୍ଯାତ
ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ପଦ୍ମାବତୀ ବଦଳରେ

ବାସନ୍ତୀର ପ୍ରତିମା କରୁଥିଲା । ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି
ଯେ କୁଟୁମ୍ବୁର ସୁଗନ୍ଧକର ବ୍ୟକ୍ତିର ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ
କଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଫଳ ସମସ୍ତିକ ପାଇଁ
ଅନିଷ୍ଟକାରକ ହେବ ବୋଲି । ଆପଣ ମୋତେ
କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।” ଏକଥା କହି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ
ପୁଣି ଗୁରୁଙ୍କର ଚରଣ ଝୁଲି କଲା ।

ବାସନ୍ତୀ ଯେତେବେଳେ ଏସବୁ କଥା
ଶୁଣିଲା ତା’ର ମନ ଆତ୍ମଶାନ୍ତିରେ ଭରିଗଲା ।
ସେ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ନିଜ ସୁଗନ୍ଧକର ତୃଟି
ଥିବା ହେତୁରୁ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ତା’ର
ବଦନାମ ହେଉଛି । ସେ ପଦ୍ମାବତୀ ପାଖକୁ
ଯାଇ କହିଲା, “ଭଉଣୀ, ଦେଖ ମୁଁ ଯଦି
ଏବେ ଇର୍ଷ୍ୟ ଦୈଷ ଗୁଡ଼ି ସରମାର୍ଗରେ ନ
ତଳିବି ତାହେଲେ ମୋ ଯୋଗୁ କେବଳ ଗ୍ରାମ
ନୁହେଁ ବରଂ ସାରା ଦେଶର ଅନିଷ୍ଟ ହେବ ।
ତେଣୁ ତୁ ଆଜିଠାରୁ ମୋତେ ଯାହା କହିବୁ
ମୁଁ କରବି । ମୋତେ ତୁ ଉତ୍ତମ ମାର୍ଗରେ
ନେଇଯିବୁ ।”

ଦେଶର ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ବହୁଗୁଡ଼ି
ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତକୁ
ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଇଲେ; ଏଇଥିପାଇଁ ସେ ସବୁ
ଶରପ ଗୁଣ ବାସନ୍ତୀର ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ତାକୁ ଭଲ ପାଉଛି । ତା’ପରେ
ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବିବାହ ମଧ୍ୟ କରାଇ
ଦେଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ସହୃଦ ବିବାହ ହେବା ପରେ
ବାସନ୍ତୀ ନିଜେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ସ୍ୱାମୀ ଦ୍ୱାରା
ପଦ୍ମାବତୀର ମୁଣି ଗଢ଼ାଇ ଗମପୁରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କରାଇଲା । ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବୁଝିଲେ,
ବାସନ୍ତୀର ଏଇ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଯୋଗୁ ।
ତେଣୁ ସେମାନେ କୁହନ୍ତି, “ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ବଡ଼
ଶିଳ୍ପୀ । କାରଣ ସେ କେବଳ ମଣିଷର
ରୂପକୁ ପାଷାଣରେ ପୁଟାଏ ତାହା ନୁହେଁ ।
ଆଦୁର ମଧ୍ୟ ପାଷାଣ ହୃଦୟ ଥିବା ଲୋକ
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟର ପ୍ରକଟ କରାଇ
ପାରେ ।”

ନୃଶର କରାମତି

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ବସନ୍ତାମା କାମରେ ଲାଗି ରହୁଥିଲା । ତା'ର ଆ'ର ମୁଣ୍ଡର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବର୍ଷ ପରେ ମୁଣ୍ଡର ବସନ୍ତା ଫେଲି ଯାଇଥିଲା । ତା'ର ଆ'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ଏବେ ପରବାରରେ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ବୋହୂ ଆସିବା ପରେ ଘୋଟ ଘୋଟ ସମସ୍ୟା ଲାଗି ରହିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ଦିନେ ଗାଁର ଲୋକ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ଗାଁର ଲୋକ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ଦିନେ ସେ ଗାଁର ଲୋକ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ଦୁଇଦିନ ଆଗରୁ ବୋହୂ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତ ପରେ ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା । ତା'ର ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଥିଲା ।

ଦେଖିଲା ତାଲି ଯିବୁଛି । ସେ ଶ୍ରବଣ, “ମା’ର
ମାୟାସ ଦେଲୁ ତାଲି ବସାଇ ଲୁଣ
ପକାଇବାକୁ ଭୁଲିଯାଏ । ମାୟୁ ଆସିବେ ।
ଭଲ ତାଲି ଦେବା ଦରକାର । ଏକଥା
ସବୁ ସେ ମଧ୍ୟ କହି ଲୁଣ ପକାଇ ଦେଇ
ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲା । ତାଲି ପିମିତ
ପିଣ୍ଡୁଥାଏ ।

ଲବଙ୍ଗରେ ରାମନାଥଙ୍କ ପତ୍ନୀ ପାଣି ଆଣି
ଟୋର ଆସିଲେ । ଭୁଲି ଉପରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ
ତାଲି ପିଣ୍ଡୁଛି ଦେଖି ଶ୍ରବଣେ, “ଏହି ବୋହୂଟା
ସବୁ ଭୁଲିଯାଏ । ତାକୁ ବାର ବାର
ମନେପକାଇ ଦେବା ଅପେକ୍ଷା ନିଜେ ସବୁ
କରିବା ଭଲ ।” ଏକଥା କହି ସେ ପୁଣି
ପୁଲଏ ଲୁଣ ତାଲିରେ ଛିଡ଼ ଦେଲେ ।

ସ୍ବତ ଶାଇବା ବେଳେ ରାମନାଥ ଓ ତାଙ୍କ
ଶିଳା ଏକାଠି ବସିଲେ । ମୁହଁରେ ଗୁଣ୍ଡାଏ
ସ୍ବତ ରଖି ସେ କହିଲେ, “ଏକ’ଣ ତାଲିରେ
ଲୁଣ ପକାଇବାକୁ ଭୁଲିଗଲା କି ?”

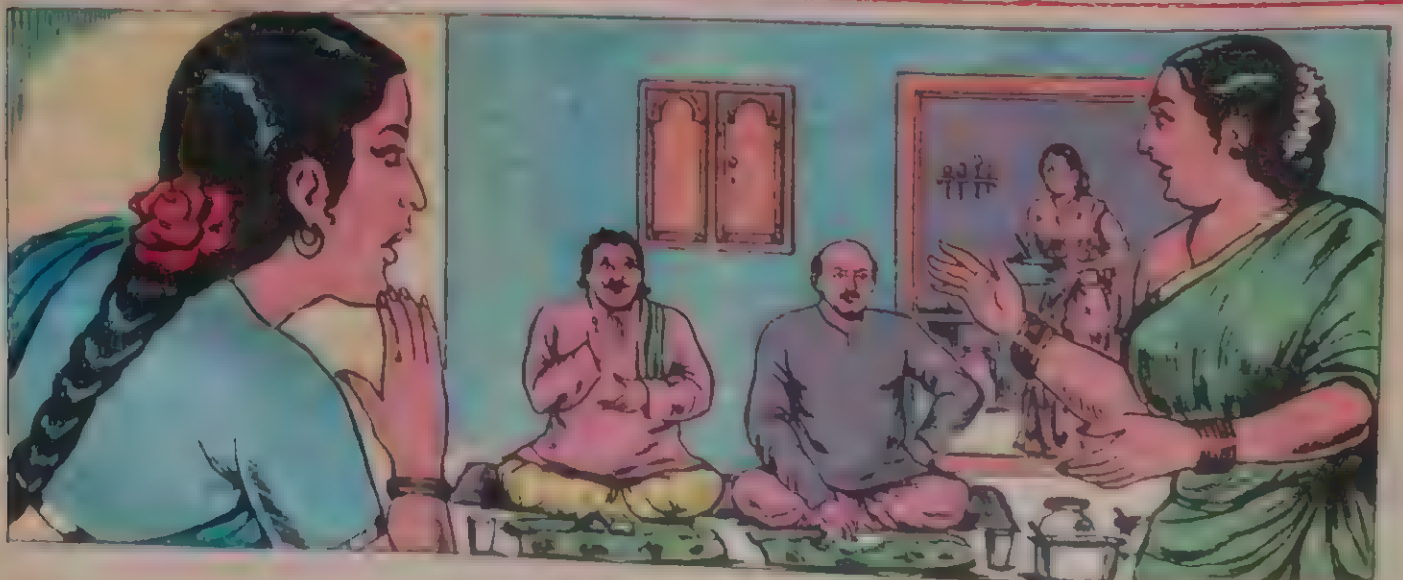
“କି କଥା ମୁଁ ତ ନିଶ୍ଚୟ ଲୁଣ ପକେଇଛି”
ମା’ କହିଲେ । ଶ୍ରବଣ କହିଲା “ମୁଁ ତ ତୁ
ବଡ଼ ଗୁମାସ୍ତେ ଦୁଇ ଗୁମାସ୍ତ ଲୁଣ ଦେଇଛି
କହିଲି ଯେ ମା ବୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଛି ଅତି
ଆଜ ପୁଣି ମାୟୁକର ଆସିବାର ଅଛି । ମେଢ଼
ଭୁଲ ମୁଁ ମା’କୁ ନ ପଡ଼ୁଣି ଲୁଣ ପକାଇ ଦେଲି ।

“ମା’, ଆପଣ ତ ଲୁଣ ପକାଇବା ପରି
ମୋତେ କହି ଯାଇଥିଲେ, ତେଣୁ ମୁଁ ତ
ପ୍ରଥମ ପକାଇଥିଲି ।” ବେହୁ କହିଲା ।

“ସେଇଥିପାଇଁ ଏ ତାଲି କଟକଟ ଲୁଣିଆ
ହୋଇ ଯାଇଛି ।” ମଜାକରି ମାୟୁ କହିଲେ ।

ପରିବାରରେ ହୁଲେକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଏକତାର ଅସ୍ବବ ଦେଖି ରାମନାଥ ଦୁଃଖିତ
ହେଲେ । ସେ କହିଲେ, “ଆଜିଠାରୁ ସମସ୍ତେ
ନିଜ କାମ ନିଜେ କରିବ । ଜଣକ କି ମ ଅତି
ଜଣେ କରିବ ନାହିଁ ।”

ସେହି ଦିନଠାରୁ କାମଦାମରେ ଆଉ
କେବେ କୌଣସି ଗୋଳମାଳ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଶିବ ପୁରାଣ

ରତନର ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣି ଶିବ କହିଲେ,

“କାମଦେବଙ୍କ ଉପରେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅଭିଶାପ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମର ପାତକକୁ ଧର୍ମ ଭଙ୍ଗ ହେବାକୁ କୌଣସି ମତେ ଦେବନାହିଁ । ମୁଁ ତାକୁ ଜୀବନଦାନ କରୁଛି । ସାରା ଜଗତ ତାକୁ ଦେହଦାନ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ତାକୁ ଦେହ ସହ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବ ।”

ରତନେ ଶୟିତ ହୋଇ ଦେଖିଲେ, ଶିବ ଏହି ବାଣୀ ଦେବା ମାତ୍ରେ କାମଦେବଙ୍କ ରୂପ ରତନେଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ପୁନର୍ବାର ଜଳ୍ପମାନ ହୋଇ ଉଠିଲା । କାମଦେବ ଓ ରତନେଙ୍କ ଶିବକୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସେଠାରୁ ବଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

କାମଦେବ ଜାତି ହେବା ପରେ ଶିବ ତପସ୍ୟା ଟାଣି କେବଳ ଶର ଶାଣିକ ସହ ଅବସ୍ଥାନ କଲେ । ସେ ଶୁଣି କାମଦେବ ଦେଲେ, “ତମେ ଶକ୍ତିଂ ତା ପାଦ ତଥା ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଗୁପ୍ତ ରହିବ ।” ସେହି ଦିନରୁ ଅଶ୍ୱି ଏ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାରେ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳ ଗ୍ରାସରେ ରହିଥାନ୍ତି । କେବଳ କେବଳ ହଠାତ୍ ଏସବୁ ସ୍ୱପ୍ନର ମଧ୍ୟରେ ଶିବ ଆବର୍ତ୍ତକ ଘଟିବାରେ ଦେଖା ଦେଲା । ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କ ଦୂରରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଶିବଙ୍କର ମନ ପାଦତଳ ଆଡ଼କୁ ନମେ ଆକର୍ଷିତ ହେଉଛି । ଶିବ ମନେ ମନେ ପାଦତଳ ସହିତ ବଦାୟ କଲେ ଶାନ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ।

ବୈଦିକ ଯେଉଁ ଭିକ୍ଷୁଙ୍କର ଘଟଣା ପରେ ପାବଣୀ ଭାବୁଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ଓ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ସବୁ ଘଟଣା କହିଲେ । ସେମାନେ ଶୁଣିଲେ ଯେ ପାଦାହେଉ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମା ତ ବଞ୍ଚି ଯାଇଛି ! ପାବଣୀ ସବୁକିଛି ଶିବଙ୍କ କଥାହିଁ ଭାବୁଥା'ନ୍ତି । ଶିଆପିଆରେ ତାଙ୍କର ମନ ନଥାଏ । ପିତାମାତା ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେଉଥା'ନ୍ତି ।

ପାବଣୀଙ୍କ ଏକାଗ୍ରତା ଦେଖି ବନ ପବନ ଝରଣା ଇତ୍ୟାଦି ମଧ୍ୟ ଅଭିଭୂତ ହେଲ ଭଲ ମନେ ହେଉଥାଏ । ସେ ଯୁଆଡ଼େ ଯାଉଥାନ୍ତି, ସେଠାରେ ଏକପ୍ରକାର ଶାନ୍ତ ସୌମ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତିଭାବର ଚରଣ ଶେଲି ଯାଉଥାଏ ।

ଦିନେ ହିମବାନଙ୍କ ଘରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଥିଲା । ସେ ସବୁ ଶୁଣି କହିଲେ, “ଶିବ ଜନ୍ମା ଦିନେ ନା ଦିନେ ଏ ବିଷୟରେ ସ୍ଥାୟୀ ଦେବେ ।” ତା’ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଶିବଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପାବଣୀଙ୍କୁ ଦେଲେ ।

ପାବଣୀ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଶିବଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କଥା ଅନୁସାରେ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଶୁଦ୍ଧତା ନାମକ ଜ୍ଞାନରେ ସେ ନିୟମ ସହିତ ଜପ କରୁଥା'ନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେ ତପସ୍ୟାରେ ମଗ୍ନ ହୋଇଲେ । ପ୍ରଥମେ ଅଳ୍ପ ଆହାର କରୁଥିଲେ, ପରେ ଚକରଳ ପତ୍ର ଖାଇ ବଢ଼ିଲେ । ତା’ପରେ ପତ୍ର ଖାଇବା ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦେବାରୁ ତାଙ୍କୁ “ଅପର୍ଣ୍ଣା” ବୋଲି ସମସ୍ତେ କହିଲେ ।

ଦିନେ ମେନକା ଓ ହିମବାନ୍ ହିମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । ହିମର ଦୁର୍ବଳ ଦେହ ଓ କଠୋର ତପସ୍ୟା ଦେଖି ସେମାନେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ କହିଲେ, “ହିମ, ତୁ ଏପରି କଠିନ ତପସ୍ୟା କରିବା ଦ୍ଵାରା ଶରୀରକୁ କଷ୍ଟ ଦେଉଛୁ । ତା’ପରେ ଶିବ ବୈଦିକ, କଠୋର ଓ କ୍ରୋଧୀ । ସେ କ’ଣ ଏସବୁର ଅର୍ଥ ବୁଝିବେ ? ଗୁଲ ବରଂ ଘରକୁ ଫେରିଯିବ ।”

“ଆପଣ ଦୁହେଁ ତ ମୋତେ ଅଳ୍ପ ସନାଦ ଦେଇ କହିଥିଲେ କି ଶିବ ଅବଶ୍ୟକ୍ତି ମୋର ସ୍ଵାମୀ ହେବେ । ଏବେ ଏପରି କଥା କାହିଁକି

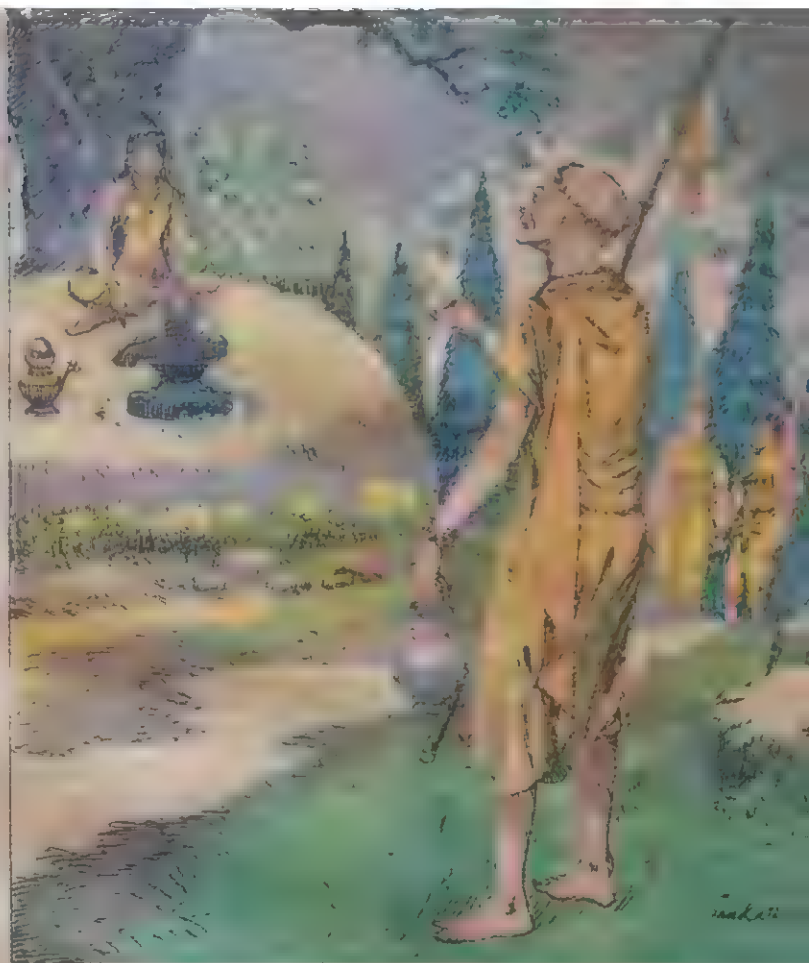
କହୁଛନ୍ତି ? ମୋତେ ମୋ ଘରୁରେ ଯିବାକୁ
ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଅନ୍ତତଃ ମୋର ଚପସ୍ୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ
କରିବି ।” ପାବତୀ କହିଲେ ।

ଏଣେ ଶିବଙ୍କ ନିକଟରେ ବନ୍ଧା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ
ଇନ୍ଦ୍ର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଶିବଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ମହାଦେବ, ଆପଣ ପାବତୀଙ୍କ ସହିତ ବବାହ
କଲେ ଜଗତର କଲ୍ୟାଣ ହେବ । କାରଣ
ଏବେ ତାରକାସୁରର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ହର୍ଷ,
ମର୍ଦ୍ଦ୍ୟ, ପାତାଳ ସବୁ ଥରହର । ତା’ର ବର
ଅଛି ଶିବଅଂଶଜାତ ପୁତ୍ର ହାତରେହିଁ ସେ
ମରିବ । ତା’ର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲେ ଜଗତର
କଲ୍ୟାଣ ହେବ ।”

“ତାରକାସୁରର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା
ପାଇଁ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟର
ଚିନ୍ତା କର ।” ଶିବ କହିଲେ ।

“ମହାଦେବ ! ସମସ୍ତ ଉପାୟ ଆମ୍ଭେମାନେ
ଚିନ୍ତା କରି ସାରିଲୁଣି । ସେ ରକ୍ଷସ ଅସୀମ
ଶକ୍ତିମାନ । ତା’ କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିବେ
ଏକମାତ୍ର ସେହି ଦେବତା, ଯିଏ କି ଆପଣଙ୍କ
କଳ ନେଇ ଆପଣଙ୍କ ଅଂଶରୁ ଜାତ
ହୋଇଥିବେ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାର୍ଗ ନାହିଁ ।”
ଦେବତାମାନେ କହିଲେ ।

ଶିବ କହିଲେ, “ବବାହ କରିଲେ ମୋର
ଚପସ୍ୟାରେ ବନ୍ଧୁ ଘଟିବ । ଆଉ ଥରେ
ସଂସାର ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲେ ସେ ମାୟାରୁ ବାହା
ପାଇବା କଷ୍ଟ ।”

ବନ୍ଧା କହିଲେ, “ଜଗତର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ
ଆପଣ ଶାର୍ଦ୍ଦୂପ୍ୟ ଧର୍ମ ନେବେ । ତା’ ଛଡ଼ା
ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ସତ୍ୟଦେବୀହିଁ ପାବତୀ ହୋଇ
ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ।”

ଶେଷରେ ଶିବ ସେମାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ
ସ୍ୱୀକାର କଲେ । ପରେ ସେ ଚିନ୍ତା କଲେ
ସତ୍ୟ ପାବତୀ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହେଲେ ମଧ୍ୟ
ଗୋଟିଏ ଜନ୍ମରେ କେତେ ନା କେତେ ଫରକ
ଦେଖାଯାଏ । ତେଣୁ ପାବତୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା
କରିବା ପାଇଁ ସେ ଏକ ଦୃଢ଼ ଯତ୍ନ ବେଶରେ
ପାବତୀଙ୍କ ପାଖରେ ଘାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ପାବତୀ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନମ୍ର ଶବ୍ଦରେ
ପଚାରିଲେ, “ମହାମୁନି ! ଆପଣ କିଏ ?

ଆପଣ ଏଠାରୁ ବା କାହିଁକି ଆଗମନ କରିଛନ୍ତି?”

“ମୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଣର ବ୍ୟକ୍ତି । ଜଗତର ହଳ ସଜାଣେ ସବୁବେଳେ ମୁଁ ଭ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ତମେ କାହାର ଝିଅ? ଆଉ ଏଇ ମହାନ ଚପସ୍ୟା ବା କାହିଁକି କରୁଛ? ଏଇକଥା ପଚାରୁବା ପାଇଁ ମୁଁ ଏଠାକୁ ଆସିଛି ।” ଶିବ କହିଲେ ।

“ମୋର ପିତା ହେଉଛନ୍ତି ଶିବରାଜ ହିମବାଳ ଓ ମାତା ମେନକା । ମୋ ନାମ ପାବତୀ । ସେତେବେଳେ ଶିବ କୈଳାସରେ ଚପସ୍ୟାଉଛ ଥିଲେ, ମୁଁ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା କରୁଥିଲି । ଦିନେ କାମଦେବ

ଆସି ତାଙ୍କ କାମରେ ପ୍ରାଣବାଦ ଦେଇଥିଲେ । ଶିବ ଶାନ୍ତି ଶିବାକୁ ତାଙ୍କ ଲଳିତରେ ହେଲେ, ତାଙ୍କୁ କେତେବେଳେ ଓ କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ଲେଲିତା ନିଶା ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇ ଆସିଲେ କାମଦେବକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲା । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଏଠାରେ ନାହିଁ ବୋଲି କହି ଶିବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଜାଣି କହିଥାଏ । ସେତେବେଳେ ହେଉ ଯେତେବେଳେ ଶିବଙ୍କର ଆକର୍ଷଣ ହେଲେ ନାହିଁ ତେଣୁ ଭାବୁଛୁ ଗୋଟିଏ ଜଣା ତାଙ୍କ ସେଥିରେ ପ୍ରବେଶ କରି ମୋର ଜୀବନ ସମାପ୍ତ କରିବ ।” ପାବତୀ କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା! ତମେ ତ ବହୁତ ବଡ଼ ଭୁଲ କାମଟିଏ କରିବାରୁ ପାଉଛ । ଶିବ ତ ଶୋଳନାଥ, ପୁଣି ଚପସ୍ୟା, ଘରବାଡ଼ ନାହିଁ । ତମେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଭ୍ରମର ଚପସ୍ୟା ଓ ନଷ୍ଟ ନ କରି ଏବେ ସେ କୌଣସି ଦେବତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ବାଛି ନେଇ ବିବାହ କରି ମୁଣରେ ସ୍ଥପାର କରି ।” ଯଦୁପ୍ରସାଦ ଶିବ କହିଲେ ।

“ଆପଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ । ଏବେ ଆପଣ ଏଠାରୁ ଦୟାକରି ଚାଲିଯାନ୍ତୁ ।” ପାବତୀ ଶୁଣିକରି କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ ଅଛି । ମୁଁ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଭ୍ରମର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ କିଛି କହିବାରୁ ଚାହେଁ । ଶିବ ଦାରିଦ୍ର ଓ ବ୍ୟାଭ୍ରମେ ପିନ୍ଧନ୍ତି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଙ୍କର ବାହନ । ସବୁଦିନ ତାଙ୍କ

ଚତୁର୍ଥାଶ୍ରମରେ ଭୁବ ଓ ପିଣ୍ଡାଚମାନେ ଥା'ନ୍ତି ।
 ଶରୀରରେ ଚେନ ଲୁହରେ ଶୁଣାନର ପା'ରୁଣ
 ରେପିଥା'ନ୍ତି । ସୁମେ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରି
 କୌଣସି ମୁଖ ପାଦ ନାହିଁ ।” ପଦ୍ମପୀ
 ଶିବ କହିଲେ ।

ଏଥର ପାଦ୍ମ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣିଯାଇ କହିଲେ,
 “ମନେ ହେଉଛି ତମେ ଜଣେ କପଟ ଯତ ।
 ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ତୁମ ଥିଲି ଯେ ତମେ ଜଣେ
 ଜ୍ଞାନୀ । ଶିବ ସମସ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାରୀ ।
 ତମେ ଜାଣ କି ଶିବନିନ୍ଦା କରେ ସିଏ
 ସାତଜନ୍ମ ଧରି ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଭୋଗ କରେ?”
 ତା'ପରେ ସେ ନିଜର ପରିଗୁରୁକାମାନଙ୍କୁ
 କହିଲେ ଯେ ଏହି ଯତଙ୍କୁ ଏଠାରୁ ବିଦାୟ
 କରିଦିଅ ।

ତା'ପରେ ଶିବ ନିଜ ରୂପ ପ୍ରକଟ କଲେ ଓ
 ପାଦ୍ମଙ୍କ ହାତ ଧରି ହସି ହସି କହିଲେ,
 “ପାଦ୍ମ, ମୁଁ ତୁମ ମନକଥା ବୁଝିବା ପାଇଁ
 ଏପରି ଛଦ୍ମବେଶରେ ଆସିଥିଲି । ଦେଖ, ମୁଁ
 ତୁମର ଚରଣପୂଜିତ ସେହି ଶିବ । ଯାହା
 ପାଇଁ ତମେ ଏତେ ଚପସ୍ୟା କରିଛ । ତୁମର
 ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ମୁଁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ପାଇଛି ।
 ଏବେ ମୋ ସହିତ କୈଳାଶ ଚାଲ ।”

ପାଦ୍ମ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆନନ୍ଦ ସହକାରେ
 କହିଲେ, “ହେ ମହାଦେବ, ଏପରି ଗୁଣ-
 ପିବାଟା ସୁନ୍ଦର ହେବ ନାହିଁ । ଆପଣ ମୋ
 ପିତାମାତାଙ୍କୁ କହି ମୋତେ ବିବାହ କରିବା

ପରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସହ ଯିବି ।” ତା'ପରେ
 ପାଦ୍ମ ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସଖୀମାନଙ୍କ
 ସହିତ ଘରକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।
 ପାଦ୍ମଙ୍କଠାରୁ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଅବହତ ହୋଇ
 ହିମବାନ୍ ଓ ମେନକା ହିମର ବିବାହ ପାଇଁ
 ସବୁ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଲାଗିଗଲେ ।

ଶିବ କୈଳାସରେ ପହଞ୍ଚି ନିଜର ଇଚ୍ଛା
 ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତେ ନନ୍ଦୀ ଯାଇ ସପ୍ତର୍ଷିଙ୍କୁ ଡାକି
 ଆଣିଲେ । ଶିବଙ୍କର ଶୁଭ ବିବାହର ପ୍ରସ୍ତାବ
 ଦେବାକୁ ଓ ଲଗ୍ନ ହିଁର କରିବାକୁ ସେମାନେ
 ହିମବାନ୍ ଓ ମେନକାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲେ ।
 ଶିବଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ ସେମାନେ ନିଜକୁ
 କୃତାର୍ଥ ମଣିଲେ ।

ସପ୍ତର୍ଷିଙ୍କୁ ଦେଖି ହିମବାନ ଓ ମେନକା ସାଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଣାଇଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “ଆପଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କିପରି ଭାବରେ ସେବା କରିପାରେ ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ । ଆପଣମାନେ ଆସି ମୋ ଗୃହ ପବନ କଲେ ।”

ରୁକ୍ଷିଗଣ କହିଲେ, “ଆପଣ ଦୁଇଜଣ ଶୁଭ ଶ୍ରାବ୍ୟବାନ୍ । କାରଣ ସ୍ୱୟଂ ଜଗତମାତା ଦୁର୍ଗା ଆପଣଙ୍କର ଝିଅ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି । ଭଗବାନ୍ ଶିବ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ଏବେ ଲଗ୍ନ ଓ ଶୁଭ ସମୟ ଠିକ୍ କରାଯାଉ ।”

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗାମୁଧୀ ସହକାରେ ମେନକା ଏବଂ ହିମବାନ ସେମାନଙ୍କ ମନ ବିଚିତ୍ରା ପାଇଁ

କହିଲେ, “ମହର୍ଷିଗଣ, ଆପଣ କହିବା ପୁରୁଷଙ୍କୁ ଆମେ ସେକଥା ମନସ୍ତ କରି ସାରିଛୁ । କିନ୍ତୁ ଗତ କାଲି ଜଣେ ଭକ୍ତ ଆସି ଆମର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଆମକୁ ଦୁଃଖ କହିଲେ, ‘ତୁମ ଝିଅ ଶୁଦ୍ଧଜନ୍ମା, ସୁନ୍ଦରୀ, ସୁକୁମାରୀ । ସେ କିପରି ଶିବଙ୍କ ସହିତ ଚଳିବ ? ଶିବଙ୍କର ନା ଅଛି ଶକ୍ତିଭବନ, ନା ଅଛି ଶାଈବା ପାଇଁ ଶକ୍ତି ବାସନ ନା ପିନ୍ଧିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତି ଲଗା । ସବୁଦିନ ଶୁଣାନରେ ଭୂତପିଶାଚଙ୍କ ସହ ଭୁରି ବୁଲନ୍ତି ଓ ଶପଥରେ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଖା’ନ୍ତି । ତେଣୁ ସେଠାରେ ଏ ସଜକୁମାରୀ କିପରି ଚଳିବେ ?’ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଆମ ମନ ନାନା ଆଶଙ୍କାରେ ଭରି ଉଠୁଛି ।”

ହିମବାନଙ୍କ କଥାରେ ରୁକ୍ଷିମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେମାନେ କିଛିଟା କୁପିତ ହୋଇ କହିଲେ, “ସେହି ଭକ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତର, ନଚେତ୍ ଏପରି କହିପାରନ୍ତା କିମିତ ? ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ଶିବବିବାହରେ କେହି ଅମଙ୍ଗଳ ଘଟାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏପରି କରିଛନ୍ତି । ପାବତୀ ନିଜେ ପରୀକ୍ଷା ସେ ଶିବଙ୍କୁ ଯେପରି ହେଲେ ବିବାହ କରିବେ । ସେଇଥିପାଇଁ ସେ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମହର୍ଷି ବଶିଷ୍ଠ କହିଲେ, “ତୁମର ମନୋମାଳିନ୍ୟ ଦୂର କରିବାକୁ ମୁଁ

ଗୋଟିଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ କହୁଛି ଶୁଣ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ
ନାମକ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମନୁଙ୍କ ବଂଶରେ ବଜା
ଅନରଣ୍ୟ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ
ହେବର୍ଣ୍ଣୀ ରାଜା । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରୁଚି
ନାମକ ଜଣେ ଚପସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୋହିତ ଥା'ନ୍ତି ।
ରାଜାଙ୍କର ପାଞ୍ଚଜଣ ପତ୍ନୀ ଓ ଏକଶତ ପୁତ୍ର
ଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଶେଷ ସନ୍ତାନଟି ହେଲେ
ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ଅତି ସରାଗରେ ରାଜା ତା'ର
ନାମ ରଖିଲେ ପଦ୍ମାବତୀ । ପଦ୍ମ ପରି ଥିଲା
ସେ ସୁନ୍ଦର । ହମେ ବାଲାବସ୍ତ୍ରା ଛପି ସେ
ଯୌବନରେ ପଦାର୍ପଣ କଲା । ରାଜା ମଧ୍ୟ
ନାନା ରାଜ୍ୟରେ ଶବ୍ଦର ନେଇ ବୁଝୁଥା'ନ୍ତି
କେଉଁଠି ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ଓ ରୁଣବାନ୍
ଯୁବରାଜ ଅଛନ୍ତି ।

ଦିନେ ପଦ୍ମାବତୀ ନିଜର ସଖୀମାନଙ୍କ
ସହରେ ଗୋଟିଏ ନଦୀରେ ସ୍ନାନ କରୁଥାନ୍ତି ।
ସେତେବେଳେ ପିପ୍ପଲଦ ନାମକ ଏକ ମୁନି
ସ୍ନାନ କରିବା ପାଇଁ ସେଇ ନଦୀକୁ ଆସିଲେ ।

ସେ ଥିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ପ୍ରଥମ ମୁନି । ତାଙ୍କର
ପୁତ୍ର । ପିପ୍ପଲଦ ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଏତେ
ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଗଲେ ଯେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଅନରଣ୍ୟଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ବନ୍ଧୁ ହେବାକୁ
ଦେଲେ । ସେ ସବୁ ଶୁଣି ଚାଲି । ସେ ମନେ
ମନେ କେତେ ଧୃପ୍ତ ହେଲେ ଯେ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅକୁ
କୌଣସି ସୁନ୍ଦର ରାଜପୁତ୍ର ବିବାହ ଦେବେ ।
ଆଉ ଏଇ ବୁଢ଼ା ଝିଅ କେଉଁଠୁ ଆସି
କୁଟିଲେ ? ଏଣେ ଦିଆ ମନାଦର ଦେଲେ
ମୁନି ଅଭିଶାପ ଦେବେ । ପୁଣି ଏପରି
ଅବାନ୍ତର କଥା ସ୍ତ୍ରୀକାର ବା କପରି କରିବେ ।
ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଦୁଃଖରେ ଗାଟ ପଡ଼ିଲା । ସେ
କିଛି ନ କହି ମୌନ ରହିଲେ । ରାଜ-
ସଭାରେ ନୀରବତା ଛାଡ଼ିଲା । ମଲ୍ଲୀ ଓ
ଅନ୍ୟମାନେ ଏ ସମସ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ ପରେ
କରାଯିବ ବୋଲି ମୁନିଙ୍କୁ କହିଲେ । ତା'ପରେ
ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ ବହୁତ ପ୍ରକାରେ ସାନ୍ତୁନା
ଦେଲେ ।

ସର୍ବଜ୍ଞ

ରାଜା ଭରତସିଂହଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଦିତ୍ୟ ଶର୍ମା ଥିଲେ ଜଣେ ବରଷର ବ୍ୟାଧି, ତନ୍ତ୍ର ବାଦକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେ ମନ୍ତ୍ରୀପଦରୁ ଅବସର ନେବା ପାଇଁ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ରାଜା କହିଲେ, “ତେବେ ନୁଆ ମନ୍ତ୍ରୀ ନିର୍ବାଚନ ଆପଣଙ୍କୁ କରନ୍ତୁ ।”

ମନ୍ତ୍ରୀପଦ ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଆସିଲେ । ତୁଳ ମନ୍ତ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଙ୍ଗଳା କଲେ । ପରୀକ୍ଷାରେ ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣ ପୁରକ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିବେଚିତ ହେଲେ । ଏହେ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି କେଉଁ ମନ୍ତ୍ରୀପଦ ପାଇବ ।

ଦୁଇ ପୁରକଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ସେଠାରେ ଏକ ବିଚାଟି କୋଠାରେ ସୁନାଜରି ଓ ଗନ୍ଧ ପଡ଼ିଥିବା ଏକ ଉଚ୍ଚ ଆସନ ରଖା ହୋଇଥିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତମେ ଦୁହେଁ ସମାନ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଯିଏ ନିଜକୁ ସର୍ବକ୍ଷମ ବୋଲି ଭାବେ ସେ ଏହି ଉଚ୍ଚଆସନରେ ବସୁ । ମୁଁ ପାଞ୍ଚ ଗଣିବା ଭିତରେ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ଦର୍ଶାଉ କର ।”

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପ୍ରଥମ ପୁରକଟି ପାଇଁ ସେଥିରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ଆଦିତ୍ୟ ଶର୍ମା ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁରକଟିକୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇ କହିଲେ, “ମହାରାଜା ଏହି ପୁରକଟି ମନ୍ତ୍ରୀପଦ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଯୋଗ୍ୟ ପାତ୍ର ।”

ଚୋର ଓ ଫକୀର

ଘୁସ୍ତାନ ନଗରରେ କମରୁଦ୍ଦୀନ ନାମରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଥିଲେ । ଦିନେ ରାତିରେ ସେ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରି ଘରକୁ ଫେରୁଥା'ନ୍ତି; ହାତରେ ଥାଏ ଗୋଟିଏ ମଦ୍ରାସୁଣି ଥଳୀ । ସେଥିରେ ଥାଏ ଦିନଯାକର ରୋଜଗାର । କିଛିଦୂର ଯିବା ପରେ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଯୁବକ ଗୌର ଆସି ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଥଳୀଟି ଛଡ଼େଇ ନେଇ ଫେରିଗଲା । କମରୁଦ୍ଦୀନ ‘ଗୌର’ ‘ଗୌର’ ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ପାଖରେ ଥିବା ଲୋକମାନେ ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଗୌରକୁ ଧରିଲେ । ତା’ପରେ ସେମାନେ ଗୌରକୁ ନେଇ ସମ୍ବରର ଥିବା କଟୁଆଳ ପାଖକୁ ଗଲେ ।

କଟୁଆଳକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଗୌର କଟୁଆଳର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । କଟୁଆଳ ତା’ର ତୁଟି ଧରି ଚିତ୍କାର କରି

କହିଲା, “ତୋର ଏଡ଼େ ସାହସ ? ମୁଁ କଟୁଆଳ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ତୁ ଗୌର କରୁଛୁ ! ଯା, ମର !” କହି ତାକୁ ଜୋରରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଇଁ କାନ୍ଥ ଦେଲା । ମାଡ଼ ଖାଇ ଗୌର ଭିଜିଗଡ଼ା ଦେଇ ପଡ଼ିଲା । ପଡ଼ି ପୁଣି ଉଠି ଯେ ଦୌଡ଼ିଲା ଆଉ ପଛକୁ ଚାହିଁନି । ଏଣେ ଅନ୍ୟ ଲୋକ ଓ ସିପାହୀମାନେ ତା’ ପଛରେ ଯେତେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଆଉ ତାକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଲୋକମାନେ ଖୋଜି ଖୋଜି ନ ପାଇବାରୁ ସବୁ ଫେରିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ସିପାହୀମାନେ ଅଦୃଶ୍ୟ ଖୋଜୁଥା’ନ୍ତି । ଗୌର ବରଷା ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଦୂରରୁ ସିପାହୀମାନଙ୍କୁ ପାଦଦେଇ ଓ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣୁଥାଏ । ସେ ଆଗରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା । ଚଟାପଟ ତା’ ଭିତରେ ପଶିଗଲା ।

ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଜଣେ ସାଧୁ ଫକୀରଙ୍କର ଗୁମ୍ଫା । ଗୌର ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶାଯାଇ ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଗୁଦର ପଡ଼ିଥିଲା ସେଇଟା ଉଠାଇ ନେଇ ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ପଡ଼ି ଧାନମଗ୍ଗ ହୋଇ ବସିଗଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସିପାହୀମାନେ ସେଠାକୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ଫକୀର ତୃପା ଗୌର ବସିଛି । ସେମାନେ ସାଧୁ ବୋଲି ଭବି କହିଲେ, “ମହାତ୍ମା, ଏପଟେ ପଲଇ ଯାଉଥିବା କୌଣସି ଲୋକକୁ ଆପଣ ଦେଖିଛନ୍ତି କି?”

“ନା ତ?” ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ସାଧୁ କହିଲେ ।

“ଆପଣଙ୍କ ଧ୍ୟାନରେ ଆମେ ବିନ୍ଦୁ ଘଟାଇଲୁ, ଆମକୁ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।” କହି ସେମାନେ ଗୌରକୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଚାଲିଗଲେ ।

ଏବେ ଗୌର ମନରେ ଆଉ ଭୟ ନାହିଁ । ମନ ଭିତରେ ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ । ମନ ସ୍ୱପ୍ନରୁ ସ୍ଥିର । ସିପାହୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଣାମ କଥା ଭବି ସେ ବହେ ହସିଲା । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଭବିଲା, “ମୁଁ ଫକୀର ହେବାର ଅଭିନୟ କରିବାରୁ କେଡ଼େ ବଡ଼ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲି; ଧୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟମାନେ ମୋତେ କେତେ ସମ୍ମାନ କଲେ । ସତରେ ଯେବେ ଫକୀର ହୋଇଯିବ ତେବେ ଆନ୍ତରିକ ସମ୍ମାନ ପାଇବି ଓ ମୋ ଜୀବନ ସାର୍ଥକ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଫକୀର ହୋଇଯିବି ।”

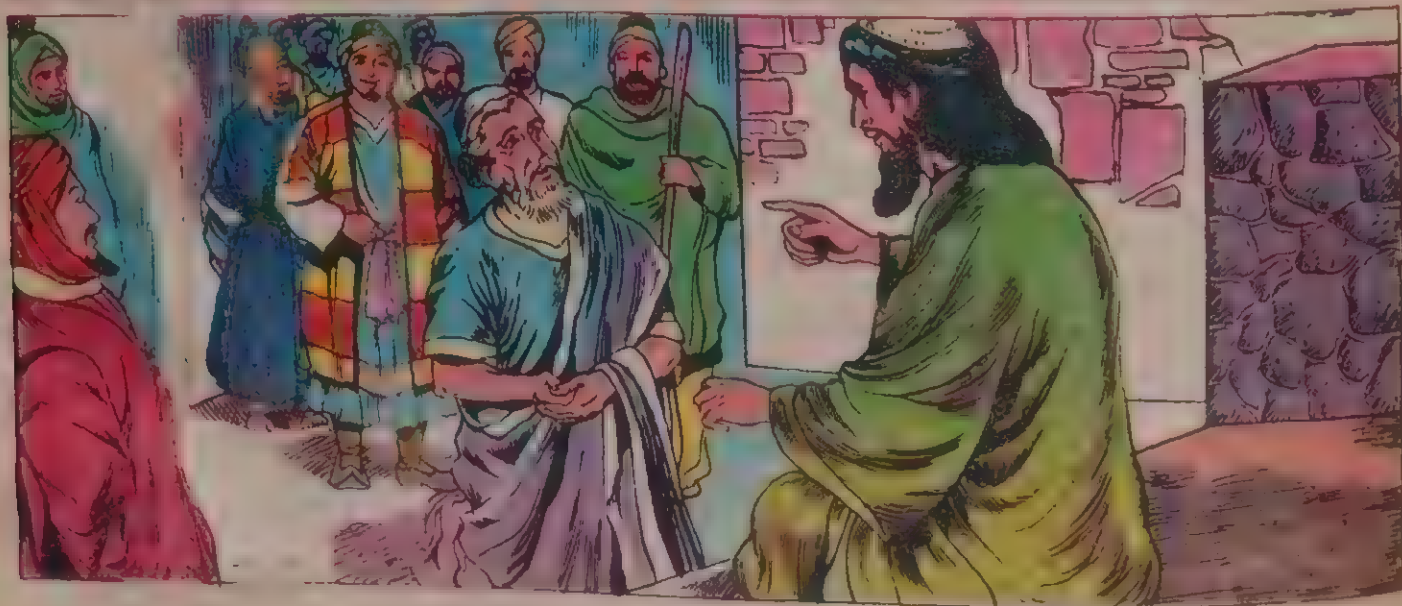
ଗୌର ଏହି ପ୍ରକାର ଭବିଛି, ସେତେବେଳେ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରକୃତ ଫକୀର ଆସିଗଲେ । ଗୌର ହଠାତ୍ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଡରିଗଲା, କିନ୍ତୁ ପରେ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ କହିଲା, “ମହାତ୍ମା, ମୋତେ ଆପଣଙ୍କ ଚରଣ ସେବା କରିବାର ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଦୟାଳୁ ଫକୀର ତାର ଇଚ୍ଛାକୁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଓ ତାକୁ ଅଭୟ ଦେଇ ପାଖରେ ରଖିଲେ । ସେହି-ଦିନଠାରୁ ସେ ଫକୀରଙ୍କର ସେବାଶୁଷ୍ଟୀ କରି ଓ ତାଙ୍କଠାରୁ ଧର୍ମୋପଦେଶ ଶୁଣି ସେହିଠାରେହିଁ ରହିଥାଏ । ଧୀରେ ଧୀରେ ତାହାର ହୃଦୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ଓ ସେ ଜଣେ ଧାର୍ମିକ ଲୋକ ହୋଇଗଲା ।

କେତେବର୍ଷ ହେଉଲା । ପକାରଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା । ଶ୍ୱେରହିଁ ସାଧୁ ବନିଯାଇ ପକାରଙ୍କ ଗୃହରେ ଧର୍ମମନ୍ଦିର ଦେଇ ଖୁବ୍ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କଲ ।

ଦିନେ ଜଣେ ଶିଷ୍ୟ ଏହି ନୂତନ ପକାରଙ୍କୁ ସହରକୁ ଯାଏ ନେଇଯିବାକୁ ଚାହୁଁଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ଶଲ ଓ ସେଠାରେ ଲୋକମାନେ ଧର୍ମ ଉପରେ ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ସମସ୍ୟା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରି ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥାନ୍ତି । ଶ୍ୱେର ମଧ୍ୟ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ଉତ୍ତର ଦେଉଥାଏ । ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୁଦ୍ଧ ବାହାରି ଆସି ଶ୍ୱେରଙ୍କୁ ସାଧୁର ଚରଣ ସ୍ପର୍ଶ କରି ହାତ ଯୋଡ଼ି କହିଲା, “ମହାତ୍ମା, ମୋର ସାରା ଜୀବନ ଧରି ମୁଁ ଏଇ ରାଜ୍ୟରେ କଟୁଆଳ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯଦି ଖୋଦାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଯାଏ ତେବେ କିଛି ତମଙ୍କାର ଘଟଣା ଘଟିଲେ ତେବେ ଏହି ତାହା ସମ୍ଭବ ହେବ ।

ଆଜି ଆମଣଙ୍କଲ କିଛି ବିଧି ଅଲେ ଏକଥା ସମ୍ଭବ ହେବ । ନହେଲେ ଏଇ ଜୀବନରୁ ମୁଁ ଏଡ଼େ ଆଶା କିପରି କରିବି? କ’ଣ, ସମ୍ଭବ?”

“ତମେ କାହିଁକି ଭୁବୁଧ ତମଙ୍କାର ଘଟଣା କଥା? ସମୟ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତୁମ ପାଦ ଧରିଥିଲି ଓ ତମେ ଖୋଇଠା ମାରି ମୋତେ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲ ଏବଂ ଏବେ ତମେ ମୋ ପାଦ ଆଦରପୂର୍ବକ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଛ । ଏହାଠାରୁ ବଳି ଆଉ ଅଧିକ ତମଙ୍କାର ଘଟଣା କ’ଣ ହୋଇପାରେ? ଶ୍ୱେର ଯଦି ଖୋଦାଙ୍କ ଦୟାରୁ ସାଧୁ ହେଲା, ଶ୍ୱେର ଧରିବା ଲୋକ କାହିଁକି ଖୋଦାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ନ ହେବ?” କହି ସେ ଅଲ୍ଲ ହସିଲା । ବୁଢ଼ା ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ନ ପାରିବାରୁ, ନୂଆ ସାଧୁ ସବୁକଥା ବିସ୍ତାର କରି କହିଲେ । ତାଙ୍କ ଜୀବନ କାହାଣୀ ବୁଢ଼ା ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଆଣି ଦେଲା ।

ସାମନ୍ତ କ ଓଧ

୧୭୪୧ ଲେ “ସୋଣ୍ଡ ମଝର” ନାମକ ଏକ ଛୁପାୟି କାହାଜ ବେରିଂ ଦ୍ଵୀପ ନିକଟରେ
ସଂସାଧ୍ୟ ହେବାକୁ କେତେକ ପାତ୍ରୀ ସମ୍ଭରଣ କରି କଲିକୁ ଆସି ଜୀବନ ରଖି
ଲେଲେ । ଏହିର ଆଶୁପୁତ୍ରୀ ତେଲେ “ସି ହର୍ଷ” ବା ସାମୁଦ୍ରିକ ଧୈ ନାମକ ଏକ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ
ଲଳିତର ପିତାମହ ଲଳିତର ହୃଦୟର ମଝାମଝେ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖିଲେ । ସେମାନେ କଲିରେ
ହେବ ସେବାନଙ୍କୁ ଶିକାର କରି ଆଣିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଚର୍ମ ମୋଷାକ ପାଇଁ ଗଢ଼ିତ କରି
ରଖିଲେ । କେତେକ ଫେର ସେଗୁଡ଼ିକ ବିକିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ଏ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଅନେକ
ସଂଗ୍ରହଣ ଶିଳା କରାଯାଏ ଏବଂ ସମୟ ଆସିଲା ଯେ ପ୍ରାଣୀ ମହାସାଗର କଲିରେ ଅନେକ
ସଂଗ୍ରହଣ ରହିବାର ଲକ୍ଷାୟକ ଏହି ପାତ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଶିକାରୀଙ୍କ ଯୋଗୁ ଲୁପ୍ତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
ତା’ ଲେ ୧୯୧୦ ଲେ ଆମେରିକାନ୍ ଓ ୧୯୧୫ ଲେ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଏହି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ
ଲେପ କରିବା ଚେଷ୍ଟାରେ ଆଇନ୍ ସବୁ ପ୍ରଣୟନ ହେଲା ।

ପୋରାରେ ଗହ୍ୱର ପାଣି ଓ ସ୍ଥଳ ଭାଗ ଯାଏ ସେଠାରେ ଏମାନେ ରହନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ଦେହ ଏକ ମିଟର ଓ ଲଞ୍ଜି ଏକ ମିଟରରୁ କିଛି କମ୍ ଲମ୍ବ ହୋଇଥାଏ । ଏମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ବଡ଼ ଓ ବେକ ଛେଟ ହୋଇଥାଏ; ଆଖି କାନ ମଧ୍ୟ ଛେଟ ଛେଟ ହୋଇଥାଏ । ମୁହଁରେ ବହୁତ ଲମ୍ବା ନିଶଦାନ୍ତୀ ଥାଏ । ଆଗ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ପଛଗୋଡ଼ ଅପେକ୍ଷା ଛୋଟ ହୋଇଥାଏ । ଆଙ୍ଗୁଳମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯତଳା ଚମ ଥିବାରୁ ସନ୍ତରଣ ପାଇଁ ସୁବିଧା ହୁଏ । ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଅଥା ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ସେମାନେ ଶୋଇଯା'ନ୍ତି । ଲହଡ଼ି ଉପରେ ମୁହଁ ଉଠେଇ ରଖି ଭସୁଥା'ନ୍ତି, ସେମାନେ ଶୋଇବାବେଳେ ଜଣେ ପହରା ଦେଇଥାଏ । ନିଦରୁ ଉଠି ସେମାନେ ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ି ଶାମୁକା, କଙ୍କଡ଼ା ଆଦି ଧରି ଖା'ନ୍ତି । ପାଣିରେ ଭସୁଥିବା ବେଳେ ବେଳେ ବେଳେ ଯେଉଁ ଉପରେ ପଥରଟି ରଖିଥା'ନ୍ତି ଓ ସାମୁକା ଆଦି ସେଥିରେ ଟିକି ଭାଙ୍ଗି ତା' ଭିତରେ ଥିବା ଜୀବକୁ ଖା'ନ୍ତି, ଦୁଇବର୍ଷରେ ଥରେ ସେମାନେ ହୁଆ କରନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ମାଟି ଉପରକୁ ଉଠି ଆସନ୍ତି ।

୧୬୬୧-୧୬୭୫-୧୬୮୩/୩୦: ୧୭୫/୧୬୮୩

1960-1961

M. Natarajan

G. Prabhakar

- ★ ଭରତୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଭଗବତ୍ ପରଚନ୍ଦ୍ରୋଦ୍ଧୃତ ଦୁଇ ଗୁଣ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ
ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ । ★ ଜୁଲାଇ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରଚନ୍ଦ୍ରୋଦ୍ଧୃତ ପଦ୍ମଜ୍ଵଳା ଦରକାର ।
★ ସନ୍ଧ୍ୟାଧୂକ ଭଗବତ୍ ଦବେଚିତ ପରଚନ୍ଦ୍ରୋଦ୍ଧୃତ ପାଇଁ ୪. ୫୦-୦୦ ସୁରସାର ପଠାଯିବ ।
★ ପରଚନ୍ଦ୍ରୋଦ୍ଧୃତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ଖୋଜୁକାର୍ତ୍ତରେ ଲେଖା ହୋଇ ତଦ୍ନାମା
ପଠେ । ମରଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଚୟୋଗିତା, ମାତ୍ରାସ-୨୦୦୦ ୨୨ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମେ ପ୍ରତ୍ୟୋଗିତାତ୍ ପଳ

ପ୍ରଥମ ଚକ୍ର : ଗୁମର ଭସରୁ ଗଢ଼ି ଯିବଟିଲେ, ଏ ଭଲମାନଙ୍କ ନାମକୁ ଦେଖି !

ଦ୍ଵିତୀୟ ଚିତ୍ର : ନ ଦେଖିବା ଭଲ ଏ ହିଅଇ ଖେଳ, କାଳେ ପଞ୍ଚପିବ ମୁଣ୍ଡରୁ ଚେର !!

ସୂଚକ ଚିହ୍ନ : କୈଳାସ ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା, ଜିଲ୍ଲା (ଗଞ୍ଜାମ) ।

କଳସୀକୁ ପରିଚଳନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିପୋଷୀକୁ ପଲ୍ୟବାଦ ।

ପ୍ରଶ୍ନମାଳାର ଉତ୍ତର

୧. କାର୍ଯ୍ୟ ପଦ୍ଧତି । ୨. ମାଦ୍ୟମ ବ୍ୟବହାର । ୩. ନିକୋଲସ୍ ସେମିନୋର୍ ।
୪. ଏବୋଗାର୍ଡି । ୫. ଫେରାଡେଲି ଶିକ୍ଷକ ହାଂସେ ଡର ।

Printed by B. V. REDDI at Prasad Press Private Ltd., and Published by B. VISWANATHA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications) 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adopting them in any manner will be dealt with according to law.

ନୂଆ ପକାଳ ହେଲା, ନୂଆ ଖରା ପଡ଼ିଲା

ନୂଆ

ପକାଳାଇବ

ଟିଟ୍ଟେର ପାଉଁଶ

ଆପଣଙ୍କ ଲୁଗାପଟାରେ ଗର୍ବର ଆଉ ଲୁଗାଏ।

ଆଜି ତ ଭଲ ପଦକୁ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ସବୁଜୀବୀଙ୍କ ସମୟ। ନୂଆ ସବୁଜୀବୀ ଖଟିବେ ପାଉଁଶ — ଟିଟ୍ଟେର ଏକଦମ ବାଲୁକା, ଆଜି ପଦର ତା'ର ଅନେକ ଅଧିକ। ଇନ୍ଦ୍ରେ ବାମିକା ପାଉଁଶର ମଧ୍ୟ ତା'ର, ହେଲେ ଦାମ ନେଇ ଦୁଏ ଅନେକ ଦିନ।

ସବୁଜୀବୀର ଆଉ ଏକ ଗୁଣ ଟିଟ୍ଟେର, ଯାହା ସାଧାରଣ ପାଉଁଶର ତୁଳନାରେ ନିଆଏ ଲବଣର, ଏହା ଲୁଗାପଟାକୁ ଚକ୍କର ମିଳାଇ ଦାଗି ଲାଗାଇ ଦେଇ, ଆପଣଙ୍କ ଆଉ ଲୁଗାଏ ସେ ସବୁରେ।

ସବୁଜୀବୀରେ ତା'ର ଦୁଇ ଦିନ, ତା' ଦୁଇ ଲୁଗାପଟାକୁ ଚକ୍କର। ଆଉ ଏହାର ସବୁଜୀବୀ ମଧ୍ୟ ଦୁଇ, ଆଜିର ଲୁଗାପଟାରେ ସବୁଜୀବୀର ଦୁଇ ଦିନ।

ଟିଟ୍ଟେର ଆପଣଙ୍କ, ଆଜି ତ ସବୁଜୀବୀର ସମୟ ଆଉ ତେଜସବୁର ଲୁଗାପଟା। ଆପଣଙ୍କ ଦାଗଦାଗ ଦେଖି ଆପଣ — ତା'ର ମଧ୍ୟ ପଦରରେ ଆସି।

ମାତ୍ର
ଟି. ୩୫
(ସାମାନ୍ୟ ଦର ଅନୁସାରେ)

ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତର ସମ ହଲମଲ କରେ ପୋଷାକ ତବ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ଏକ ଲବଣ ଲୁଗାପଟା।

JAHNAMAMU [Oriya]

OBM/2568 ORI

JULY 1985

ଅର୍ଥସରେ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଖଟଣି, ପିଲାମାନଙ୍କର ଖେଳକୁଳ,
ଆଉ ମୋର ଦୁନିଆଁ ସାକର ଘରକାମ କରିବା ପାଇଁ-ଆମ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପୃଷ୍ଠି ସୋଗାଏ ହିଲିକ୍ସ । ପରିବାରରେ
ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ରହିବା ଲାଗି ମୁଁ ପ୍ରତିଦିନ
ସେମାନଙ୍କୁ ହିଲିକ୍ସ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛି ।

ହରଲିକ୍ସ ହେଉଛି ଏକ ବୃକ୍ଷରୁ ପାଳାୟ ।
ଏଥିରେ କ୍ରୀମସ୍ଥର ରୁଧି, ନାଭିକେତ୍ର ବାଣି ଏବଂ
ହୁମେନି ଚକ୍ରମର ସମସ୍ତ ପୋଷକବୀରି ସ୍ବଚ୍ଛ ଭେଦ
ରହିଛି । ଏହା ଆମା ପ୍ରତିଦିନେ ଗଣ ଗଣ ପିଟିବାର
୧୦୦ ବର୍ଷର ଅଧିକାରୀ ହେଲା, ହିଲିକ୍ସ ଗରେ
କରବା ରହି ଅବିଚଳ । ଏହା ବୃକ୍ଷ ବାଧ୍ୟତା କେମିତି
ଅଧାର ରୂପେ ବିଶ୍ବାସ ରାଜନ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କ
ପୃଷ୍ଠା ଭରି

ପୃଷ୍ଠି ସୋଗାଇସରେ ଅଛି ନାସ୍ତି

ଛୋଟିଆରୁ ଛୋଟିଆ ଘାଆରେ ବି ଧୂଳି ଲାଗିପାରେ, ସବୁଠାରା ଘାଆ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇପାରେ, ଅସୁବିଧା କରିପାରେ ।

ଡଃ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ବ୍ୟାଣ୍ଡ-ଏଡ୍ ଲଗାନ୍ତୁ

ଆମ୍ଭ ଖେରିଯାଏ ବାରବାର...
ଦେଖ ମେକ ସୁପର ରିନ୍ ର !

ସୁପର ରିନ୍ ର ଶୁଭ୍ରତାର ମେକ ଅନେକ ଦେଶୀ
ପତ୍ୟା ଯେ କୌଣସି ଚିତ୍ତକ୍ଷେପ ଟେବଲେଟ୍ ବିପ୍ଳା ବାର୍ ଭୁଲନାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶୁଭ୍ର !

ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ଲିଭରଙ୍କ ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ